

1 JANUARI 2009 • ÅRG 3

SIL

SKANDINAVISK
SJUKVÅRDSINFORMATION

Kerstin Lundin, vård- och omsorgschef

BEHANDLING FÖR MÄN
SOM MISSHANDLAR

*Lars Källgren,
behandlingsansvarig*

EN FAMILJ
MED DISCIPLIN

TUFFT KLIMAT
PÅ INTERNET

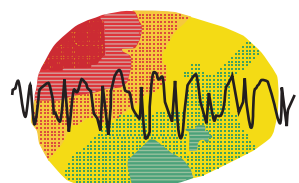

Christine Román, psykolog

STÅR PALL NÄR
DET BLÅSER

VALDE ÄLDREVÅRDEN

En möjlighet att få följa med på en lång resa

Neuropsyk *i Bollnäs AB*

Erfarenhet, Kompetens, Kvalitet och Långsiktighet

Utrednings- och Behandlingsenheten

Neuropsyk i Bollnäs AB erbjuder 20 st utredningsplatser för personer med medfödda eller förvärvade hjärnskador som har psykiska problem. Vi kännetecknas av stor kompetens, lång erfarenhet och hög personaltäthet

Våra behandling lyckas ofta där de flesta andra misslyckats. När boendepersonal och anhöriga är slutkörda kan vi erbjuda hög kvalitativa behandlingsinsatser

Specialiserade boenden

Boheden

Målgruppen är män från 18 år och uppåt. Boheden tar även emot LPT och LRV-permissioner, här finns plats för 8 personer

Rengsjö Vårdcenter

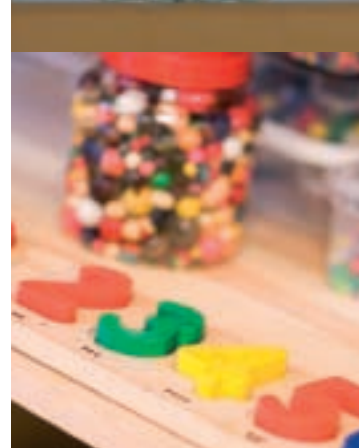
Rengsjö Vårdcenter med plats för 20 personer erbjuder boende, omvårdnad och rehabilitering för vuxna med psykiska funktionshinder

Öjebo Gruppbostad

Öjebo gruppbostad är ett LSS-boende som är beläget i naturskön miljö i Järvsö, här finns plats för 9 personer fördelat på två boende enheter

Stenbacka gård

På Stenbacka gård erbjuder vi daglig verksamhet som utgår från individens förutsättningar allt från musik- och sysselsättningsterapi till bilmek och trädgårdsarbete

ETT KOSTNADSEFFEKTIVT
ALTERNATIV TILL INSTITUTIONSVÅRD FÖR BARN,
UNGDOMAR OCH VUXNA MED BETEENDEPROBLEMATIK

- **Kraftigt förstärkta familjehem i hela mellansverige.**
- **Kompletta psykiatriska utredningar**
- **Motiverande samtal enl. MI**
- **KBT och DBT**
- **Beteendeterapi**
- **Social färdighetsträning**
- **Validerade skattningar**
- **Återfallsprevention och drogkontroll**
- **ART och Familje-ART**
- **Erfarna konsulenter som handleder, behandlar och samordnar**
- **Jour dygnet runt**
- **Hög servicenivå**

Välkommen med förfrågningar och ansökningar!

Verksamhetsansvarig:
Mariann Wideving, tel: 070-508 22 95

Adress: Box: 6012, 700 06 Örebro

Fax: 019- 10 16 70

Webbadress: www.rewith.se

Mail: wideving@rewith.se

ORG.NR: 556709-8487

Tillgänglighet

LEDARE. Under det senaste året har det kommit en strid ström av lagförslag, utredningar och satsningar inom vård och omsorg. Äldreboendedelegationen lämnade före julhelgen sitt slutbetänkande Bo bra hela livet. I betänkandet belyser man bland annat behovet av att tillskapa nya former av bostäder och service åt äldre. Redan idag är antalet platser i särskilda boenden otillräcklig sett ur ett nationellt perspektiv. Den bedömning som görs av delegationen om det kraftigt ökade behovet av olika typer av boenden för äldre kommer att kräva helt nya kreativa åtgärder och lösningar. Kristdemokraterna kom med ett utspel efter nyåret som innebär att man vill lag-

stifta om en Äldrelots för att bättre möta och hjälpa äldre personer med stora vård- och behov.

Förutom att ur ett nationellt perspektiv sträva upp kvalitet, att likforma möjligheten och rättigheten att få insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service för funktionshindrade (LSS) så handlar det om tillgänglighet. Att vård och omsorg i form av utredningar, insatser och olika typer av boenden faktiskt ska finnas tillgängliga inom rimliga tider. Kommuner och landsting som lever kvar i en planekonomisk värld kommer inte att kunna möta medborgarnas behov av stöd, service och vård.

Christer Jönsson

Tidningen
**Skandinavisk
Sjukvårdsinformation**
Tingsgatan 2, 827 32 LJUSDAL
Tel 0651-150 50, Fax 0651-133 33

Redaktionen

Mikael Sagström, Chefredaktör/Ansvarig utgivare
0651-76 04 12 • 0706-35 50 50
mikael.sagstrom@sjukvardsinformation.com

Kerstin Karell, Redaktör
0651-76 04 96
kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Anna Johnsson, Journalist
0651-76 04 31
anna.johnsson@sjukvardsinformation.com

Nathalie Häll, Journalist & Layout
0651-76 04 05
nathalie.hall@sjukvardsinformation.com

Isak Andersson, Layout
0651-76 04 93
isak.andersson@sjukvardsinformation.com

Christian Johnsson, Layout
0651-76 04 39
christian.johnsson@sjukvardsinformation.com

Ylwa Stake, Annonstraffik
0651-150 50
ylwa.stake@sjukvardsinformation.com

Christer Jönsson, Analyser och statistik
0651-160 41
christer@sjukvardsinformation.com

Annonser

Stefan Jonsson, 0651-150 66
stefan.jonsson@sjukvardsinformation.com

Carola Persson, 0651-76 04 34
carola.persson@sjukvardsinformation.com

Johan Olsson, 0651-76 04 04
johan.olsson@sjukvardsinformation.com

Prenumerationsärenden

Helene Pettersson
0651-76 04 38
helene.p@sjukvardsinformation.com

Teknisk information

Upplösning: 300 dpi. Tidningens format: 210x280 mm. Satsyta 182x262 mm.

Utges av:
Skandinavisk Sjukvårdsinformation,
Marknadsdata AB
Box 79, 827 22 Ljusdal
www.sjukvardsinformation.com

Omslagsbild

S:t Lukas Sverige

Psykoterapi
Handledning
Personalstöd

Kurser i:

- Samtalsmetodik
- Kris och utveckling
- Mobbning i arbetslivet
- Stresshantering
- Konflikter på arbetsplatsen

S:t Lukas finns på 30 orter

Vi har brytt oss om äldre sedan 1921

Blomsterfonden är en ideell förening
som genom valfrihet erbjuder

- ✓ Lägenheter för 60+
- ✓ Sjukhem & Gästhem
- ✓ Hemtjänst
- ✓ Utbildningar

Telefon 08-555 94 500
info@blomsterfonden.se
www.blomsterfonden.se

Genusperspektiv i missbrukarvård

Bills Bo & Utbildningsgård är en miljöterapeutisk HVB-verksamhet som vänder sig till missbrukande flickor/kvinnor i åldrarna 16-22.

Billsbo startade sin verksamhet 1986 och har sedan 1988 utvecklat ett tydligt och medvetet flickperspektiv i missbrukarvården. Vi förmedlar ett kritiskt tänkande och utgör en motvikt till traditionellt könsrollstänkande.

På Billsbo skapas förutsättningar för unga missbrukande kvinnor att bryta gamla destruktiva livsmönster och utveckla nya livsstrategier. Billsbo är en psykosocial behandlingsverksamhet med tydlig struktur.

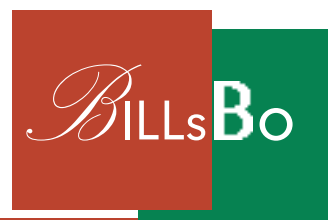
Vi bedriver en miljöterapeutisk verksamhet och arbetar efter medlevarskapsmodellen. Verksamheten utgörs av ett 5-fasigt behandlingsprogram med delmål i varje fas. Social träning, arbetsträning, fritidsverksamhet, individuålsamtal och gruppverksamheter är olika inslag i programmet. Genomförandeplanen används som ett verktyg i förändringsprocessen.

Målsättningen är att man efter sin vistelse hos oss ska klara ett eget självständigt liv i samhället utifrån egna behov och förutsättningar. Stärkt självförtroende, bättre självkänsla och större självinsikt utgör starka framgångsfaktorer.

Kunskapsutveckling och kvalitetssäkring genom handledning, utbildning och utvärdering utgör viktiga utvecklingsinstrument i organisationen.

Bills Bo & Utbildningsgård

Tel. 0294 21174
www.billsbo.se

1 2009

SKANDINAVISK

SJUKVÅRDSINFORMATION

08 BEHANDLINGSHEM

Till Roslagens elevhem kommer ungdomar med många avbrutna placeringar bakom sig.

14 FAROR PÅ INTERNET

Internet är en naturlig del av barn och ungdomars vardag. Men det är ett laglöst land.

18 FÄRGER FÖR ÄLDRE

Ljus och färg har stor betydelse på äldreboenden. Det hjälper de äldre att navigera.

20 PRODUKTNYHETER

Ett urval av vinterns produktnyheter.

22 INTERVJU

Att arbeta med äldre innebär för Kerstin Lundin att hon får följa med på en lång och innehållsrik resa med de äldre.

26 KORTNYHETER

Nyheter och notiser från branschen.

32 MISSHANDLANDE MÄN

Män som dömts för misshandel kan erbjudas behandling inom Kriminalvården. IDAP erbjuder männen att lära om.

38 LSS-LAGEN I FOKUS

LSS-kommitténs slutbetänkande var ett av huvudämnena på LSS-dagarna.

40 FAKTUROR I RÄTTEN

Hudiksvalls kommun betalade fakturor som egentligen var LSS-handläggning. Ärendet togs upp i Regeringsrätten.

42 STATISTIK FRÅN SiS

Christer Jönsson från Skandinavisk Sjukvårdsinformation presenterar branschstatistik.

44 BYGGEN FÖR ÄLDRE

Det är stora kommunala skillnader i hur mycket som byggs inom vård- och omsorgslokaler.

48 DYKNING PÅ SCHEMAT

På Västkustfamiljen dyker klienterna året om. Det är en del i behandlingen.

52 GÄSTKRÖNIKA

Kent W. Nilsson, sociolog, Med. dr är det här numrets gästkrönikör.

54 SiS I SAMARBETE

Att lyckas med och att vilja samarbeta är lättare sagt än gjort. SiS har erfarenheter från projektet Motverka Våld och Gång.

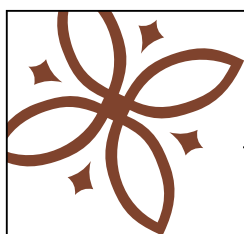
60 PLOCKSIDA

Var med i annons pusslet och vinn böcker.

62 KALENDARIUM

En presentation av vinterns och vårens seminarier, mässor och konferenser.

Murars Gård

TILLIT - FÖRTROENDE - OMHÄNDERTAGANDE

Murars Gård är ett privatägt HVB som vänder sig mot föräldrar och barn, 0-16 år med psykosocial problemgrund, flykting asyl och invandrarproblematik.

Vidare bedriver Murars Gård en akut/jourverksamhet för barn, 0-12 år som en separat verksamhet.

Tel: 0278-456 22

E-post: info@murarsgard.se

Hemsida: www.murarsgard.se

Monternr: **VH 01:21**
Vi finns på "Psykisk Hälsa" 28-29/1-2009.

Vi vet att våra hästar utvecklar ungdomars självkänsla

www.vastgotakollektivet.se

Integration genom Familjehemsvård

- MKF är en unik verksamhet genom att vi kan matcha klienter och familjehem med hänsyn till kultur, språk samt religion.
- Missförstånd (kulturkrockar) kan då minimeras, integrationen i det svenska samhället ökar och ett samarbete med klientens nätverk kan lättare utföras.
- Språk/kultur/religionsproblem kan lättare undvikas. Ett positivt nätverk är en viktig faktor i framgångsrik behandling och utveckling.

Vi erbjuder:

- Kultur/religion/språk kompetens
En mångfald av väl integrerade familjehem från bl.a. Irak, Iran, Kurdistan, Turkiet, Somalia, kulturkompetenta svenska familjehem, samt stöd- och kontaktpersoner.
- Akut & Skyddsplaceringar
Kvinnor och män med eller utan barn och barn i behov av stöd och skydd.
Asylplaceringar.
- Konsulentstöd
Handledning till familjehemmen utförs regelbundet och behovsanpassas efter ärendets svårighetsgrad.

- Psykiatriteam
Vi har tillgång till ett psykiatriteam med kompetens att utföra utrednings- och behandlingsuppdrag.
Teamet kan utföra följande för både barn och vuxna:
 - * Neuropsykiatrisk utredning.
 - * Neuropsykologisk utredning
 - * Medicinsk behandling
 - * Psykosociala behandlingar t.ex. ART, återfallsprevention, ESL samt färdighetsträning.

Kontakt:

Lotta Joborn Tel. 021-188030
info@multikulturell.se www.multikulturell.se

DEN SISTA UTVÄGEN

– *Specialister på avbrutna placeringar*

På Roslagens Elevhem är grundtanken att barnen ska lyckas. De ska inte behöva omplaceras ännu en gång. Barnen och ungdomarna har extremt traumatiserande uppväxter bakom sig.

Text och Foto: Anna Johnsson

TÄBY. Roslagens Elevhem är ett HVB för barn och ungdomar med allvarliga psykosociala problem med behov av en längre tids behandling. De flesta av ungdomarna som kommer till hemmet har flera avbrutna behandlingar och placeringar bakom sig och har redan passerat genom flera olika insatser på vägen, socialtjänsten, skolan, stödfamiljer, BUP med flera. Inskrivningsåldern är 12-17 år, upptagningsområdet är hela landet och målgruppen är ungdomar enligt SoL och LvU.

Christine Román är psykolog och har varit vårdchef på Roslagens Elevhem från 1999 till februari 2008. Hon är numera utbildnings- och kvalitetsansvarig och Kent Kmety har tagit över som vårdchef.

Christine beskriver hemmet som en sista utväg, ett sista försök att nå fram innan Statens institutionsstyrelse tar över och vården blir mer sluten.

– Vi gör vad som helst för att det inte ska misslyckas när de kommer till oss, det är vår grundtanke.

Hemmet hette tidigare Tallbacken men fick en nystart 1995 under namnet Roslagens Elevhem då fyra personer ur den dåvarande personalen tog över som ägare.

Roslagens Elevhem är ett fristående behandlingshem som erbjuder flera typer av boende med olika grader av insatser och omhändertaganden. Det finns sammanlagt 26 platser fördelade på fem enheter i Täby, Vallentuna och Österåker kommuner och det har under många år varit en majoritet av pojkar på hemmet.

– Det kan vara för att pojkar straffar ut sig från andra boenden i högre grad än flickor. Flickor har ett mer självskadande beteende medan pojkar är mer aggres-

sivt utagerande.

Avbrutna placeringar är ett stort problem inom barn- och ungdomspsykiatrien. Anledningar till avbrutna placeringar kan vara att ungdomar stjäls från fosterfamiljerna, inte lyder regler, hotar och skadar, ibland ganska allvarligt, sina fosterfamiljer.

SYMPTOM SOM SKRÄMMER

– Sedan finns det ungdomar med symptom som skrämmar omgivningen, de eldar, har sexuella avvikelser och ett konstigt och udda beteende som skrämmar.

Beteenden som avviker på ett skrämmande sätt kan vara ungdomar som mumlar för sig själv, samlar på vapen och de som har strypsex med sig själv.

– Då känner fosterfamiljerna att de inte klarar av det och skickar dem vidare.

Hon berättar att de haft två särskilt svåra fall under hennes tid som vårdchef. Det ena var en pojke i fjortonårsåldern med hela 26 avbrutna placeringar bakom sig och det andra en pojke med nio olika placeringar under ett och samma år.

– Vi har tagit in en jättesvår målgrupp, säger Christine Román.

De barn och ungdomar som kommer till Roslagens Elevhem stannar i genomsnitt tre och ett halvt till fyra år. Behandlingen är individuell och utslussningen ser olika ut för alla.

– Vi är överflexibla, säger Christine och skrattar.

Målet är att ge varje enskild ungdom förutsättningar för att vända den negativa spiralen av destruktivitet till en positiv personlighetsutveckling, identitetsutveckling och socialiseringsprocess. Vissa tränar till eget boende, några via hem-

mets mellanboende. För några är målet helt enkelt att klara av att bo tillsammans med andra på ett LSS-hem.

– Under mina år som vårdchef har jag endast avbrutit tre placeringar här. Alla tre handlade om extrem farlighet.

På frågan om hur Roslagens Elevhem kan nå fram till ungdomar som redan passerat genom så många andra instanser menar Christine Román att svaret ligger i hemmets förståelsemodell.

– Vi anser inte att vi är bättre behandlare men vi har ett annat tänk kring varför barnen gör de här sakerna. Vad beteendet står för och varför de attackerar relationer eller håller sig undan.

På Roslagens Elevhem arbetar man mycket utifrån en psykodynamisk förståelsemodell baserad på objektrelationsteori och anknytningssteori.

– Vi har hållit fast vid det, fast det har varit lite ute, säger Christine Román och skrattar.

Grundtanken är att när ett litet barn är rädd för den person som den instinktivt söker skydd och tröst av så uppstår en konflikt inom barnet som det inte kan hantera. Alla relationer blir farliga och när ungdomarna kommer till Roslagens Elevhem är de inte behandlingsbara.

PERSONALEN GER INTE UPP

I enlighet med objektrelationsteorin ser personalen symptomen som ett språk som beskriver ungdomarnas problem och målsättningen är att möjliggöra anknytning till personalen genom att inte ge upp och låta ungdomarna "straffa ut sig".

– Ord betyder ingenting och personalen sliter och kämpar i månader och år. Och så någonstans på vägen tänds det ett ►

”De ska klara av att stå pall när det blåser som värst, och så ska man hålla huvudet kallt och ha ett varmt hjärta

- litet ljus hos barnet, ”det kanske kan gå”. De vågar lita på oss, de får hopp, vilket ökar motivationen att vilja kämpa med de olika problemen.

En negativ självbild är väldigt vanligt och Christine berättar att ungdomarna ser sig själva som monster som ingen vill ha. Ett viktigt mål i behandlingen är därför att skapa en äkta relation med ungdomarna där de tycker om och själva vill bli omtäckta.

– När vi det på ett år så har det gått fort, det tar vanligtvis ett och ett halvt till två år.

Ungdomarna på Roslagens Elevhem har ofta stora brister både personlighetsmässigt och kunskapsmässigt. Många av dem har även brister i sin identitetsutveckling på grund av en uppväxt utan grundläggande saker så som bekräftelse och spegling.

Under de få åren på Roslagens Elevhem ska ungdomarna praktiskt taget ta igen hela sin uppväxt och personalen jobbar därför mycket med spegling och mentallisering.

FÖRÄLDRAR SOM MÅR DÅLIGT

Resultaten är väldigt individuella då graden av traumatisering varierar, många av ungdomarna har dessutom flera neuropsykiatriska diagnoser vilket gör det svårt att passa in dem i specifika behandlingsmodeller.

– Vi jobbar med hela människan på bred front, säger Christine.

De flesta som kommer till hemmet har extremt traumatiserande uppväxter bakom sig. Många har upplevt svåra separationer från anknytningspersoner och har föräldrar som mår dåligt. Flera har föräldrar med psykiska problem och missbruk och Christine bedömer att ungefär 95 procent har bevittnat familjevåld. Många har själva varit utsatta för våld i hemmet och psykisk misshandel och sexuella övergrepp är inget ovanligt.

Ungdomarna på Roslagens Elevhem är ofta självdestruktiva och utagerande och därför arbetar man även med komplet-

terande kognitiva och beteendeterapeutiska inslag, bland annat ART, Aggression replacement training.

NEDFRUSNA KÄNSLOMÄSSIGT

– Våra barn och ungdomar har svåra beteendestörningar. Det är vanligt att de inte känner något alls. De är nedfrusna känslomässigt och klarar inte av att känna något och de håller relationer ifrån sig med näbbar och klor.

Det är ett behandlingsförstörande beteende och det kan komma som svar på något bra, exempelvis ett framsteg.

– Om de har haft en bra dag, skratat och börjat slappna av. Kanske till och med

börjat tycka om personalen. Då kommer nästa smäll, de försöker att elda upp huset eller slår sönder köket.

Personalen på Roslagens Elevhem upplever ofta vanmakt och frustration.

– ”Det går inte, de driver det så jävla långt!” säger Christine som en beskrivning av personalens känslor.

All personal genomgår en ettårig intern basutbildning på totalt 64 timmar. Första terminen får personalen baskunskaper i psykodynamiska teorier med tonvikt på objektkonstruktionsteori. Andra terminen är en fördjupning som handlar om avvikelser i personlighetsutvecklingen och effekter av traumatisering och personalen

Xxx

KBT Mälardalen

Målgrupp

Ungdomar och vuxna med social och/eller psykiatrisk problematik som inte kan utredas och vårdas i hemmiljö. Även akutplaceringar.

Utredning före behandling

Vår erfarenhet visar att det är mycket vanligt med oupptäckta och obehandlade svårigheter (t ex ADHD) inom vår målgrupp. Vi inleder därför med neuropsykiatrisk utredning om sådan saknas.

Förstärkta familjehem istället för institution

Vår erfarenhet är att familjehem med dess normala miljö utgör en mycket bättre miljö för positiv inläring.

KBT i familjehem

Vi utgår ifrån KBT-baserade metoder och inlärningspsykologi som är vetenskapligt förankrad.

Kvalitetssäkrad verksamhet

Vi mäter löpande behandlingsresultaten kvantitativt med normerade instrument och deltar i SiLs kvalitetsindex.

Telefon: 070-508 22 99

Fax: 019-18 83 05

E-post: info@kbtmalardalen.se

Postadress: Klostersgatan 15, 703 61 ÖREBRO

Organisationsnummer: 556718-7025

URL: www.kbtmalardalen.se

Ledig plats på träningsboendet TUTEMO i Hagfors och ODLARGRÄND i Kil för unga (15-23 år) med Asperger syndrom eller högfungerande autism (LSS/Sol).

Målet är att få egna redskap i vardagen för att klara eget boende med sysselsättning o meningsfull fritid.

Vi arbetar med förtydligande pedagogik, ART och ett förhållningssätt anpassat till rubricerad grupp. Skola/praktik ordnas individuellt.

Kontakta: Autismkonsult Magnusson Lind AB, 0554/ 68 94 53, autismkonsult@telia.com.

www.autismkonsult.se

tre O driver bl.a. Stjärnhuset och Kvarngården där vi erbjuder vård och rehabilitering / habilitering av psykiska funktionshinder med eller utan missbruk.

De tre O:na står för omvårdnad, omtanke och omsorg och är grundstenarna i vår verksamhet sedan mer än 30 år.

Enligt devisen "samverkan inte påverkan" erbjuder vi föreläsningar och utbildningar till våra samarbetspartners istället för tjusiga fyrfärgsbroschyrer. Eftersom vi tror att alla och inte bara pappersinsamlingen har nytta av kunskap. Och ju mer vi alla vet, ju bättre kan vi ta hand om den enskilda individens behov.

För framtida kurser och föreläsningar håll koll på vår hemsida: www.omtanke.com

www.tre-o.se
Tel: 0415- 510 38

- får kontinuerlig utbildning både internt och externt.

Men kraven på personalen handlar även mycket om lämpliga personliga egenskaper.

ETT BARN BAKOM BETEENDET

– De ska klara av att stå pall när det blåser som värst, och så ska man hålla huvudet kallt och ha ett varmt hjärta. Man ska komma ihåg att det inte finns några alternativ för de här barnen.

Det är även ett oerhört viktigt och givande jobb att arbeta med just den här målgruppen menar Christine.

– Det finns ett barn bakom beteendena, det finns inga hopplösa fall utan det går att utveckla någonting i alla fall.

En viktig del av arbetet sker redan innan ungdomarna kommer till hemmet. Innan Roslagens Elevhem väljer att ta emot ett barn eller en ungdom förs en lång och intensiv dialog med den blivande uppdragsgivaren och de

går igenom alla tidigare behandlingserfarenheter.

– Allt det barnen eller ungdomarna gjort innan de kommer till oss kommer de även att göra hos oss, vi blir inte förvånade.

En omfattande handlingsplan upprättas redan innan ankomsten och sedan handlar det mycket om att ha is i magen, menar Christine.

Under behandlingen är det oerhört viktigt att det professionella nätverket håller ihop och att arbetssättet är väl förankrat hos uppdragsgivaren.

INGA MIRAKELMETODER

– Vi behöver ha uppdragsgivaren bakom oss. De måste förstå att det inte är någon dans på rosor och att det är en del av processen. Det finns inga mirakelmetoder

eller mirakelhem.

– Vi måste komma ihåg att vi är tillräckligt goda. Vi kan inte skriva ut och hoppas att någon annan kan bättre. Vi fortsätter i stort sett vad de än gör. Hot, motbjudande saker, eldar. Vi fortsätter jobba men vi accepterar det inte.

Christine Román tror att det behövs fler behandlingshem i Sverige som står ut med en riktigt hög ångestnivå.

– Det är jäkligt skrämmande, det är farliga barn. De eldar, samlar på vapen, rymmer. Det ger mycket ångest och man måste ha is i magen. Det handlar om att stå kvar för dessa barn och på så sätt ge dem, kanske för första gången i livet, en trygg bas att stå på. Utan en trygg bas kan inte barnet lita på andra eller börja tro på sig själv. Det är en förutsättning för en positiv utveckling.

Länsstyrelsens tillsyn

Länsstyrelsen i Stockholms län har som en del i det nationella uppdraget kallat Barnuppdraget utövat tillsyn över tre verksamheter inom Roslagens Elevhem AB; Vreta gård i Vallentuna, Rallarvägen i Österåker och Tumblebo i Täby. Nedan följer ett utdrag ur bedömning och beslut ur tillsynen av Vreta gård som genomfördes i slutet av 2006. Beslut togs 2007-02-09.

Tillsynerna i sin helhet finns på hemsidan: http://www.ab.lst.se/templates/InformationPage___10106.asp

Länsstyrelsens bedömning

Kvalitet och innehåll: Länsstyrelsen konstaterar att Roslagens Elevhem i stort sett bedriver sin verksamhet i enlighet med gällande tillstånd. Verksamheten tar dock emot barn och ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser, en målgrupp som idag inte direkt omfattas av tillståndet. Roslagens elevhem arbetar framförallt med psykosociala beteendeproblem och barn som blivit utsatta för eller utsatt andra för sexuella övergrepp. Om Roslagens elevhem avser att fortsätta ta emot målgruppen uppmanas verksamheten att inkomma med ansökan om ändrat tillstånd. Materialet visar att den vård och behandling som ungdomarna får, i huvudsak, är av god kvalitet. Ungdomarna får stöd och tillgång till stabila vuxna. Hemmet har ett gott och regelbundet samarbete med socialtjänst vilket ger goda förutsättningar för insyn i verksamheten. Ett miss-

nöje finns dock, bland vissa föräldrar, kring delaktighet i vården av barnet. Roslagens elevhem har en målgrupp med svåra beteendestörningar som utreds noggrant vid placeringen. Institutionen har ett stort utbud av olika metoder i behandlingsarbetet, anpassning av metoder till ungdomarnas förmåga och ett öppet klimat. Länsstyrelsen ser vissa brister i verksamhetens dokumentation gällande journalanteckningar och genomförandeplaner.

Säkerhet: De ungdomar, som verksamheten tar emot, har ofta varit utsatta eller själva utsatt andra för olika former av övergrepp. Av detta skäl är risken för nya former av övergrepp större på Roslagens Elevhem än på många andra institutioner. Länsstyrelsen anser därför att verksamheten omfattas av ett större krav på att säkerställa att nya övergrepp inte sker.

Barnen utbildning: Roslagens Elevhem kan erbjuda grundskoleutbildning för de placerade ungdomarna. Skolan och institutionen utformar individuellt schema för deltagande i undervisning.

Delaktighet: Det råder en viss diskrepans mellan hur ungdomarna och personalen uppfattar ungdomarnas möjlighet att vara delaktiga i vårdens utformning. Länsstyrelsen anser dock att granskningen visar att Vreta Gård sammantaget verkar för att de placerade ungdomarna ska vara delaktiga i viktiga saker som rör dem.

Hälsa och känslomässiga behov: Läns-

styrelsen anser att Vreta Gård sörjer för att ungdomarnas får stöd i att sköta sin hälsa. De känslomässiga behoven tillgodoses genom behandlingens olika inriktningar, såsom miljöterapi, samtal med personal, ART, gruppssamtal och möjlighet till psykotterapi.

Sammanfattning: Länsstyrelsen konstaterar att verksamheten, till övervägande del, erbjuder omvårdnad av god kvalitet. Tillsynen har dock pekat på vissa brister som Länsstyrelsen kommer att följa upp. Uppföljningen kommer att avse: Att ungdomar är inskrivna enligt gällande tillstånd, hur verksamhetens utvärdering påverkat innehållet i vården, att verksamheten förändrat dokumentationen enligt Länsstyrelsens krav, hur verksamheten utvecklat arbetet kring säkerheten, hur verksamheten ägnat frågan om undervisning uppmärksamhet utifrån ungdomens och vårdnadshavarens synpunkter.

Uppföljning av tillsyn av Vreta Gård i Vallentuna.

Länsstyrelsens beslut 2007-12-17

Länsstyrelsen konstaterar att Roslagens elevhem, Vreta Gård har åtgärdat brister och inlett ett mycket aktivt utvecklingsarbete inom de områden som uppmärksammades vid tillsyn i november 2006. Verksamheten erbjuder vård och behandling av god kvalitet.

För dig som har problem med alkohol och/eller droger.
I en varm och tillitsfull miljö erbjuder vi:

AVGIFTNING • BEHANDLING • ANHÖRIGPROGRAM

Vi arbetar enligt AA:s tolvstegsprogram.

För mer info: 0151-51 80 90 el. varnas@vfsormland.se

"En hel vårdkedja"

Utredning
Behandling
Skola
Utsluss

Verksamheten inom Järvsö Ungdomshem består av fyra enheter med möjlighet till en sammanhållen vårdkedja: utredning, behandling, skola och utslussningsverksamhet. Vår målgrupp är ungdomar 13-18 år som uppvisar problem med social anpassning, utagerande beteende, tidiga tecken på missbruk, inlärningsproblem och relationssvårigheter. Vi är angelägna om att så långt det är möjligt göra föräldrar och socialtjänst delaktiga i utredning och behandling.

Järvsö Ungdomshem AB

För kontakt och vidare information vänligen besök vårans hemsida:
www.jarvsoungdomshem.se

Verksamhetschef, Anna-Lena Schelin Tfn 0651-15852

"DIAGNOS FÖRST - SEDAN BEHANDLING"

KBT Praktiken i Roslagen AB erbjuder
KORTTIDS eller AKUTPLACERING med/utan UTREDNING i
FÖRSTÄRKTA FAMILJEHEM

Vi professionaliserar familjehemmen genom att tillföra resurser och kunskaper.
I våra familjehem finns därför extra kompetens. Alla familjehem har genomgått en grundläggande KBT-utbildning.
Vi har egen psykiater, psykolog och socionom.

Vi utför också uppdrag på konsultbasis.

Telefon: 0175 - 91490; 070 590 22 02 Adress: Kyrkvägen 1, 760 31 Edsbro
www.kbtpraktiken.se

Stiftelsen Smålandsgårdar

SÖKER familjehem

- * För barn, ungdomar, vuxna och familjer med barn
- * Utarna familjehem som fungerar som stöd och tillflyktsort till nya familjehem
- * Kontinuerlig utbildning en gång i veckan
- * Kontinuerlig utbildning i form av seminarier, utbildningsdagar m.m.
- * Kontinuerlig handledning minst en gång i månaden
- * Psykologisk handledning

Kommunikativ familjehemssatsning sedan 1979

Stiftelsen Smålandsgårdar

ETTÅRIG UTBILDNING I KOGNITIV BETEENDETERAPI (KBT)

VÅRENS KURSSTARTER: Stockholm 23/3, Malmö 23/3, Göteborg 15/4, Kalmar 21/4, Umeå 21/4, Växjö 22/4. Örebro 27/4

Kompetensutveckling för dig som möter människor i samtal. Utbildningen ger tillämpningsbara kunskaper inom KBT för användning i mötet med klienter, patienter och medarbetare. Utbildningen leds av psykologer och psykoterapeuter inom kognitiv beteendeterapi och omfattar 10 block à två dagar.

BASUTBILDNING I PSYKOTERAPI MED PSYKODYNAMISK INRIKTNING (STEG-1)

KURSSTART I MALMÖ UNDER HÖSTEN 2009. ANSÖKAN OCH INTERVJUER UNDER VÅREN 2009.

Utbildning med särskild inriktning på stress, krisbemötande och krisbehandling samt korttidspsykoterapi. Examinator är Christer Sandahl, docent i klinisk psykologi vid Karolinska Institutet. Vi samarbetar vi bland annat med författaren och psykologen Patricia Tudor Sandahl samt Alnarps Rehabiliteringsträdgårdar. Utbildningen utgör en grundutbildning för den som vill fortsätta inom den legitimeringsgrundande utbildningen i psykoterapi.

0200-89 77 89 www.sverigehalsan.se

SOLGLÄNTANS BEHANDLINGSHEM

ETT ISO-CERTIFIERAT BEHANDLINGSHEM

Vi är specialiserade på behandling av unga män med missbruksproblematik eller annan dysfunktion.

Med 12 stegs filosofin som grund
ger vi professionell behandling i familjär miljö.

VI HAR HELA KEDJAN

ABSTINENSBEHANDLING
↓
PRIMÄRBEHANDLING
↓
SOCIAL REHABILITERING
↓
UTSLUSS
↓
EFTERVÅRD

I vår behandling ingår även:

ART, ASI, SAMTALSTERAPI, KRIMINALITETS PROGRAM,
ANHÖRIGVECKOR, ÅTERVÄNDARVECKOR OCH FRITIDSÅKTIVITETER.

www.solglantan.com

Solgläntan AB, Kontorsvägen 1, 873 50 Väja

Tfn: 0612-265 65 eller 0612-266 09, E-post: info@solglantan.com

BARN I LAGLÖST LAND

Vuxnas intresse för internet är viktigt

Internet är en stor och självklar del av barn och ungdomars vardag. Det är ett verktyg för kommunikation, faktasökning och underhållning men det är också världens största brottsplats.

– Internet är ett laglöst land där det inte finns några ”sheriffer”, säger Dag Öhrlund som tillsammans med Per Hellqvist skrivit boken Skydda ditt barn på internet.

Text: Susanne Mattsson Foto: Christian Johnsson

INTERNET. Den tekniska utvecklingen går blixtnabbt och för första gången i historien finns det något som barnen kan bättre än vuxna. Men rädsla för den nya tekniken får inte hindra föräldrar och andra vuxna från att intressera sig för och engagera sig i barnens datoranvändning.

Dag Öhrlund och Per Hellqvist har skrivit boken Skydda ditt barn på Internet, en handbok för föräldrar, lärare och andra vuxna som jobbar med barn. De håller också föredrag i ämnet.

– Internet är, oavsett vad vuxna tycker, här för att stanna. Det är ett av barnens största intressen och viktigaste aktiviteter. Och precis som man aldrig skulle låta ett barn spela hockey eller rida utan skydd, ska man inte heller låta barn surfa på nätet utan att skydda det så gott man kan, menar författarna.

Det bästa, och kanske enda, sättet att skydda barn på internet är att skapa ett förtroende. Genom att visa engagemang och intresse samt ha bra kommunikation kommer barnen att släppa in de vuxna i internet-världen.

Internet ger barnen information, kunskap, glädje, lek, spel och avkoppling. Med datorns hjälp kan de hålla kontakt

med vänner nära och fjärran och skapa kontakter med ungdomar över hela världen. Internet är också en stor hjälp i skolarbetet.

NY KANAL FÖR BROTTSLINGAR

Men baksidan med internet är att det även är en effektiv kanal för mobbare, brottslingar och pedofiler.

– Det är gamla välkända brott som utpressning, rån, mobbing och sexualbrott som bedrivs på internet. Brottslingarna har fått en ny kanal och anonymiteten underlättar för dem. Internet är ett laglöst land där det inte finns någon censur, inga generella åldersgränser och inte tillräckligt många poliser, redaktörer eller andra kontrollorgan. Vem som helst kan lägga ut vad som helst, och informationen ligger kvar för evigt, säger Dag Öhrlund.

Även om fördelarna med internet överväger så finns flera nackdelar som man som vuxen måste vara observant på. Förutom att datoranvändning är en stillasittande aktivitet som i längden kan leda till ohälsa, övervikt och sociala problem, så kan internetanvändarna drabbas av spelberoende, e-mobbing, ekonomiska brott och sexualbrott.

Mobbing via mejl och sms är ett stort problem.

– När jag var liten kunde man gå hem till mamma och där, innanför väggarna, kom inte mobbarna åt en. Men idag finns ingen skyddad zon. Alla som har tillgång till internet och mobil är tillgängliga överallt och dygnet runt.

Anonymiteten gör också att många vågar skriva saker som de aldrig skulle våga säga.

TUFFT SPRÅKKLIMAT

– Anonymiteten och bristen på direkta motreaktioner från mottagaren och omgivning främjar ett tufft språkklimat, säger Dag Öhrlund och fortsätter:

– Det är viktigt att titta på barnets uttryck när det piper till i telefonen.

Enligt en amerikansk undersökning (i-SAFE America, Keith/Martin) uppgav 57 procent av de tillfrågade barnen att de mobbats på internet, och 53 procent hade mobbat andra via nätet. Lika skrämmande är siffran som talar om att 58 procent av de mobbade barnen inte talade om detta för sina föräldrar.

– Den största anledningen är att de är rädda för att få datorn avstängd eller mo- ▶

STAVFALL

"Dammst är farligt vid inandning. Innehåller asbest."

ASBESTAVFALL

"Dammst är farligt vid inandning. Innehåller asbest."

ASBEST

"Dammst är farligt vid inandning. Innehåller asbest."

Hansol

World of Warcraft, ett spel från Blizzard, är populärt bland många ungdomar. Svenska som utländska medier har skrivit många bokstäver om detta beroendeframkallande spel som har över elva miljoner spelare världen över.

FAKTA INTERNET

Vissa säger att internet är en fritidsgård, men utan vuxna ledare i närheten. Det finns mängder av webbplatser, communities, att träffas på.

Här är några av de vanligaste:

www.bilddagboken.se: Sveriges största publika fotoalbum.

www.efterfesten.com: Mötesplats med inriktning på helgens fester.

www.flashback.info: Här diskuteras det helt öppet om kontroversiella ämnen.

www.fragbite.com: Populär spelsajt.

www.habbo.se: Webbplats för yngre. Ett virtuellt hotell där besökarna kan bygga och möblera rum. Vissa produkter köper man för riktiga pengar.

www.helgon.net: Sajt för personer med alternativa musik- och klädstilar.

www.lunarstorm.se: En av Sveriges största mötesplatser. Varje medlem får ett eget "krypin".

www.nothingtoxic.com: Sajt där man laddar

upp videoklipp, ofta med inslag av våld.

www.playahed.se: Mötesplats för främst gymnasister.

www.snyggast.se: Här lägger man upp bilder på sig själv som besökarna kan rösta på.

www.stallet.se: Mötesplats för hästintresserade barn och ungdomar.

www.stardoll.com: Här kan man bland annat stajla kändisar.

www.youtube.com: Världens största webbplats för videoklipp.

Dag Öhrlund och Per Hellqvist har tillsammans skrivit boken Skydda ditt barn på internet.
Foto: Knut Koivisto.

- bilen beslagtagen av sina föräldrar. Då försvinner hela deras sociala nätverk, och det vill de inte riskera.

Grooming är en företeelse på nätet som går ut på att vuxna söker kontakt med minderåriga i sexuellt syfte. Pedofilen bygger långsamt och försiktigt upp ett förtroende hos barnet och blir till en vän som barnet anförtror sig åt. De ersätter den stressade och frånvarande föräldern. Så småningom kanske han börjar locka med presenter och till sist vill han få till ett fysiskt möte.

– Personer som sysslar med grooming utger sig alltid för att vara någon annan. De fejkar namn och ålder. Det finns heller ingen anledning för barn att lämna ut sig på nätet med namn, adress och bilder, säger Dag Öhrlund.

En brittisk undersökning visar att en av fem ungdomar träffar någon som de lärt känna på nätet. Endast sju procent av dessa föräldrar vet om att deras barn umgås med sina internet-kontakter.

Ser de glada och obesvärade ut eller åker mungiporna ner när de läser ett sms.

Porr och våld förekommer flitigt på internet. Det sägs att det är enklare att hitta pornografi än att undvika det. Det

finns även gott om otäckt våldsmaterial som exempelvis rå misshandel, våldtäkter, filmer från olycksplatser och bårhus. "Happy slapping" är en företeelse som går ut på att ett gäng ungdomar slumpmässigt väljer ut ett offer som de misshandlar samtidigt som någon av dem filmar övergreppet med sin mobilkamera. Filmerna läggs sedan ut på nätet och be-tygsätts av andra ungdomar.

BARNEN FÖRSTÅR INTE VAD DE SER

Barn kan alltså ofta få se saker som de egentligen inte borde se. I många fall förstår barnen inte vad de ser och de är inte tillräckligt utvecklade för att kunna filtrera de intryck de ställs inför. För att bearbeta de känslor som uppstår agerar barnen ofta ut dem istället. Barn från dysfunktionella hem är ofta extra sårbara och utelämnade.

Dataspel i alla dess former är en anledning till att spendera tid framför datorn. Online-spel innebär att man är uppkopplad på en spelsajt och spelar mot andra personer varsomhelst i världen. De flesta spel fortsätter i all oändlighet och spelsajterna stänger aldrig. Därför måste föräldrarna ha hård kontroll och sätta tydliga

gränser. Vissa spel kostar pengar, exempelvis Poker. Spel som kostar pengar måste finansieras. Vissa ungdomar börjar stjäla, andra lånar och drar på sig stora spelskulder.

EN AKTIVITET SOM ALLA ANDRA

Ett av de mest kända spelen är World of Warcraft. Den som öppnar ett spelkonto där får skapa en Avatar, en spelfigur, som blir en personlig representant för användaren. Med tiden bygger man upp avatarens färdigheter och avancerar till nya nivåer. Väl utvecklade Avatare är eftertraktade och säljs dyrt på internet.

Det effektivaste, och kanske enda, sättet att skydda barn och ungdomar för att råka illa ut och gå i fällorna är att intressera sig för deras dataintresse. Man måste betrakta internet som en lika viktig aktivitet som fotboll, balett, körsång, karate eller ridning.

Likaväl som man skjutsar sitt barn till kören eller applåderar på läktaren under en match, måste man vara en intresserad och närvarande förälder när barnet surfar på nätet. Man skulle aldrig låta sitt barn surfa på höga vågor utan uppsikt. Det ska man inte heller göra i cybervärlden! ■

Råd till föräldrar

1. Se internet som en aktivitet, precis som fotboll, simning, balett eller körsång. Intressera dig, engagera dig i det som händer.
2. Som förälder är det du som betalar, bestämmer och bär ansvaret! Sätt upp tydliga regler för användandet av datorn och surfandet på nätet. Det är ingen självklar rättighet för barnet att få logga in när som helst och sitta i timmar vid datorn varje dag. Kom ihåg att det är du som är juridiskt ansvarig för barnets handlingar på internet.
3. Bilda gärna nätverk med andra föräldrar i klassen. Försök komma överens om gemensamma regler för datoranvändande, så att barnen inte kan smita undan genom att gå hem till något annat barn där inga regler existerar.
4. Se till att ditt barn ägnar sig även åt andra aktiviteter, inte minst rörelse, idrott och utomhusaktiviteter. För mycket stillasittande vid datorn är ohälsosamt.
5. Ställ datorn synligt, till exempel i hallen, vardagsrummet eller köket, så att du kan kasta en blick på skärmen när du går förbi.
6. Acceptera att internet är en del av barnens sätt att kommunicera med varandra och inse fördelarna med det.
7. Fråga utan att snoka. Om du visar ett äktintresse utan att inkräkta på integriteten, kommer barnet att berätta och visa vad han eller hon gör på nätet.
8. Kolla vilka sajter barnet vistas på. Registrera dig själv som användare, surfa runt och bilda dig en egen uppfattning om webbplatserna. Ju mer du känner till, desto mer kan du också hjälpa barnet att undvika faror.
9. Lär ditt barn att skydda sin identitet och inte lämna ut mer personlig information än vad som är absolut nödvändigt. Personnummer, fullständigt namn, adress och telefonnummer ska aldrig lämnas ut till någon man inte känner.
11. Lösenord är viktiga och ska vara som en tandborste – något man aldrig lånar ut men byter ofta. Lär barnet att skapa säkra lösenord på minst tolv tecken, gärna längre. Blanda bokstäver, siffror och tecken. Använd olika lösenord för olika konton.
12. Prata gärna om internet varje dag vid middagsbordet, som om vilken annan del av livet som helst. Fråga barnet vem han eller hon chattar med, om det har hänt något bra eller dåligt.
13. Var vaksam på hur barnet reagerar när han eller hon får mejl eller sms. Negativa reaktioner kan vara tecken på mobbning eller annan form av förföljelse.
14. Se upp för tecken på spelmissbruk. Om din son eller dotter verkar kroniskt trött och tappat intresset för skola, kompisar och andra aktiviteter, kan det vara ett varningstecken. Likaså om han eller hon blir rastlös och irriterad när dator eller uppkoppling inte finns tillgänglig.
15. Om något går fel, sök hjälp omedelbart!
16. Kom ihåg att internet är fantastiskt på många sätt, men att det också innebär faror för ditt barn och att det är världens största brottsplats. Du skulle aldrig släppa ut ett oerfaret barn i trafiken utan att vara där för att lära och skydda. Gör det även på nätet!

Källa: www.skyddadittbarn.nu

MOBBAD PÅ MSN

Utanförskapet på skolan fortsatte på nätet

Karin blev utsatt av tjejgängets trakasserier på MSN och uppmanades att inte tjalla. Föräldrarna märkte att hon inte mårde bra men hade ingen aning om vad som pågick.

Text: Kerstin Karell

MOBBNING. Under jullovet förra året sa Karin, som då gick i sjätte klass, att hon inte ville gå tillbaka skolan. Föräldrarna Anna-Lena och Janne förstod att något inte stod rätt till men trodde till en början att det inte var så farligt.

– Men vi märkte att det var något. Hon var ledsen och ville sova på golvet inne i vårt sovrum. Det var länge sedan hon ville göra det, säger mamma Anna-Lena.

Hon och Janne frågade flera gånger vad som var fel men fick inget ordentligt svar. – När det var som värst ville hon inte äta. Det låg dikter nedladdade från nätet hemma som handlade om att inte vara omtyckt och att inte vilja leva längre.

Tillslut berättade Karin vad som var orsaken till att hon mårde så dåligt.

Det hade börjat i skolan. I det lilla kompisgänget på fem tjejer hade Karin trivts bäst med två av tjejerna och de hade haft kul. Men plötsligt hade hon blivit ratad av de två andra tjejerna och de som hon trivts bäst med hade inte gjort någonting för att förhindra mobbningen. Skulle tjejerna sitta på en bänk fick Karin sitta allra längst ut om hon i överhuvudtaget fick plats. Hon fick gå bakom de andra fyra och hade ingen arm att hålla i. Hon blev ignorerad och utstött.

– Att det här pågick i skolan hade vi ingen aning om, säger Anna-Lena.

Det dröjde till dagen innan skolstart innan Karin berättade att tjejerna även skrev taskiga saker om och till henne på chattgruppen på MSN. Och det tyckte Karin själv var värre än det som pågick i skolan. På MSN skrev de två drivande tjejerna saker som de aldrig kommit i närheten av att säga till henne ansikte mot ansikte. Karin säger via mamma att hon tycker att det man skriver på MSN ska man kunna säga på riktigt också.

– Hon hade blivit tillsagd att hon inte fick skvallra och visste inte hur hon skulle göra. Det var därför hon inte berättade på en gång.

Det som skrevs på MSN var bland annat att Karin inte fick tjalla för någon om vad de gjort mot henne eller vad de skrev på MSN. De skrev bland annat att hon inte hade några vänner och att ingen ville vara med henne.

När mobbningen uppdagades kontaktade föräldrarna klassläraren som hade märkt att något inte stämde i tjejgänget. Skolans Anti-mobbning-grupp kopplades in. Mobbningen slutade men Karin bröt med de fyra tjejerna. De enda som fortsatte att ha kontakt med varandra i gänget var det två drivande tjejerna.

– Karin lärde känna andra istället och är med dem nu. Men nu har faktiskt de två snällare tjejerna i gruppen kommit tillbaka. De var ju aldrig elaka men sa inte heller ifrån, säger Anna-Lena.

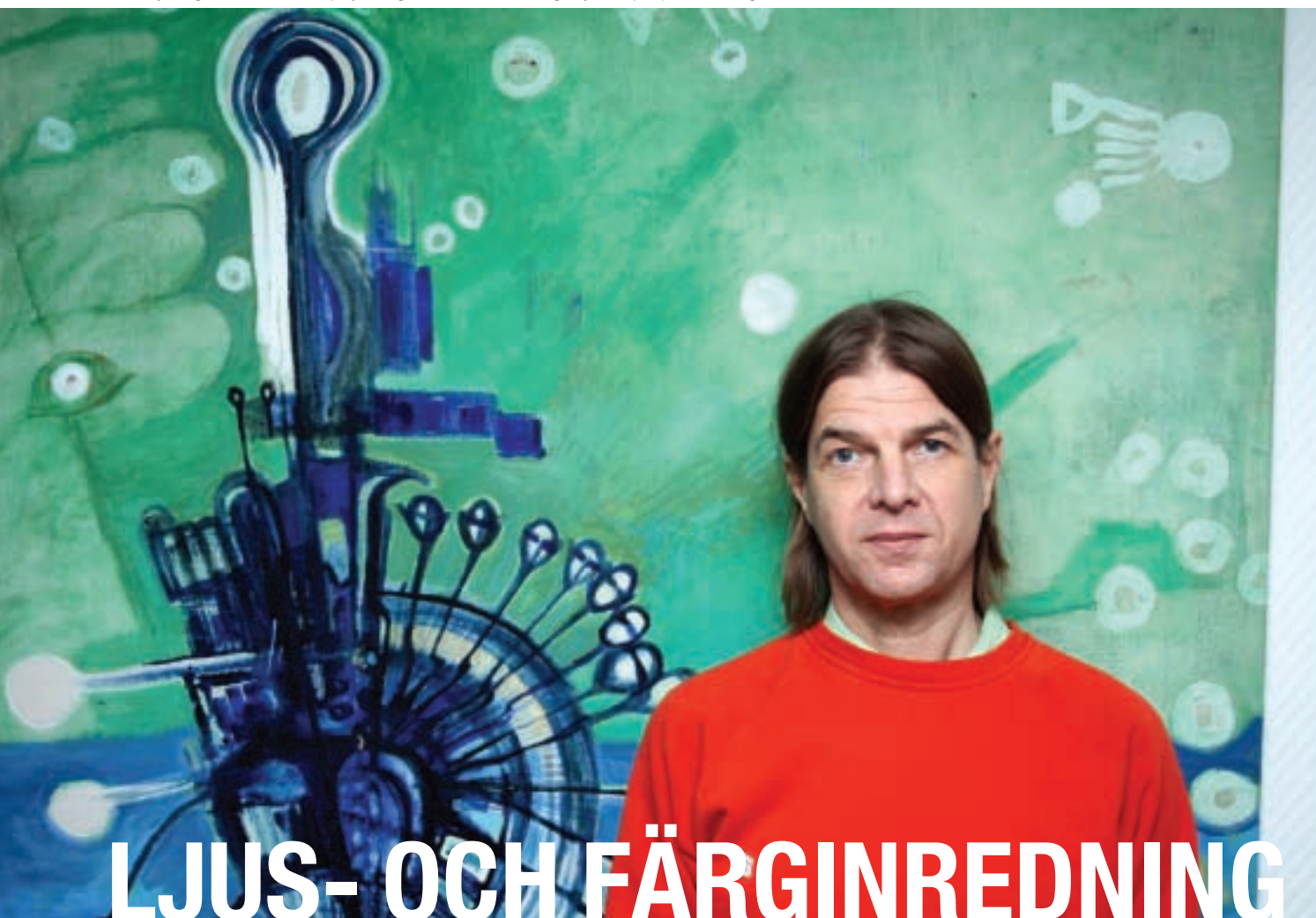
Just de två snällare tjejernas föräldrar har även varit i kontakt med Janne och Anna-Lena och varit aktiva i att ta reda på vad som faktiskt hänt.

Att vad ungdomarna gör på internet är något man som föräldrar måste vara medveten om har Anna-Lena och Janne insett.

– I skolan kan andra märka vad som händer men mobbning på nätet, i det här fallet i chattgruppen, sker bakom en mur. Ungdomarna kan säga vad som helst utan att någon får reda på det, avslutar Anna-Lena.

Obs, namnen i texten är fingerade. Karin och hennes föräldrar vill vara anonyma och heter egentligen något annat.

Karl Ryberg är arkitekt och psykolog och har inriktat sig mycket på ljus och färg.

LJUS- OCH FÄRGINREDNING

– har stor betydelse för äldre

Färg och ljus betyder mycket för människor. Vi är utomhusdjur men tillbringar 90 procent av vår tid inomhus. I inredning är det därför otroligt viktigt att tänka till före och ta i beaktande hur människan reagerar på ljus och färg. Speciellt viktigt blir ljus och färg för äldre människor som har nedsatt syn och färgseende. En miljö som medelålders upplever som mysig och stämningsfull kan för en äldre upplevas som mörk och obehaglig.

Text: Angelica Nilsson Foto: Kerstin Karell

DESIGN. Karl Ryberg jobbar som arkitekt och psykolog för företaget Monocrom. Han inriktar sig mycket på ljus och färg i sitt designande. Intresset för hur människan reagerar på just ljus och färg gjorde att han läste till psykolog för att ta reda på hur hjärnan reagerar på dessa två viktiga ting.

– Färg och ljus betyder många saker. Vår hälsa och våra känslor styrs av dygnsrytmer. Hormoner i kroppen reagerar på ljus

och mörker. Vi trivs bäst som östafrikanska apor ute i solljuset men verkligheten ser annorlunda ut, vi tillbringar nämligen 90 procent av vår tid inomhus, säger Karl Ryberg.

LJUS ÄR VIKTIGT FÖR ÄLDRE

Framförallt blir ljuset otroligt viktigt för äldre människor berättar Karl. De ser sämre och behöver tio gånger mer ljus än yngre människor.

– Så på ett äldreboende blir det ofta lite galet. Personalen tycker att en dämpad belysning ger en mysig stämning medan de äldre då upplever rummet som väldigt mörkt och de blir fumlige med fallolyckor som följd.

Genom att använda ljus och färg kan man hjälpa de äldre att navigera i sitt boende. Allmän belysning så som lysrör är inte alls bra, det ger inga skuggor och det är skuggorna som hjälper de äldre att

”På ett äldreboende blir det ofta lite galet. Personalen tycker att en dämpad belysning ger en mysig stämning medan de äldre då upplever rummet som väldigt mörkt och de blir fumliga med fallolyckor som följd.

bestämma avståndet till bordet eller hörnet.

– Spotlights är ypperligt. Då kan man rikta ljuset exakt och visa att här är bordet, här är trappan, här är stolen, säger Karl.

INRED MED MYCKET FÄRG

Inne på rummet visar överkastet på sängen tydligt var sängen börjar och tar slut. Även toaletterna bör inredas med färg för att underlätta orienteringen. Att ha vitt kakel på golv och väggar och sen vitt porslin gör den äldre väldigt desorienterad och riskerna för fallolyckor är stora i ett sådant rum utan kontraster.

– Man kan sätta en kontrastfärg på kaklet just där toaletten står, en annan färg precis där handfatet är och så en färg vid duschen etcetera. Då blir det lätt för den gamla att bedöma avstånd och position.

Fallolyckor är vanliga och farliga för gamla och sköra. Därför är det så viktigt att göra dessa tydliga avgränsningar. Karl tycker att man ska tänka mer handikappanpassning, de äldre får sämre rörlighet och behöver större handtag och knoppar på dörrar och rejäla ledstänger. Vattenkranar ska ha stora ”pluppar”, blå för kallt vatten och röd för varmt vatten, strömbrytare ska vara märkta tydligt med Av och På.

– Det ska vara lite som på dagis. När man blir gammal och kanske inte har så bra minne så är det viktigt med igenkänning exempelvis ”jag bor i den gröna dörren”. Personalen bör ha olika klädsel för olika avdelningar så att vårdtagaren kan skilja

på nattsköterskan, dagpersonalen, sjuksköterskan med flera. Som på en flygplats; där har alla uniform men den ser olika ut för olika områden. Flygvärdinnan har en modell, kaptenen en annan och bagagepersonalen en tredje, just för att man ska känna igen dem lätt.

Det är bra om man använder sig av varma färger. Många äldre är frusna och inredning med rödtonade färger känns varmare. Linsen i ögat gulnar ju äldre man blir vilket innebär att färgåtergivningen inte är densamma som hos yngre.

– Blått ser grått och tråkigt ut i deras ögon och är dessutom kallt så man bör undvika det, turkost och isfärger. Vill man absolut ha blått ska den gärna vara klart blå så att den inte upplevs fullt så grå för den äldre människan.

UNDUK MÖRKA FÄRGER OCH MÖNSTER

Mörka färger är heller inte bra eftersom den gamla behöver massa ljus. Och att måla rummen knallröda kanske vore en god tanke men det blir för intensivt. Gammelrosa har visat vara en väldigt bra färg för gamla.

– Mönster ska man också vara försiktig med. Dagens moderna tapeter med häftiga mönster gör bara den gamla människan förvirrad. Det ska inte heller finnas så mycket flimmer så som kromade lister och blanka ting. Jazzigt och glassigt bara stör.

Ljus och färg går hand i hand tycker Karl så även om man har gammelrosa väggar så måste man tänka på belysningen också. Lysrör ger blått, kallt sken. Glödlampor

ger rödtonat, varmt sken.

– Och eftersom de gamla inte ser blått så blir lysrörseffekten allt annat än god. Men det är en svår avvägning för städpersonalen vill ju gärna ha skarp belysning, men då får man se till att ha backup just när de är där.

Karl tycker att många ”vanliga” arkitekter bara ritar på och glömmer bort att de äldre har speciella behov och glömmar även bort att män och kvinnor, eller människor från olika kulturer också har olika behov. Kurbitsblå färg betyder otroligt mycket för någon från Dalarna men för den som inte ser så bra eller kommer från något annat land så kanske den blå färgen inte alls betyder något eller bara upplevs grå och dagg.

– Den sista färgen som vi kan se är gult. Så det finns en anledning till att ledstänger, handtag och sådant är gult på till exempel bussar. Även på ett äldreboende bör ledstänger och handtag vara gula så de äldre verkligen ser dessa.

KVINNAN ÄR SVALARE

– Män och kvinnor har också olika kroppstemperaturer. Kvinnan är svalare och mannen är varmare. Det är därför man klär små bebispojkar i blått och småtjejer i rosa och rött; killen behöver svalkas ned och tjejen behöver värmas upp. Det har inte med mode att göra utan det är undermedvetet. Så på ett äldreboende kan det vara av stor vikt att tänka på om det är en man eller kvinna som ska bo i rummet när man ska tapetsera eller måla, avslutar Karl Ryberg. ■

Friskt vatten genom ny *upppfinning*

Med en SpinPitcher från SpinWater är det nu möjligt att servera välsmakande vatten direkt från tillbringaren. I kannans lock finns en "spinner" som cirkulerar vattnet vid påfyllning. När vattnet sätts i rörelse ändras dess struktur, vilket gör att vattnet får en friskare smak. SpinPitcher är ett både billigare och miljövänligare alternativ till att köpa flaskvatten. SpinPitcher är den senaste i raden av produkter som har sitt ursprung i den danska uppfinningen SpinWater.

www.merliontrading.com

Duka upp frukten i en snygg skål med motiv från Paradiset

Eves Apple-skål är en handgjord fruktskål som är designad av Myrica Bergqvist. Skålen är gjord av laserskuren akryl på 3 mm. Motivet föreställer Eva och Adams paradiset med ormen och äppelträdet. Den har måtten 35x20 cm och finns i färgerna svart eller vit.

www.pid.se

Hissa segel mot bullret

Ett sätt att sänka bullernivån och förbättra rumsakustiken i en lokal är att montera ett segel med en absorptionsmatta som förändrar akustiken.

Akustiksegel AB levererar flexibla lösningar som skapar rätt rumsakustik beroende på rummets användning.

Akustikseglet är också ett attraktivt alternativ till det traditionella undertaket. Belysningen i ett rum med akustiksegel kan anordnas med indirekt belysning mot seglet, för att på så sätt skapa en attraktiv ljus- och ljudmiljö.

Akustiksegel samarbetar med olika arkitekter, bland andra Ylva Sohlman, som är duktig på färg, form och helhetsintryck.

Bilden visar ett exempel på akustiksegel placerat över en receptionsdisk, för att kunna kommunicera i en för övrigt omöjlig rumsakustik.

Akustiksegel AB, www.akustiksegel.se

Pelle Kamin

Just i dessa storm- och vintertider, så kanske pelletskaminen från Pellet Stove kan vara till god hjälp.

Värmekällan ger upp till 12kW och som klarar 30 timmars strömavbrott via ett standard 12V bilbatteri som ingår. (Har man två batterier så klarar man sig i 60 timmar)

De har även gjort det möjligt att använda en solcellspanel som ger möjlighet till kontinuerlig drift helt utan ström. Den är flexibel på flera olika pelletslag, men om man väljer barkpellets så kan man få ner sin värme-kostnad till 0,38kr/kVh.

www.pellet-stove.se

Villa Lindö Gruppen

som driver Villa Lindö behandlingshem och Utredningsenhet i Kalmar där målgruppen är kvinnor och deras barn eller gravida kvinnor med psykiatriska, psykosociala och/eller missbruksproblem. På utrednings och akut-enheten kan vi även ta emot pappor med barn

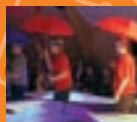
Har nu utökats med

Där vi har HVB platser för företrädesvis medicinskt färdigbehandlade personer med psykiska funktionshinder. Vi har även platser för särskilt boende i form av bostad med särskild service för personer med psykiskt funktionshinder.

www.villalindo.se **www.sorgarden.nu**
Kenneth Thorén tel. 070-349 07 50

Dormsjöskolan

Vi har lediga platser!

Dormsjöskolan är ett läkepedagogiskt hvb-hem med integrerad skola. Målgrupp: pojkar, 7 till 18 år med neuropsykiatriska funktionshinder samt psykosociala svårigheter. Vi tar emot barn och ungdomar från hela landet med placeringar enligt SoL, LVU och LSS.

I augusti 2009 startar vi ett särskolgymnasium.

För ytterligare information, se vår hemsida. Planering av sommaren och hösten har påbörjats. Kontakta oss om du är intresserad av en placering.

Dormsjöskolan, Dormsjö 214, 776 98 Garpenberg,
Tel 0225-230 55, Fax 0225-230 22, info@dormsjoskolan.com

www.pattidesign.se

www.dormsjoskolan.com

GINNUNGA
BEHANDLING OCH BOENDE

Ginnunga startade 1994 och vår behandlingsmodell bygger på en holistisk människosyn, där vi ser till hela människans behov och möjligheter. Vi erbjuder behandling, boende med tillsyn med tillgång till arbetsträning, utsluss, eftervård och lågtröskelboende.

Tillsammans med placerande myndighet och elev skräddarsyr vi sysselsättning, utredningar, terapi, arbetsträning samt studier utifrån elevernas behov, förutsättningar, intressen och målsättning.

Boendeträningen startar samma dag som man kommer till oss och även motivationsarbetet börjar samma dag, för att hela tiden motivera eleven till en fortsättning mellan olika milstolpar.

Ginnunga AB

Växel: 031-550813
Telefax: 031-555765

Besöksadress

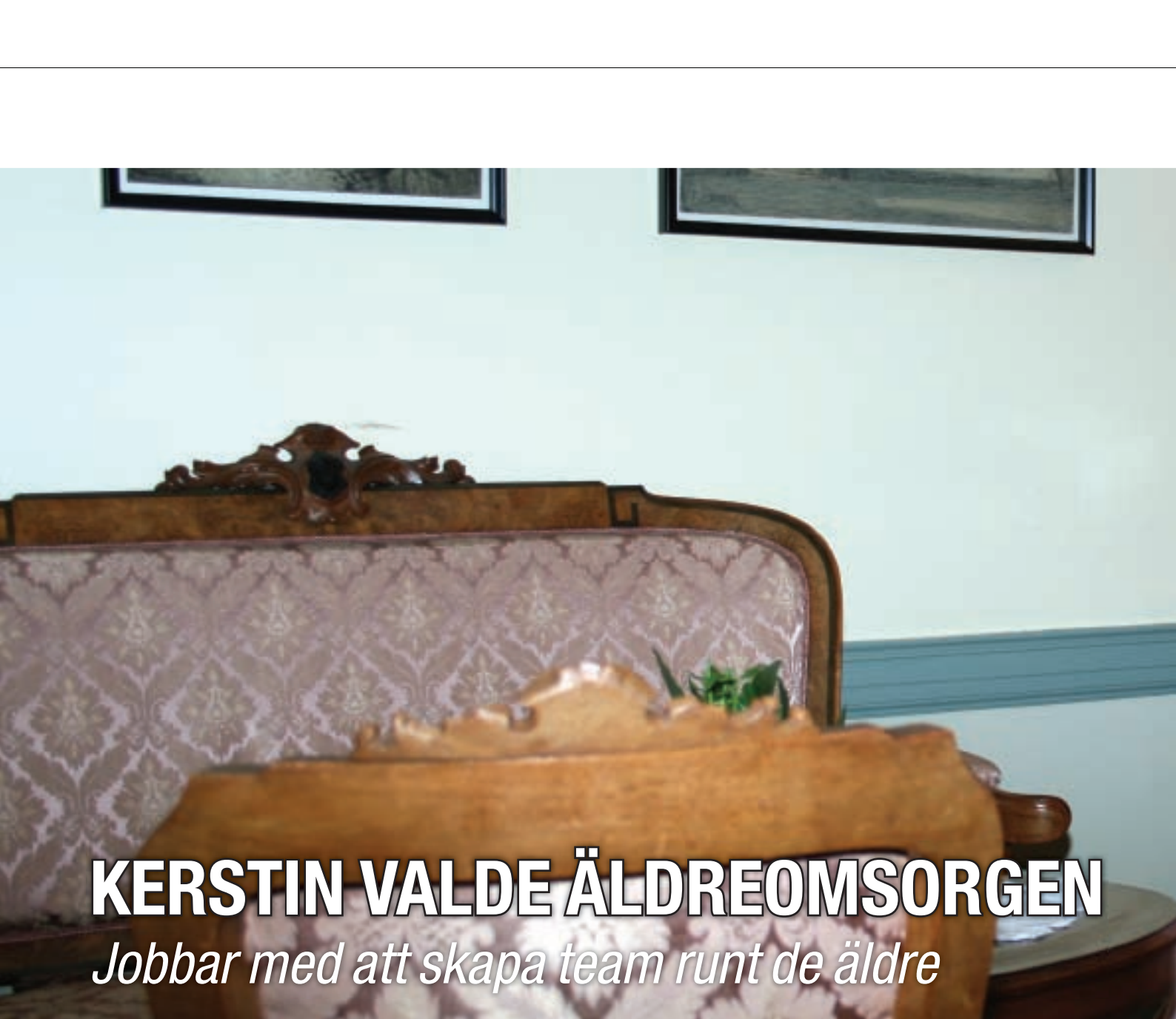
Knipplebergsvägen 15
422 50 HISINGS BACKA

Postadress

Box 2084
42202 HISINGS BACKA

mats@ginnunga.se
yonda@ginnunga.se

www.ginnunga.se

KERSTIN VALDE ÄLDREOMSORGEN

Jobbar med att skapa team runt de äldre

Kerstin Lundin har tillbringat hela sitt yrkesliv inom vården. Från början var det akutsjukvården som lockade. Nu är det utmaningen i den mer långsiktiga äldrevården som ligger henne närmast hjärtat.

Text: Anna Johnsson och Foto: Kerstin Karell

INTERVJU. Kerstin Lundin är vård- och omsorgschef på Blomsterfonden i Stockholm. Hon har arbetat inom vården i hela sitt liv och började som sjukvårdsbiträdespraktikant inom den gamla långvården på Farsta sjukhus 1973.

Sedan utbildade hon sig till undersköterska och kort därefter till sjuksköterska.

Under en tid som sjuksköterska på Radiumhemmet väcktes hennes intresse för

akutsjukvård och hon valde att vidareutbildade sig till cancersköterska.

– Vårdyrket fanns lite i generna, min mor var undersköterska och jag anser mig vara en vårdande person. Jag tycker om människor och vill ge det där lilla extra till de äldre, säger Kerstin Lundin.

Hon har arbetet som chef inom äldreomsorgen sedan 1996 och trivs mycket bra.

– För mig handlar det om att man får

vara med om en längre resa med den äldre, man skapar relationer och utvecklar ett team runt den äldre, skapar lugn och trygghet.

Hon har två olika chefs- och ledarskap-utbildningar bakom sig och har jobbat både inom kommunal och privat verksamhet. Hon tycker att en av de viktigaste förändringarna genom åren är den ökade valfriheten.

BESTÄMMA ÖVER SITT BOENDE

– Den har gett äldre medborgare och deras anhöriga möjlighet att själva bestämma över sitt boende, säger Kerstin Lundin som trivs med att arbeta inom den privata sektorn och ser många fördelar med en ökad privatisering inom äldreomsorgen. En stor fördel med att arbeta inom den

Kerstin Lundin

Ålder: 51

Bor: Djursholm

Familj: Gift med Ulf och en son Johan

Intressen: Träning, sommarstället och familjen

Läser: Facklitteratur samt deckare

Tänker om sitt eget åldrande: Mitt eget åldrande önskar jag skall vara att få bo i ett boende där det finns möjligheter till omsorg och service. Där jag kan få träffa grannarna och ha en gemensam social samvaro, att bo och leva min vardag i meningsfullhet

privata sektorn anser hon är att beslutsvägar är kortare.

– Man har även större delaktighet i framtagandet av strategiska visioner och mål.

EN MATT OCH SVART BILD

Kerstin Lundin är övertygad om att konkurrens inom äldreomsorgen leder till högre kvalitet. Men hon skulle dock vilja att det goda och positiva inom äldreomsorgen lyftes fram lite mer. Det blir ofta lite matt och svart, tycker hon.

– Det finns faktiskt goda exempel som svensk äldreomsorg behöver få ta del av.

Hon tror att det kan vara lätt att fastna i gamla hjulspår, både med arbetet inom den kommunala äldreomsorgen och inom den privata. Arbetet med äldreomsorgen

kan och bör ständigt utvecklas menar Kerstin Lundin.

– Det finns alltid utvecklings- och förbättringsmöjligheter och det är upp till mig som chef att se till att teamet får rätt verktyg och det är spännande.

Efter ett antal år som chef inom den kommunala äldreomsorgen, senast som verksamhetschef för Älvsjö äldreboende, är hon sedan 2001 vård- och omsorgschef i den ideella föreningen Blomsterfonden. Hon har det övergripande ansvaret för en lite annorlunda äldreomsorg med ursprung i begravningsblommor.

Föreningen Blomsterfonden bildades redan 1921 av fröken Alma Hedin. Hon upprördes av hur mycket pengar som lades i gravkransar vid hennes fars bortgång och fick en för den tiden helt ny ide, att istället

för begravningsblommor ge pengarna till välgörande ändamål.

Hem och vård åt de äldre låg fröken Alma närmast om hjärtat och fortfarande, hela 87 år senare, fortsätter Blomsterfonden arbetet i hennes anda.

BÖRJADE MED 300 BOSTÄDER

– Fröken Alma fick i uppdrag av dåvarande makthavare att bygga boenden för äldre och utan en slant på fickan byggde hon 300 bostäder, berättar Kerstin Lundin.

Blomsterfonden är en ideell förening som äger och driver ungefär 1150 lägenheter med 2000 hyresgäster och 205 särskilda boendeformer som sjukhem och gruppboenden. Det finns i princip fyra olika boendeformer inom föreningen; hyresrätter för dem som fyllt 60, ett ökat ►

Villa Svalnäs.

- trygghetsboende, sjukhem samt gruppboende för demenssjuka. Medelåldern på ålderboendena är 87 år, de som bor i lägenhet är något yngre och de boende kommer från alla samhällsklasser.

– Man kan bo som vanlig hyresgäst här och så när åldern kommer ikapp kan man söka ett ökat trygghetsboende. Det finns ingen övre gräns på hur gammal man får vara för att söka boende hos föreningen, utan man söker för att man sympatiserar med Almas grundtanke.

Kerstin Lundin står själv i bostadskö till ett blomsterboende sedan sju år tillbaka.

– Vi har 1150 lägenheter och 16500 medlemmar. Kötiden är mellan 12-17 år beroende på vilken boendeform och fastighetsadress man söker till.

SOCIAL GEMENSKAP

På de olika boendena anordnas gemensamma aktiviteter och det arrangeras även ett flertal festligheter varje år. Den sociala gemenskapen är en röd tråd inom föreningen.

– Det finns alltid någon att vända sig till och våra hyresgäster tar hand om varandra. På Ringvägen har de så många ak-

tiviteter att det inte får plats i almanackan, säger Kerstin Lundin och skrattar.

Att tillbringa sin ålders höst på ett Blomsterfondsboende innebär enligt Kerstin Lundin framförallt en stor trygghet. De som bor i hyresrätt får tillgång till ett brett socialt nätverk och en värdinna på plats i området har till ansvar att se efter de boende.

VIKTIGT MED TYDLIGHET

– När man kliver in på Blomsterfondens äldreboende och fastighetsadresser ska man mötas av lugn och harmoni. Det ska finnas en tydlighet och man ska känna att alla vet vilka uppgifter de har. De anhöriga ska veta vilka som tar hand om mamma och pappa och det ska finnas dialog och kommunikation.

Arbetet i Blomsterfondens äldreomsorg sker i team och alla ska veta vem som gör vad och varför.

– Man ska få samma besked oavsett vem man frågar.

Kerstin Lundin poängterar att tydlighet är väldigt viktigt för de anhöriga.

– ”Varför sitter mamma ensam här?” Jo, för att hon ville sitta ensam, och då är det

viktigt att man är tydlig med det i dokumentationen.

Teamet kring hyresgästerna består av värdinnan, bovärd, kurator, chef, grannarna, anhöriga och biståndsbedömarna.

– Det är ungefär som tårtbitar och det är viktigt att tårtan är hel. Vi bygger ett pussel runt kunden med vård, omsorg och serviceinsatser.

Ett socialt liv och meningsfullhet är ledord för alla Blomsterfondens boendeformer och genom att välja ett ökat trygghetsboende, sjukhem eller gruppboende inom föreningen så kan de boende fortsätta med sina aktiviteter och behålla det umgänge de hade som hyresgäster.

– Det är ett myndighetsbeslut, men det är möjligt genom att vi har kundval och valfrihet.

TRYGG ÅLDERDOM

Det finns många områden och frågor som Kerstin Lundin brinner för i sitt arbete som chef inom äldreomsorgen.

– Framför allt att se till att våra äldre som jobbat för Sverige får en värdig och trygg ålderdom med god och säker vård, omsorg och service! ■

Scientum är ett paraply över Hillegården, Hasselakollektivet och Staffansbogruppern. Tillsammans har vi dygnet-runt tillgång till över 160 målgruppsanpassade vårdplatser.

Vi hjälper i första hand ungdomar som har problem med missbruk, kriminalitet, beteendestörningar och neuropsykiatriska funktionshinder men även mamma/barn placeringar.

Scientum erbjuder HVB-platser, akut-/utredningsplatser, förstärkta familjehem och utbildningar/föreläsningar inom KBT och strukturerad fasbehandling.

Nu tar Scientum över Huddunge Behandlingshem

Huddunge behandlingshem har funnits sedan 2002 och är beläget mellan Uppsala och Sala. Vi har enligt Länsstyrelsen tillstånd att ta emot personer tillhörande personkrets 1, LSS, i åldrarna 16-35 år. Gemensamt med de personer som placeras på Huddunge behandlingshem är att de har någon form av neuropsykologiskt funktionshinder tillhörande autismspektrat eller lindrig form av utvecklingsstörning. Tilläggsdiagnoser i form av ADHD, Tourette, GAD och OCD är vanligt förekommande. Många av de personer som placeras på Huddunge har dessutom någon form av komplicerande psykiatrisk tilläggsdiagnos.

- Vi arbetar med Positive Behaviour Support (PBS). Behandlingsmetoden innebär ett fokus på att den enskilda individen får möjlighet att utveckla sin livskvalitet genom att:
- på olika sätt närvara och delta i samhällslivet
 - utveckla och upprätthålla vänskaps- och familjeband
 - välja och uttrycka önskemål
 - växa i värdighet och bemötas med respekt för sina känslor och behov
 - utveckla livskompetens utifrån personliga önskemål och individuella förutsättningar.

Vill ni ha mer information om placering på Huddunge behandlingshem eller något av våra övriga behandlingshem är ni välkommen att besöka vår gemensamma hemsida www.scientum.se eller ringa vårt gemensamma telefonnummer **020-80 10 00**

Nytt forskningscentrum om äldres hälsa

Bättre livskvalitet för äldre människor är målet för ett nytt tvärvetenskapligt forskningscentrum vid Örebro universitet. Som startbidrag har universitetet fått 8,5 miljoner kronor från Stiftelsen Olle Engkvist Byggmästare. Forskare inom så vitt skilda ämnen som biomedicin, vårdvetenskap, beteendevetenskap, socialvetenskap och ekonomi ska nu tillsammans försöka fylla de kunskapsluckor som finns om äldres hälsa.

Kan brist på solljus leda till autism?

Tre forskare från Stockholms läns landsting söker stöd från socialdepartementet för att undersöka om mödrars brist på D-vitamin kan leda till att barn föds med autism. Detta har visat sig extra vanligt i familjer med somaliskt ursprung. Orsaken tros vara att mörkhyade kvinnor, enkelt uttryckt, har svårare att omvandla solljuset till D-vitamin. Men sambandet är inte vetenskapligt belagt. Tidigare har två andra läkare på DN-debatt varnat för en autismspeldemi på grunda av D-vitaminbrist. Källa: Aftonbladet.

LSS-utredningen har bara nått halvvägs

Om LSS ska fungera som det var tänkt, måste staten ta över finansieringen av alla LSS-insatser, inte bara den personliga assistansen. Det skriver Sveriges Kommuner och Landsting i sitt remissvar till LSS-kommitténs slutbetänkande.

Kommitténs uppdrag var att utreda finansieringen av alla LSS-insatser, men fokus har legat på den personliga assistansen.

– En lika gedigen utredning hade behövts när det gäller övriga insatser, som till exempel bostad med särskild service och daglig verksamhet, säger Anders Knappe, SKL:s ordförande.

En statlig finansiering av verksamheten skulle gynna såväl brukare som kommuner, enligt SKL.

Meningsfull sysselsättning till flera

Regeringen har beslutat att ge Arbetsförmedlingen i uppdrag att tillsammans med Försäkringskassan upphandla rehabilitering och andra typer av stödtjänster för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Målet är att fler personer med funktionsnedsättning

ska kunna försörja sig genom eget arbete och att de som har svårt att delta på den reguljära arbetsmarknaden så långt som möjligt ska erbjudas en meningsfull sysselsättning.

Regeringen kommer att satsa 50 miljoner under 2009 och verksamheten bör då omfatta minst 750 personer.

Tjänsterna ska erbjudas personer som kan ha sin försörjning från aktivitetsstöd, sjukpenning, aktivitetsersättning, sjukersättning, arbetslöshetsförsäkringen eller kommunalt försörjningsstöd. Målet är att verksamheten ska ges 50 miljoner kronor per år även under åren 2010–2011.

Varje möte viktigt på äldreboenden

Möten mellan människor på äldreboenden är betydelsefulla för hur vardagslivet gestaltas för de boende i form av att vara synliggjord eller osynlig som människa, men också för hur vårdpersonalen och anhöriga kan känna sig värdefulla i kontakten med den boende. Det visar en avhandling vid Sahlgrenska akademien, skriven av leg. Sjuksköterska Lars Westin, verksam som lärare vid Högskolan i Skövde.

Vårdpersonalen spelar en viktig roll i de dagliga kontakterna med de boende i syfte att få dem att upprätthålla vär-

dighet, respekt och i många fall en känsla av mening och tillhörighet, säger Lars Westin.

Anhöriga spelar också en viktig roll som en länk till de boendes historia. Därför är också kontakten och samarbetet mellan vårdpersonal och anhöriga viktigt för de boende.

Resultaten visar att möten mellan människor på särskilt boende kan både vara bra eller dåliga. Det är viktigt för vårdpersonalen att ha goda intentioner för att kunna skapa det goda mötet. Att vara uppmärksam, närvarande och öppen i mötet med de boende

och deras anhöriga samt att kunna ta del av deras budskap är starten på en vårdande handling som leder till att de boende blir synliggjorda och bekräftade av vårdpersonalen.

Arbetet med att vårda äldre ställer höga krav på vårdpersonalen vad gäller deras kompetens att alltid kunna möta de boende på ett värdigt och respektfullt sätt.

– Därför är det särskilt viktigt för vårdpersonal och blivande personal inom särskilt boende eller inom andra former av äldreomsorg att utveckla denna kunskap och kompetens, säger Lars Westin.

Avvaktar om medicinering av ADHD

I ett brev som gick ut lagom till jul skriver Psykiatri Östras verksamhetschef Eva Osvald-Gustafsson att program och prioriteringsrådet i Västra Götaland ännu inte har beslutat angående tilldelning av budgetmedel för Concerta och Ritalin för vuxna.

I brevet nämner hon att den HTA analys som har genomförts visar evidensgrad 2 för läkemedelsbehandling av vuxna. Attention i Göteborg har fått ta del av den påtalade analysen.

– Rapporten talar bara om att kostnaderna för behandling är höga, men det finns ingen

analys av vad det kostar att inte behandla denna grupp. Eller tror kvalitetssäkringsgruppen att den sociala problematik som obehandlad ADHD ofta medför inte kostar samhället något, säger Henrik D. Ragnévi, ordförande för Attention i Göteborg.

Vidare skriver Eva Osvald-Gustafsson att det tagits ett områdesövergripande beslut som innefattar samtliga psykiatriska verksamhetsområden. Beslutet innebär att Concerta eller Ritalin inte får insättas på nya patienter förrän besked ges över hur kostnaden skall täckas.

Undantag gäller för patienter som överförs med pågående medicinering från BUP.

Eva Osvald-Gustafsson menar att psykiatri i Västra Götaland inte ska överta medicinering som andra instanser satt in, till exempel behandlingshem eller kriminalvård. Hon inser att detta väcker stor frustration i alla led men tror samtidigt att detta är rätt väg att gå.

Hennes bedömning är att psykiatri ska fortsätta utreda som tidigare men att påbörja behandling får avvaktas enligt beslut ovan.

Källa: Attention

Utbildningar i Motiverande Samtal våren 2009

Motiverande samtal (Motivational Interviewing, MI) bidrar till att förbättra arbetet med att hjälpa klienter och patienter till förändring. Psykologpartners erbjuder utbildningar i MI. De hålls av minst en legitimerad psykolog som är medlem av MI Network of Trainers.

Grundutbildning i Göteborg, Stockholm, Malmö & Linköping
För Dig som vill börja arbeta med MI

Fortsättningsutbildning i Malmö
För Dig som gått grundutbildning i MI

Fördjupningsutbildning (KBT & MI) i Stockholm
För Dig med psykoterapiutbildning i KBT och grundutbildning i MI

Mer information hittas på www.psykologpartners.se

psykologpartners

Villa Björkudden

ASPERGERBOENDE

Sätter individen i fokus genom att bedriva en jag-stärkande upplevelsebaserad LSS-verksamhet.

www.villabjorkudden.se

**VÅRT MÅL ÄR DEN
DAG VÅRA GÄSTER
KLARAR SIG UTAN OSS**

Målgrupp:

Män och kvinnor med psykiska och/eller sociala handikapp. Även LVM, LPT och LRV

Behandlingsmetod:

Socialpsykiatrisk med psykodynamisk och kognitiv inriktning

*Ett kvalitets- och
miljömedvetet
behandlingshem*

Solviken HVB • Spånggatan 7 • 570 82 MÅLILLA

Tfn 0495 - 201 06 • Fax 0495 - 209 40

www.solviken.se • info@solviken.se

Hattstugan

**LSS-boende för flickor med
neuropsykiatrisk problematik.**

Målgrupp

Flickor i åldern 15-23 år med neuropsykiatriska funktionshinder som Aspergers syndrom, Touretts syndrom, ADHD och DAMP som tillhör personkrets 1 och 3.

Vi erbjuder:

- Ett boende i trygg hemmiljö och med personal dygnet runt.
- Varje boende har ett individuellt strukturerat schema som utgår från den enskilda individens intressen, förutsättningar och behov.
- Kontinuerlig kontakt med anhöriga genom besök, telefonkontakt och egna hemresor.
- Omvårdnad och ADL-träning.
- Aktivitetsprogram med olika kulturella samt fritidsaktiviteter.
- Kommunal skola i egen filial och möjlighet till praktik.
- Träning i socialt samspel sker genom social färdighetsträning samt impulskontrollkurser.
- Här finns adekvat utbildad personal med lång erfarenhet av målgruppen.
- I personalgruppen ingår följande: Sjuksköterska, gymnasielärare, socialt behandlingsarbete, socialpedagogiskt ungdomsarbete samt social färdighetsträningsutbildning.
- Extern handledning av beteendeterapeut samt leg. psykolog.

Vi finns i Vikmanshyttan, en liten bruksort i Södra Dalarna.

Tel. 0225-305 95 • www.lssboende-hattstugan.se

Ny avdelning på Granhults behandlingshem

Statens institutionsstyrelses behandlingshem Granhult har inlagt en ny låsbar avdelning.

Ny webbsida med äldrefrågor i fokus

Den nya webbsidan heter Seniorblogg.se och är en plats där fristående skribenter och läsare kan mötas för att diskutera att åldras och äldreomsorg i stort.

Medel till forskning om barns rättigheter

Pedagogikforskaren Ann Quennerstedt vid Örebro universitet har fått 3,4 miljoner kronor från Vetenskapsrådet för att studera hur barnens rättigheter påverkar förskolans och skolans verksamheter.

Nya rön om äldres självmord

Äldre som försöker begå självmord har ofta missbruksproblem. Det visar forskning av psykologen Stefan Wiktorsson som doktorerar på Sahlgrenska akademins institution. Wiktorsson har funnit att 29 procent av 103 studerade självmordspatienter hade ett pågående eller tidigare missbruk av droger och alkohol. Vården missar ofta kopplingen mellan de äldres självmordsförsök och missbruk. Källa: veteranen.se

10 miljoner satsas på sociala företag

Regeringen har beslutat att satsa tio miljoner kronor under två år på sociala företag. Orsaken är att sociala företag har en viktig roll att axla där traditionella arbetsformer och aktörer fallerar. Medlen ska användas för att öka kunskapen om de sociala företagen och deras roll i att stötta människor i utsatta situationer till ett aktivt arbetsliv.

3,5 miljoner till BRIS

Regeringen tilldelar BRIS 3,5 miljoner kronor för att stödja arbetet med telefon- och internetbaserad rådgivning för både barn och föräldrar.

Nekat stöd till missbrukare blir pilotfall

Regeringsrätten ska pröva om kommuner har rätt att vägra missbrukare fullt försörjningsstöd därför att de inte tar emot hjälp för sitt missbruk. Detta efter att två kammarrät-

ter fattat olika beslut i fall från Östersund och Mörbylånga. Målet blir ett pilotfall.

I Östersunds kommun har socialnämnden två gånger avslagit försörjningsstöd för

en missbrukare i 40-årsåldern. Nämnden ansåg att missbrukaren inte fullgjort sin i socialtjänstlagen reglerade plikt att själv bidra till sin egen försörjning. Källa: LT Östersund

Krav på utbildning inom äldreomsorgen

Äldreassistent är den nya yrkestiteln som föreslås inom äldreomsorgen i betänkandet I den äldres tjänst (SOU 2008:126).

I betänkandet föreslås en kompetensreform för att kvalitetssäkra omsorgen och tydliggöra vilken kompetens omsorgspersonalen behöver. Genom att i första hand utgå från äldre personers behov av värdighet, trygghet och kvalitet i den omsorg och vård som finansieras av kommunerna har elva nationella yrkeskrav formulerats inom följande kompetensområden: Värdegrund, Förhållningssätt, Värderingsförmåga, Kommunikation, Lagar och regler,

Det friska åldrandet, Åldrandets sjukdomar, Funktionsbevarande omsorg, Emotionell och social omsorg, Kroppsnära omsorg, Måltid, Kost och näring, Omsorg och vård i livets slut, Sjukvård.

För att få genomslag för de nationella yrkeskraven föreslås att kravet om kompetens regleras i lag. Socialstyrelsen ges i uppdrag att ytterligare precisera yrkeskraven i föreskrift.

De som har kompetens som motsvarar de nationella yrkeskraven ska få ett kompetensbevis och yrkestiteln Äldreassistent. Omsorg ska vara äldreassistentens huvudsakliga och specifika kompetensområde, kompletterat

med vissa vårduppgifter. Endast den som är äldreassistent är behörig att arbeta ensam med de arbetsuppgifter som framgår av lagen och yrkeskraven. En person som inte har kompetens som äldreassistent kan anställas som trainee.

För att öka kvaliteten och skapa karriärvägar ska nationella kriterier även formuleras för specialistkompetens för fyra specialiseringar för äldreassistenten: Demens- och psykisk sjukdom, Omsorg och vård i livets slut, Funktionsbevarande omsorg, Måltid, kost och näring. Socialstyrelsen ska ges i uppdrag att närmare precisera nivån på specialistkompetens.

Fler funktionshindrade kan få arbete

Med bättre styrning från regeringens sida kan fler funktionshindrade med skyddat arbetet lämna Samhall AB för arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Därmed kan också fler funktionshindrade få tillträde till skyddade arbeten hos Samhall. Det visar en ny granskning från Riksrevisionen.

– Med nuvarande ekonomiska resurser kan regeringen öka Samhalls effektivitet. Det skulle ge fler funktionshindrade arbeten, både inom Samhall och på den reguljära arbetsmarknaden, säger riksrevisor Claes Norgren.

Riksrevisionens granskning visar att Samhall upp-

fyller de mål som regeringen satt för verksamheten. Riksrevisionen anser dock att de av regeringen uppsatta målen är lågt satta och därför lätta att nå. Ambitionerna kan höjas på flera områden, utan att regeringen samtidigt detaljstyr. Till exempel skulle fler funktionshindrade som i dag är inskrivna hos arbetsförmedlingen kunna erbjudas skyddade arbeten hos Samhall om regeringen hade varit tydligare i sitt uppdrag till bolaget. Granskningen visar också att flera som arbetar i skyddade arbeten kan lämna Samhall och börja i annat arbete, med eller utan stöd. Det mål som satts för antal övergångar från

skyddat till annat arbete har dock inte löpande omprövats av regeringen.

Samhall får fyra miljarder kronor per år för att erbjuda funktionshindrade arbeten, men regeringen har inte talat om vad ersättningen ska täcka. Enligt Riksrevisionen är det svårt att få en uppfattning om vad staten egentligen ersätter bolaget för. Den bristfälliga finansieringsmodellen bidrar ytterligare till den svaga styrningen av Samhall.

Rapporttitel: Skyddat arbete hos Samhall. Mer rehabilitering för pengarna (RiR 2008:28) Rapporten kan hämtas och beställas på www.riksrevisionen.se

EN BIT PÅ VÄG

UTREDNING

- BBIC metod (barns behov i centrum)
- Hemutredning
- Institutionsplacering med personal dygnet runt
- Eftervård
- Barnsamtal

BEHANDLING

- Marte Meo
- Miniskulptering
- Tejpung
- Babymassage
- MI (motiverande samtal)
- Miljöterapi

Utrednings- och behandlingshem
för föräldrar och barn

AKUTPLACERING

- Kvinnor i behov av skydd med eller utan barn
- Asylplaceringar
- Akut stödbehov

ENSAMMA BARN

- BBIC metod
- Barnsamtal

033-21 01 62

fam-huset@fralsningsarmen.se

www.fam-huset.se

Erfarenhet av socialt arbete
sedan 1890

Avtal finns bland annat med Göteborg och Borås Stad med
kranskommuner

Familjebehandlingsalternativ i **Nätverk**

VERKSAMHETSIDÉ

FAMN finns då skola, socialtjänst och psykiatri inte lyckas på hemmaplan. FAMN arbetar med små system, så normaliserande som möjligt utifrån varje människas funktioner och behov. Ungdomen har ett eget professionellt team med tät kontakt. En egen resursperson att vända sig till. Förstärkta familjehem. Forskningsbaserat dokumentationssystem. FAMN har funnits som aktiebolag sedan 2001. Verksamheten finns på Österlen. Samarbete med grundskola och gymnasieutbildning för personer med högfungerande autism/Aspergers syndrom. Upptagningsområde över hela landet. Medverkar i SILs kvalitetsindex.

MÅLGRUPP

Barn/ungdomar 11-18 år vid inskrivning. Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, ADHD, Skolproblematik Asperger syndrom Autismspektrastörning, ADD, Relationsproblematik NPU-utredningar, Trotssyndrom

KOMPETENS

Socionomer, behandlingspedagoger, speciallärare, läkare, psykolog och psykiater. Vidareutbildning i Kognitiv terapi steg 1, Lösningfokuserad terapi steg 1, MarteMeoterapeut, ART, MI.

TEORI, METOD OCH HANDLENING

Systemteori, Funktionell Familjeterapi, Kognitiv terapi, MarteMeo, ART, MI, TEEACH, ROBOMEMO

KONTAKTA OSS

FAMN AB Kontor och verksamhetslokaler:
Viks Stora väg 33 272 95 Simrishamn Tel. 0414-243 67
Föreståndare Karolina Lidgren 0709-225 270 | www.famn.se

**Vårdkedjan som håller i längden - med hög barnpsykiatrisk specialistkompetens.
För barn och ungdomar mellan 9 - 21 år med tidiga känslomässiga störningar.
Sisyphos vårdkedja har 5 behandlingsenheter med sammanlagt 41 vårdplatser.**

**Kontakt: 0243-21 77 30
www.sisyphos.se**

Nytt LSS-boende ska byggas i Sibbhult

Ett nytt LSS-boende för unga med högt fungerande autism eller Aspergers syndrom kommer att byggas upp i Sibbhult. Genom att skapa en verksamhet på hemmaplan vill kommunen ha kostnaderna under kontroll. Det finns för närvarande fem unga med behov. En plats i en annan kommun kostar 1,4 miljoner kronor. Källa: Kristianstadsladet.

Satsning på personer med Aspergers

I Botkyrka kommer sju personer med diagnosen Aspergers syndrom få gå en arbetsmarknadsförberedande kurs i kombination med validering på en arbetsplats. Tanken är att den unika kompetensen som många personer med diagnosen har lättare ska komma arbetsmarknaden tillgodo.

Fler får skriva ut läkemedel för ADHD

Läkemedlen som omfattas av förändringen innehåller den aktiva substansen metylfendiat. Det gäller preparaten Concerta, Equasym Depot, Medikinet och Ritalin. Från den första december till utökas förskrivningsrätten till specialistläkare i psykiatri och rättspsykiatri.

Matallergier ignoreras på äldreboenden

En undersökning från Svenska Celiakiförbundet och Sveriges Pensionärsförbund visar att måltider på äldreboenden inte anpassas för personer med matallergier. Fyra kommuners äldreboenden har granskats och inte vid ett enda boende hade personer som ordinerats specialkost fått en säkerställd diagnos.

Färre placeras på hvb

Färre unga placeras i skyddat boende och på hvb i Stockholm. Elva platser på behandlingshem och 20 på stödboende har försvunnit. Det visar rapport från socialtjänstförvaltningen. Källa: DN

Svårt med gränser vid vård i hemmet

Arbetsmiljöverket har genomfört inspektioner av arbetsmiljön inom hemtjänst och personlig assistans. Frågan har varit om arbetsmiljöarbetet fungerar som det ska, när arbetet är förlagt till vårdtagarnas egna hem.

Det är inte bara socialtjänstlagen och lagen om personlig assistans som gäller, när kommunpolitiker, socialförvaltningar och privata utförare ska tillgodose vårdbehovet hos äldre och funktionshindrade.

Inspektionerna har föregåtts av mer än ett år av förberedande diskussioner och träffar med berörda myndigheter.

Dessutom har samverkanssträffar hållits med andra tillsynsmyndigheter, Socialstyrelsen och länsstyrelserna, i syfte att reda ut de gränsdragningsproblem som förekommer.

Intressekonflikter kan uppstå, till exempel: En svårt funktionshindrad man är storrökare. En kvinna med omfattande omsorgsbehov har flera husdjur. Hos en förståndshandikappad kvinna samlas personer med alkoholproblem och uppträder stökigt. Närstående vill lägga sig i och bestämma hur assistansen ska ges. I det egna hemmet vill man bestämma själv. Men det är inte helt problemfritt om det innebär risker för dem som har hemmet som sin arbetsplats.

Nu ska alltså det inleda samarbetet testas i verkligheten. När drygt hälften av de cirka 500 inspektionerna är genomförda, går det då att säga något om att förberedelserna haft någon effekt?

– På sina håll är det bättre idag, men det finns fortfarande

en del att göra, säger Alen Fazlic vid Arbetsmiljöverket som är nationell samordnare för insatsen. Förändringsarbete tar tid. Vi har haft många bra diskussioner med politiker och andra myndigheter för att kunna tillgodose både vårdtagarens inflytande över sin egen vård och personalens rätt till bra och utvecklande arbetsförhållanden.

Arbetsledarnas roll är viktig om det ska bli rätt från början. Redan i samband med att vårdbehov/assistansens omfattning utreds, bör vårdtagare få tydlig information om krav som kan komma att ställas på arbetsmiljön i den egna bostaden.

Våren 2009 görs en sammanställning av hela insatsen. Då har möten hållits och inspektioner genomförts i en majoritet av landets kommuner.

Förslag att GBL narkotikaklassas

Narkotikautredningen (S 2006:07) har lämnat sitt förslag. Bland utredningens bedömningar och förslag kan följande nämnas:

Utredningen föreslår att Statens folkhälsoinstitut (FHI) och Läkemedelsverket ska beakta utbudet på internet av oklassificerade substanser och ges rätt att köpa in ämnen för att analysera innehåll och aktiv substans. Detta som ett led i att åstadkomma att klassificeringsprocessen i fråga om nya droger blir mer effektiv och snabb.

För att försöka hålla jämna steg med den marknad som bjuder ut nya okontrollerade missbrukssubstanser till försäljning bör FHI föra en utbyggd bevakningslista och ha möjlighet att utreda flera missbrukssubstanser samtidigt. Även Läkemedelsverket

bör ha möjlighet att utreda flera substanser samtidigt.

Utredningen föreslår att en lag om individuella skyddsomhändertaganden av icke kontrollerade missbrukssubstanser införs till skydd för enskildas liv och hälsa, mot skador av sådana varor som regeringen kan antas komma att förklara som narkotika eller hälsofarliga varor.

Narkotikautredningen föreslår att de båda industrikemikalierna GBL och 1,4-butandiol, som idag är reglerade som hälsofarliga varor, ska narkotikaklassificeras.

När det gäller dopningsbrott föreslår utredningen att påföljderna avsevärt skärps. Utredningen har låtit göra ingående analyser av dopningsmedels farlighet i olika avseenden. Missbruk av dopningsmedel är ett omfattande

och stort problem som i många avseenden kan jämföras med narkotikamissbruk.

Utredningen anser att det är viktigt med kunskap om sniffning för att kunna motverka sådant missbruk. Ytterligare åtgärder utöver information krävs. För att en reglering ska kunna omfatta medel som idag sniffas föreslår utredningen att en ny förordning införs, som reglerar försäljning med mera.

FHI ges ett tydligt informationsansvar för arbetet med att förebygga de problem som uppstår till följd av missbruk av narkotika, vissa hälsofarliga varor, vissa dopningsmedel, flyktiga ämnen som kan bli föremål för sniffning samt varor som marknadsförs som om de har narkotiska, euforiserande, berusande eller liknande egenskaper.

Tonårsgravida invandrarflickor!

Under de senaste fyra åren har vi arbetat med ett tjugotal flickor där i bland svåra traumatiserade invandrarflickor och deras familjer. Vi utökar nu vår verksamhet till att också ta emot tonårsgravida som utsatts för hedersrelaterat våld och multiövergrepp. Inom vår verksamhet har vi förutom adekvat utbildning även den viktiga kulturkompetens som behövs för att uppnå de goda resultat som alltid är vår yttersta strävan. Därför kan vi också erbjuda mycket goda referenser från tidigare placeringar.

Skyddat boende för invandrarflickor

- Skydd
- Horbilsanalys
- Terapeutiska och pedagogiska insatser
- Nätverkskarta
- Familjearbete

Placering av tonårsgravida

- Vård och insatser under graviditet och efter förlossning
- Kombination mellan tonårsliv och ett liv som en ung mamma
- Handledning av leg psykolog och psykoterapeut med särskild kompetens

NYHET!

Förebyggande familjearbete hemma hos familjen

- Kartläggning
- Förslag på insatser
- Utvärdering /uppföljning

Alfa & Omega Vision Integration AB • tel. 0734-44 89 04

Verksamheten har varit under utvärdering av en fil. Dr. i socialt arbete verksam vid Lunds Universitet

SALBOHEDSKOLAN

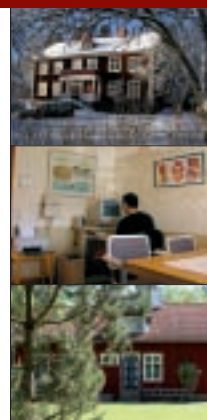
AB SALBOHEDS GYMNASIESÄRSKOLA

Salbohedskolan är en 4-årig gymnasiesärskola som följer det individuella programmet.

Vi erbjuder undervisning samt boende enligt LSS och har kontinuerligt intag under året.

Vi har öppet årets alla dagar.

www.salbohedskolan.se

Familjebehandling i Skara Behandlingshemmet Kängurun

Behandlingshemmet Kängurun i Skara välkomnar barn i alla åldrar och deras föräldrar samt familjer som väntar barn.

Vi utgår från en systemteoretisk grundsyn och behandlingsarbetet sker i en miljöterapeutisk anda.

Vårt utgångsläge är att all hållbar förändring kommer inifrån och utvecklas bäst om man själv är en del av arbetet.

Därför upprättar vi genomförandeplaner för familjerna utifrån både familjens och socialtjänstens uppdrag.

Mer information får du om du ringer Evy Ekdahl på tel 0511 - 34 66 70 eller gör ett besök på www.kangurun.se

Behandling – Akut – Utredning

Nanolfsvillan är beläget centralt i Finspång och har plats för 7 familjer som bor i egna lägenheter. Vi arbetar såväl med traditionella behandlingsplaceringar som med kortare, flexibla placeringar.

Nanolfsvillans grundläggande mål är att:

- Fullfölja de uppdrag vi åtar oss
- Barnens behov blir tillgodosedda
- Föräldrarna mobiliserar sina resurser

I Skandinavisk sjukvårdsinformations Kvalitetsindex fick Nanolfsvillan 9,1 av 10 möjliga poäng i den senaste mätningen.

Nanolfsvillan grundades 1986 och har idag ramavtal med 107 kommuner

www.nanolfsvillan.se

0122-15989 Finspång

BROTT MOT KVINN

Behandling för män som

Stöd till den misshandlade kvinnan erbjuds i Kriminalvårdens omfattande behandlingsprogram IDAP. Det är det första programmet i Sverige med ett uttalat brottsofferperspektiv.

Text: Kerstin Karell Foto: Annika Rådlund

na vilar på, säger Mari-Anne.

Utvecklingen för svensk del bestod i att anpassa programmet för svenska förhållanden och utifrån ett kriminalvårdskoncept.

Sedan 2004 används IDAP av Kriminalvården i Sverige då de första mansgrupperna startade. Kriminalvårdens arbete med männen förstärks ytterligare genom den särskilda satsning som regeringen lagt på "Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer" (2007:08:39). Handlingsplanen omfattar 56 åtgärder och Kriminalvården har i likhet med många andra myndigheter tilldelats särskilda medel.

AMERIKANSKA STADEN DULUTH

Syftet med IDAP är att förändra männens beteende. Grunden är social inlärningsteori och kognitiva metoder. Teorin som programmet bygger på kommer från den amerikanska staden Duluth. Upprinnelsen i Duluth var ett uppseendeväckande stort antal grova våldshandlingar som ägde rum mot kvinnor i staden på 80-talet.

– Ett av de viktigaste verktygen i IDAP är makt och kontrollhjulet och jämställdhetshjulet som utvecklats utifrån intervjuer med ett stort antal utsatta kvinnor i Duluth. De här två hjulen användes i arbetet med männen och det har visat sig att kvinnor och även män i hela världen känner igen våldsmönstret.

För två år sedan blev IDAP ett av Krim-

inalvårdens totalt tio ackrediterade program. Att programmet behövs visar statistik över antalet anmälningar av våld mot kvinnor. Enligt Brottsförebyggande rådet (Brå) har den anmälda misshandeln mot kvinnor ökat med 34 procent de senaste tio åren. Förra året anmäldes knappt 27 000 fall. Brå uppskattar att 80 procent av våldet mot kvinnor i nära relationer aldrig kommer till polisens kännedom. Ofta sker våldet i en nära relation. Enligt Statistiska centralbyrån uppgår sju procent av Sveriges kvinnor att de utsatts för våld eller hot om våld det senaste året. För 25 år sedan var den siffran fyra procent.

ETT KANONPROGRAM

Kriminalvården erbjuder idag IDAP på 19 platser i landet varav på fyra anstalter och övriga inom frivården. Under 2009 är det planerat att drygt 300 män i hela landet ska genomgå IDAP. Det är en ökning med cirka 20 procent från 2008.

Sedan programmet infördes har det mottagits positivt och Mari-Anne är mycket glad över att det satsas på programmet.

– Det är ett kanonprogram, bland annat för att det är så omfattande. Det finns flera aktörer i programmet och det finns en förståelse för att de behövs och att det krävs mycket insatser för att nå mannens förändring och att öka säkerheten för kvinnor och barn. Det finns för första gången ett tydligt brottsofferperspektiv och det är fantastiskt att vi kommit dit.

Fyra aktörer med olika roller ingår i IDAP. En av dessa är programledarna som genomför mansgrupperna.

BEHANDLING IDAP är ett behandlingsprogram inom Kriminalvården för vuxna män som använt hot, våld eller annat kontrollerande beteende gentemot sin nuvarande eller före detta kvinnliga partner. Förkortningen IDAP står för Integrated Domestic Abuse Programme och programmets grundstomme kommer från Duluth i USA. Programkonceptet är väletablerat och används både i USA och i många andra delar av världen.

– Programmets bas kommer därifrån men svenska kriminalvården har samarbetat tillsammans med England och Wales, säger Mari-Anne Tobiasson, programsamordnare för IDAP inom Kriminalvården.

Det var år 2000 som Mari-Anne fick i uppdrag att utveckla ett program för den aktuella gruppen. Den brittiska kriminalvården hade då börjat ett ackrediteringsarbete för IDAP och ett samarbete mellan länderna startade.

– Engelsmännen hade gjort grundarbetet. De hade bland annat utvecklat de olika manualer som används i programmet samt en teorimanual som manualer-

OR misshandlar

– Många tror att IDAP bara är gruppträffar men det är mycket mer som ingår i programmet, säger Mari-Anne.

Handläggaren är den som följer mannen genom hela processen och har det övergripande ansvaret för ärendet. Det är med handläggaren som mannen har enskilda samtal, återfallsprevention, fyra gånger efter gruppträffarna.

I teamet runt mannen finns även en SARA-utredare (Spousal Assault Risk Assessment Guide) som genomför en riskbedömning avseende framtida partnervåld. Sedan finns en partnerkontaktperson som är en kontakt som erbjuds kvinnan, brottsoffret. Kontaktpersonen ska vara en kvinna som inte är kopplad till mannens ärende.

– Det är på partnerkontaktpersoner vi behöver lägga mest kraft nu. Vi behöver ha ett bärande kontaktnät över hela landet som löper över tid och där är vi inte idag.

Enligt IDAP ska partnerkontaktpersonen inte ha kontakt med mannens ärende och helst inte finnas inom kriminalvården.

– Det optimala är att vi använder oss av olika organisationer som samverkar med oss. Men idag måste vi ibland använda oss av vår egen personal.

FÖR- OCH EFTERTESTER

Kriminalvården har idag partnerkontaktpersoner inom till exempel kvinnofridsorganisationer och socialtjänst. Det finns en stor förståelse för att det är viktigt att de utsatta kvinnornas berättelser finns med i arbetet runt mannen.

Än finns ingen utvärdering av IDAP i Sverige. Kriminalvården håller på och utvecklar en design för utvärdering och för-

och eftertester har gjorts på deltagarna sedan hösten 2007. Testerna är baserade på de olika delarna inom programmet, till exempel svartsjuka och attityder till kvinnor.

– Men det är för tidigt att säga någonting än. Vi måste ha ett större underlag.

POSITIVA FÖRÄNDRINGAR

Brittisk kriminalvård har kommit något längre med sina utvärderingar av IDAP och ser positiva förändringar hos männen. De använder i stort sett samma testbatteri som i Sverige. Den längsta uppföljningen av olika behandlingsprogram för målgruppen mest omfattande forskningen är gjord i USA av Edward W. Gondolf.

– Hans forskning visar att för att programmet ska ge någon effekt är det viktigt med riskbedömningar, kontakt med brottsoffren och ett tydligt system.

Inom IDAP används uttrycket att man inte ska gå i "collusion" med mannen. Det innebär att man inte ska gå in i en allians det vill säga förstärka mannens förminskande, förnekande och förebrående/ beskyllningar av kvinnan för våldet.

Mari-Anne är tydlig med att påpeka att hela samhället påverkar mäns våld mot

kvinnor och vi har alla ett ansvar.

– Det finns inget samhälle som säger att våld är försvarbart. Men samtidigt lever vi i och är en del av ett samhälle som på olika sätt ursäktar och stödjer våldet. Här kan vi alla påverka genom att bryta tystnaden och på det sättet medverka till att förhindra nytt våld.

Kriminalvården

Kriminalvården har två uppdrag; att verkställa straff och att förhindra återfall i brott. För att förhindra återfall i brott erbjuder anstalterna och frivården bland annat program med syfte att uppnå förändring hos individen.

Frivården utreder, övervakar, påverkar

Frivården har en fortlöpande kontakt med klienten, från det att denne blir misstänkt för ett brott fram till det att han eller hon har avtjänat ett straff.

Det mesta av frivårdens arbete handlar om att övervaka. Målet är att se till att den övervakade inte återfaller i kriminalitet och att underlätta för klienten att komma tillbaka till ett normalt liv i samhället efter ett avtjänat straff.

När en person är misstänkt för brott och sitter häktad begär domstolen ofta en personutredning. För denna svarar frivården. Med denna som grund föreslår frivården också en påföljd, alltså straff.

För varje klient som kommer till Kriminalvården ska det också göras en planering inför verkställigheten, alltså avtjänandet av straffet. Den planeringen görs som ett samarbete mellan häkte, anstalt och frivård och följer klienten hela vägen genom kriminalvården.

Att dömas till övervakning kan innebära olika saker. Frivården ansvarar för de personer som döms till skyddstillsyn, samhällstjänst, kontraktsvård samt intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotojoja).

Skyddstillsyn innebär att klienten får en provotid på tre år. Det första året ska han eller hon stå under övervakning i och infinna sig hos frivården vid bestämda tider.

Samhällstjänst utförs ofta i kombination med andra påföljder och innebär att klienten blir dömd till ett samhällsnyttigt, oavlönat arbete ett visst antal timmar.

Fotojoja kan en klient få om han eller hon har dömts till ett kortare fängelsestraff eller befinner sig i slutet av ett längre fängelsestraff. I båda fallen avtjänar klienten straffet under övervakning i hemmet.

Kontraktsvård innebär att klienten får behandling istället för fängelsestraff. Tillsammans med frivården och socialtjänsten bestäms en lämplig behandling. Den misstänkte skriver under ett kontrakt där han förklarar sig villig att genomgå behandlingen. Genom att skriva under kontraktet har den misstänkte valt behandling i stället för fängelse, och samtidigt förbundit sig att följa behandlingsplanen. När domstolen dömer till kontraktsvård anges i domen vilket fängelsestraff individen skulle annars ha fått om han istället dömts till fängelse. Om den dömda avbryter behandlingen eller missköter sig allvarligt på annat sätt kommer det att rapporteras till åklagaren. Det kan innebära att den dömdes dom ändras till fängelse i en ny rättegång.

LÄRA SIG SAMEXISTENS

IDAP ser till helheten

Programledarna utmanar de misshandlande männens resonemang, medvetandegör deras våldshandlingar och erbjuder dem att lära om. En del tar villigt chansen medan andra är svårare att nå.

Text: Kerstin Karell Foto: Annika Rådlund

FRIVÅRDEN. Under 2008 har det i Stockholm Frivård parallellt pågått tre grupper med löpande intag för den aktuella målgruppen män. Antalet grupper kommer att öka till fyra under 2009.

– Totalt har vi under det här året haft kontakt med ungefär 70 män som deltar i eller har deltagit i någon av grupperna, säger Karin Fløjte, frivårdsinspektör, programledare i IDAP och teamansvarig för programmet i Stockholm Frivård.

Av dem som går IDAP i Stockholm har cirka 80 procent fått påföljden kontraktsvård och övervakningstiden är oftast ett år. Det är inte per automatik alla som döms för hot, våld eller annat kontrollerande beteende gentemot en partner som får gå IDAP.

– Det görs en individuell prövning och vi utesluter dem med låg risk för återfall i brott. IDAP är till för de män som har en måttlig eller hög risk för återfall i relationsvåld, säger Karin.

SAMLAR IN INFORMATION

För att kunna avgöra om en person är lämplig för programmet eller inte samarbetar främst två av IDAPs olika aktörer; SARA-utredare samt programledare. Genom att samla in så mycket information som möjligt om mannen och de våldshandlingar han har begått ges en nyanserad bild som är tänkt att vägleda arbetet under mannens verkställighet. Handläggaren, ytterligare en av IDAPs aktörer, sammanfogar och uppdaterar all information och utformar tillsammans med mannen en övergripande plan,

verkställighetsplanen, under övervakningsåret.

Då ett av syftena med IDAP är att bidra till att öka säkerheten för kvinnorna och barnen är det kontinuerliga arbetet med riskhantering en av grundbultarna. En av de viktigaste aktörerna här är partnerkontaktpersonen. Det är en kontakt som erbjuds brottsoffret, kvinnan.

– De allra flesta av kvinnorna tackar ja till en partnerkontaktperson. Via partnerkontaktpersonen får vi ytterligare information om mannens våld. Kvinnan kan till exempel ge information om att något hände oftare än vad vi visste innan och ge en annan bild av till exempel psykiskt våld. Genom hennes information får vi en annan tyngd i vår dialog med mannen och kan trycka på lite extra där det behövs, säger Karin.

Partnerkontaktpersonen arbetar i första hand med en säkerhetsplanering tillsammans med kvinnan men kontakten är också viktig för riskhanteringen av mannen. Partnerkontaktpersonens uppdrag upphör då mannens övervakning tar slut. Inom Stockholm Frivård pågår ett samarbete med RFS, Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare, där kvinnliga frivilligarbetare är välkomna att ta uppdrag som partnerkontaktpersoner. Erfarenheterna är goda och de personer som har uppdrag idag utför ett betydelsefullt arbete.

När mannen har bedömts som lämplig för IDAP deltar han i ett förtest samt en orienterande session innan han startar i någon av grupperna. En kvinnlig och en manlig programledare leder gruppen

tillsammans. Den träffas en gång i veckan, 27 gånger á två timmar. Efter gruppträffarna genomför mannen ett eftertest. Därefter är det handledgaren, som följer hela ärendet och håller ihop aktörerna, som håller i återfallsprevention. De träffar männen fyra till sex gånger i enskilda samtal.

HÖGA KRAV PÅ MANNEN

Under gruppdelen arbetar man utifrån nio moduler och ägnar tre träffar åt varje. De nio modulerna är:

- Icke-våld
- Icke hotfullt beteende
- Respekt
- Stöd och tillit
- Ärlighet och ansvarstagande
- Sexuell respekt
- Partnerskap
- Ansvarsfullt föräldraskap
- Förhandlings och rättvisa

De metoder som männen får lära sig för att kunna tänka och handla på ett ickekontrollerande och ickevåldsamt sätt är bland annat att; lära sig känna igen tecken på ilska, positivt självresonemang, timeout, erkänna kvinnors rädsla och ilska, kommunicera tankar och känslor,

hantera svartsjuka och släppa taget i relationer.

Under tiden i IDAP ställs höga krav på mannen.

– Han måste göra eget arbete hemma, göra läxor, vara aktiv och öppen i gruppen och bjuda på sig själv och de våldshandlingar han har begått. Han måste även vara nykter, säger Karin och förklarar att en majoritet av dem som går IDAP har annan problematik utöver relationsvåldspenetrering. Det kan vara alkohol, missbruk, psykisk hälsa eller ett neuropsykiatriskt funktionshinder. Parallellt med IDAP kan männen gå ett missbruksprogram eller till exempel ha kontakt med psykiatrin.

– Det är viktigt att alla vi som jobbar med mannen ger samma budskap, det som förmedlas genom IDAP.

Inställningen till att gå IDAP-programmet är olika från individ till individ.

– Många ser det som ett val mellan pest eller kolera. Det är kontraktsvård med behandling eller tid på anstalt. Men vi försöker väcka deras nyfikenhet och lust, få dem att ta vara på och använda de här gruppträffarna. Men samtidigt måste de vilja i viss utsträckning för att överhu-

vudtaget kunna vara med, säger Karin.

Hennes erfarenhet är att flera av de män som suttit häktade ser IDAP som sin chans, ett uppvaknande vilket gjort dem motiverade att ta till sig behandlingen.

– Det är mycket upp till mannen hur stor förändringen blir. Men samtidigt är det en ständigt pågående förändring. Många säger att de under andra halvan programmet började förstå att det handlade om dem, de får med sig själva på ett helt annat sätt och innehållet berör dem.

– Någon har mot slutet av kursen sagt att IDAP var som att vinna på Lotto och någon annan har kommenterat att de inte förstår att man inte får lära sig det här i skolan.

LÄR SIG ETT ANNAT SPRÅK

Det som Karin generellt anser att männen lär sig är ett annat språk, med mer reflektion. De kan reflektera i högre grad över sina egna tankar och kring vad andra deltagare i gruppen säger.

De som går IDAP är mycket olika. De kommer från alla samhällsklasser och yrken, har ordnade sociala förhållanden eller inte, har varit i samma relation i 20-30 år eller har haft många. Deras ge-

”Det är viktigt att känna nyfikenhet inför männen, att vara påläst och att jag som programledare ser till att få påfyllning i mitt privatliv

- mensamma nämnare är att de dömts för misshandel.

Att få alla i gruppen att öppna sig och vara med är programledarnas uppgift.

– Det är viktigt att känna nyfikenhet inför männen, att vara påläst och att jag som programledare ser till att få påfyllning i mitt privatliv, har källor att hämta kraft och lust ur. Vi frågar mycket; vad tycker du, vad känner du? När de märker att vi är intresserade, att någon ser dem och att vi verkligen vill veta och förstå då öppnar de sig, säger Karin.

FÖRNEKAR OCH FÖRMINSKAR

Programledarna måste hela tiden vara inlästa på männens våldshandlingar och ha dem i bakhuvudet. Det är för att de på bästa sätt ska kunna möta mannen till ett ökat ansvariggörande kring de våldshandlingar han har begått. Vanligt är att han förnekar, förminskar och lägger ansvaret för våldshandlingarna på kvinnan.

– Som programledare ska du kunna hjälpa en del män att vända på resonemang så-

som att kvinnor är slampor, att de är inte att lita på, är otrogna, eller att hon förtjänade att bli slagen för att hon var så provocerande eller för att hon slog först.

Det är viktigt att programledarna hanterar den risk som SARA-utredningen kommit fram till. Det finns också en risk att förstärka männens kontrollerande beteende eller att gå in i fällan att hålla med när mannen skyller på svartsjuka eller alkohol.

STOR MEDVETENHET

– Jag måste vara vaksam över hur jag väljer mina ord och vara uppmärksam på mina egna attityder. Det behövs en stor medvetenhet och kunskap. Vi måste påminna oss om hur det kan ha varit för kvinnan och de olika skildringarna kring det som har hänt. Männen förminskar sina våldshandlingar och vi ska utmana deras resonemang.

IDAP baserar sig bland annat på social inlärningsteori, ett synsätt där man menar att våldshandlingarna till stor del är inlärd.

– Vi erbjuder dem att lära om genom att medvetandegöra begrepp och få dem att reflektera hur de tänker kring våldshandlingar de har gjort. Till exempel när det gäller att erkänna kvinnors rädsla och betydelsen den har. Kvinnan är ett brottsoffer och minns allt mannen gjort tidigare. Och

hon bär med sig det in i nya situationer.

De tekniker som IDAP använder sig av under gruppträffarna är att bland annat att titta på videosekvenser, använda block och penna och att rollspela.

– Många är i början generade över att rollspela. Men efter att kursen är slut tycker de att det varit det bästa.

En annan kommentar Karin ofta fått är att programledarna är duktiga och bra men det som verkligen fått dem att inse sina egna handlingar är att höra andra prata om sina våldshandlingar.

– Då påminns de om sina egna våldshandlingar och de kommer upp till ytan. Det finns mycket känslor av skam och skuld.

PROGRAMMET BACKAR INTE

Att det är så många aktörer involverade i IDAP anser Karin Flöjte är programmets stora styrka. Att komma tillrätta med en så komplex problematik som relationsvåld utgör kräver samverkan på flera olika nivåer. En annan är att programmet inte backar undan.

– Det håller kvar fokus på mannens våldshandlingar och bortser inte från ett perspektiv på bekostnad av ett annat. Patriarkala strukturer, olika psykologiska förklaringar, sociala teorier och ett kontextuellt/nätverksperspektiv samexisterar hela tiden.

STOCKHOLM FRIVÅRD

Sedan den första januari 2006 är Kriminalvården en enda myndighet. Rent organisatoriskt är Stockholm Frivård ett VO, verksamhetsområde, som består av de tre olika

verksamhetsställena Frivården Södertörn, Frivården Sollentuna samt Frivården Fridhem-splan.

Stockholm Frivård ligger tillsammans med

andra VO:n närmast under Region Stockholm. Vilken i sin tur är en av kriminalvårdens sex regioner som ligger under HK, huvudkontoret, beläget i Norrköping.

Kalmar 22-23 jan • Linköping 9-102 feb
Stockholm 11-12 feb • Jönköping 16-17 mars
Lund 19-20 mars • Kristianstad 7-8 maj

KAT-kittet

- är ett visualiserat samtalsstöd avsett att användas i samtal med barn och ungdomar.
- hjälper till att sätta ord på känslor och upplevelser
- bidrar till ökad självmedvetenhet och självkontroll

Användes av behandlingshem, socialförvaltningar, BUP, familjer mm.

För ytterligare information besök vår hemsida

www.cortexutbildning.se

VILLA FREDRIKSBERG

HVB ungdomar 14-20 år

FOCUS PÅ UTÅTAGERANDE UNGDOMAR MED NEUROPSYKIATRISKA FUNKTIONSHINDER

- Relationssvårigheter (familjekonflikter)
- Psykiska och/eller fysiska övergrepp
- Psykisk utvecklingsstörning
- Familjerelaterat vård/skyddat boende

Vi har ramavtal med: Göteborg, Ale, Alingsås, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Orust, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö.

Telefon verksamhetschef: 0734-20 66 77

Statens
institutions
styrelse SiS

Ekebylunds Behandlingshem För kvinnor med missbruksproblem

Målgrupp

Kvinnor i alla åldrar med alkohol- och/eller blandmissbruk. Vi tar även emot kvinnor med narkotikamissbruk. Även kvinnor med psykiatrisk sidoproblematik ingår i vår målgrupp. Vård enligt både LVM och SoL.

Här finns vi

Tre mil från Stockholm, nära Arlanda. Goda förbindelser via flyg eller tåg.

Ekebylunds Behandlingshem tar vara på kvinnors speciella behov, på kvinnors villkor, med omtanke, respekt och varsamhet!

- Kvinnoprogram
- Individuell behandling
- Återfallsprevention
- Motiverande intervju
- Utredning
- Omvårdnad

Ekebylunds

BEHANDLINGSHEM
Skånela, 195 96 Roserberg
Tel 08-594 306 00, Fax 08-594 306 29

Särskilda behov - individuella lösningar

Villan: Barn och familjer, 0-12 år.

Prästgården: Tjejer, 10-16 år.

Akuta placeringar, Utredningsplaceringar (BBIC)
& Behandlingsplaceringar.

Villan

akut- och utredningshem

Tel. 0563-120 30 (vxl)

www.villautredning.se

Alla kan lyckas!

Med rätt stöd straffar ingen ut sig

Behandlingshem och skola för dem som ingen annan kunnat hjälpa. Ungdomar med utagerande eller självskadande beteenden, ofta i kombination med neuropsykiatriska funktionshinder.

SRK Konsultation AB
Kungsängsgatan 14, 753 22 Uppsala
www.srkonsultation.se 018 - 13 19 70

JÄRNA
ARBETSTERAPEUT
CENTER

Dag- och Boverksamhet
(LSS) för unga vuxna
med diagnos
Asperger syndrom
och/eller psykiska
svårigheter

www.jatc.se
Tel. 08-551 781 00

NYA LAGEN I FOKUS

– Kostnaderna måste effektiviseras

LSS-kommitténs slutbetänkande var ett av huvudämnena på LSS-dagarna i Stockholm 26-27 november. Enligt LSS-kommitténs ordförande Kenneth Johansson måste lagen reformeras för att fortsätta vara ett effektivt redskap.

Text och Foto: Susanne Mattson

LSS-KOMMITTÉN. När IQPC för femte året i rad arrangerade LSS-dagar på Wennergren Center i Stockholm deltog ett 80-tal LSS-handläggare från hela landet. LSS-kommitténs slutbetänkande (SOU 2008:77), vilket omfattar en bred översyn över lagen och assistansersättning, diskuterades flitigt.

– LSS är en oerhört viktig rättighetsslagstiftning som ska ligga fast, men lagen måste reformeras för att fortsätta vara ett effektivt redskap att nå handikappmålen, sa LSS-kommitténs ordförande Kenneth Johansson.

Han var en av talarna och förutom honom var representanter för de privata assistansföretagen inbjudna för att ge sin syn på hur LSS påverkar dem. Andra ämnen som diskuterades under LSS-dagarna var exempelvis hur man ger rätt stödinsatser till personer med Aspergers

Kenneth Johansson. Foto: Riksdagen.

syndrom, hur man skapar professionella samtal och hur man får bättre kostnadskontroll.

Tidigast den 1 januari 2010 kan den nya LSS träda i kraft, om lagen antas. Fyra år

har det tagit för kommittén att utarbeta förslaget.

– Vi har medvetet tagit lång tid på oss eftersom lagen berör så många, säger Kenneth Johansson.

HUVUDMANNASKAPET IFRÅGASATT

Anledningarna till att man ser över LSS och personlig assistans är flera. Insatserna har varit mer omfattande än förväntat till färre personer. Även kostnaderna har blivit för stora, särskilt för personlig assistans där kostnaderna ökat med två miljarder kronor per år.

– Det finns mycket att göra för att effektivisera kostnader. Vi ska se till att dämpa kostnadsutvecklingen istället för att skära ned. Detta måste ske för att verksamheten ska bli långsiktigt hållbar.

Den årliga statliga kostnaden för personlig assistans kommer att fortsätta öka.

Förslag finns på en kostandsdämpning med sammanlagt cirka tre miljarder kronor under åren 2010–2013.

Huvudmannaskapet har också diskuterats och ifrågasatts, varför kommittén presenterar ett förslag på ett samlat statligt huvudmannaskap för personlig assistans. Det har också funnits oklarheter om tillämpning och utförande, inte minst när det gäller det snabbt ökande antalet enskilda anordnare av personlig assistans.

En av de viktigaste förändringarna som

föreslås är, enligt Kenneth Johansson, införandet av ett tydligt barnperspektiv.

NYA ÅTGÄRDER

Att alla människor som har rätt till personlig assistans ska bedömas likvärdigt är också något som man trycker extra mycket på. En tydligare behovsbedömning som inte skiljer sig över landet är ett viktigt mål.

– Det är den enskildes behov som ska vara avgörande, inte vart i landet man bor,

säger Kenneth Johansson.

En ny åtgärd som man vill införa är personlig service/boendestöd för personer med assistans mindre än 20 timmar per vecka.

– Men eftersom denna funktion inte finns idag så råder en viss osäkerhetsfaktor hur det kommer att fungera.

Kenneth Johansson är i det stora hela mycket nöjd med förslaget.

– De sju partierna i LSS-kommittén är helt eniga. ■

Fredric Käll, vd Vivida:

”Ökad administration kan ge minskad mångfald”

Fredric Käll, vd för Vivida Assistans AB, är försiktigt optimistisk till LSS-kommitténs nya lagförslag. Konsekvenserna av en ökad myndighetskontroll oroar honom eftersom det kan resultera i att de små företagen, och därmed mångfalden, försvinner.

Text och Foto: Susanne Mattson

FÖRETAG. Fredric Käll är vd för Vivida Assistans AB som grundades 2004 och har sitt säte i Örebro. Företaget har 470 anställda och omsätter cirka 90 miljoner kronor per år. LSS-kommitténs förslag att öka tillsynen och skapa nya bedömningsgrunder för personlig assistans oroar Fredric Käll.

– Vivida är så pass stora att vi klara av en ökad administration och mer byråkrati. Men risken finns att många små försvinner och att medelstora anordnare blir uppköpta av de stora aktörerna. Charmen med personlig assistans är just mångfalden, att det har funnits så många olika typer av företag i olika storlekar. Risken är att kvaliteten blir sämre om det bara finns stora aktörer på marknaden.

Att man vill lägga mer kontrollbefogenheter hos Försäkringskassan kommer att innebära ökad byråkrati, enligt Fredric Käll.

– En myndighet tenderar att skapa regler efter sina mätbara behov, inte utifrån den enskildes behov. I detta fall är risken stor att bedömningen görs enligt en fastställd modell och inte utifrån den enskildes vardag.

Går förslaget igenom tror Fredric Käll att det kommer ta 3–4 år innan branschen stabiliserats.

– Visst kan vi gå med på inskränkningar i rätten till assistans, bara det blir lugn och ro. Vi behöver få veta vad som gäller. Just nu förändrar Försäkringskassan villkoren för assistans kontinuerligt, säger Fredric Käll.

Men Fredric Käll ser också fördelar med förslaget och förstår syftet med att ”städa upp” i branschen.

– Det behövs nya regler eftersom det finns en del skumraskföretag i branschen. Men problemet är att man går från i stort sett ingen kontroll till väldigt mycket kontroll.

Risken är att de seriösa kanske försvinner istället för de ”ljusskygga”, som brukar hitta kryphål.

Ett resultat av förslaget är att en stor grupp med relativt små behov drabbas hårt.

– Drygt 3000 personer med LSS-beslut föreslås bli av med sin personliga assistans om förslaget går igenom. Dessa kommer istället hänvisas till en ny insats ”personlig service med boendestöd”. ■

Fredric Käll

FAKTUROR VAR LSS-HANDLÄGGNING

I flera år betalade Hudiksvalls kommun fakturor som egentligen inte var något annat än LSS-handläggning. När detta uppdagades prövades ärendet i kammarrätten, som gav kommunen rätt.

Text: Susanne Mattson

RÄTTSFALL. Anita Andersson arbetar på omsorgsförvaltningen i Hudiksvalls kommun. På LSS-dagarna föreläste hon i ämnet "Hantering av utbetalning av ekonomiskt stöd enligt LSS – erfarenheter från Hudiksvalls kommun".

2004 började Hudiksvalls kommun titta närmare på sina fakturor, och upptäckte då att det kom fakturor som egentligen handlade om handläggning enligt LSS. Fakturorna kom aldrig till LSS-handläggarnas kännedom och därför betalades de löpande utan att någon reagerade.

När det handlade om utgifter i samband med ordinarie assistents sjukdom var det oklart vilka regler som gällde. Rättspraxis saknades för utbetalning av ekonomiskt stöd enligt LSS fram till dess att ärendet prövades i Regeringsrätten 2005.

– Det är aldrig rätt att skicka faktura utan det handlar om en ansökan om LSS-insats som den enskilde eller legal företrädare kan göra. Ansökan handläggs på sedvanligt sätt som andra ansökningar om LSS-insatser. Utredning, bedömning och beslut görs i varje enskilt ärende och för

varje inkommen faktura, säger Anita Andersson.

Kommunen började bestrida fakturorna varför de enskilda företagen eller deras ombud överklagade kommunens beslut till både länsrätt och kammarrätt.

Men det visade sig att Hudiksvalls kommun tänkt rätt när man ifrågasatt fakturorna. Kammarrätten konstaterade att kommunen inte kunde åläggas att betala ut ekonomiskt stöd som överstiger faktiska kostnader.

Skäliga kostnader enligt 9 par 2 LSS vid ordinarie assistents sjukdom är de faktiska merkostnader som uppstår, det vill säga sjuklön inklusive sociala avgifter och semesterersättning till den del dessa inte täcks av schablonbeloppet. Dessa kostnader ska verifieras.

– Eftersom länsrätt och kammarrätt avslagit överklagan och ger kommunen rätt i bedömningen så har den ståndpunkt och tolkning som kommunen gjort med stöd av SKL:s förtydligande av regeringsrättsdomen (1225-03) hållit, säger Anita Andersson.

Vad anser du om LSS-utredningens förslag?

Yvonne Sjölander och Carina Bäckström
bistånds- och LSS-handläggare,
Härnösands kommun:

– Det är bra att det blir en enhetlig bedömning och att man får vägledning med hjälp av olika metoder. De med störst behov ska få störst insatser. Det är bra att den nya LSS-utredningen pekar på barnperspektivet.

Med boendestöd som insats ökar man möjligheten att bo i eget boende, den enskilde får frihet att bestämma. Bra att se över kontrollen över assistansen. Genom att öka kontrollen blir vardagen säkrare för den assistans-berättigade.

Lena Gustavsson,
chef över handläggarna
i Gotlands kommun

– Det är bra att assistansen läggs på staten. Nyheten personlig service boendestöd ser ut att fylla ett behov, men tjänsten är lite diffus beskriven och skulle behöva förklaras mer och tydligare.

Per Frykman,
marknads- och
informationschef på Stil

– Det är bra att man ser över översynen. De kostnadsdämpande åtgärder, det vill säga besparingar, som man pratar om skrämmar mig däremot. Det är oroväckande att man inte är beredd att betala så att personer som är berättigade till assistans ska kunna leva samma liv som alla andra.

Kristina Zetterberg,
LSS-handläggare, Linköpings kommun:

– Det finns många bra saker i förslaget, och det är intressant att se vad folk tycker nu när förslaget är ute på remiss. Det är bra att man får en huvudman för assistansen. Det leder förhoppningsvis till likvärdiga bedömningar över landet. Det som är sämre med förslaget är att de som endast har behov av personlig omvårdnad inte är berättigade till assistans.

TIPS FÖR EN BÄTTRE KOSTNADSKONTROLL:

- Utbetalning av ekonomiskt stöd är alltid en ansökan om insats enligt LSS med sedvanlig utredning, bedömning och beslut. Aldrig fakturahantering i vanlig mening med betalningsvillkor och dröjsmålsränta.
- Det är den beslutande myndigheten som avgör om inkommet underlag är tillräckligt för att utredning och korrekt beslut ska kunna göras.
- Bestäm er i kommunen vilket underlag som ska begäras in.
- Det finns fördelar med att begränsa antalet handläggare som ansvarar för denna insats.
- Informera alla berörda i kommunen, chefer på olika nivåer.
- Kommunen är skyldig att betala ut ekonomiskt stöd under ordinarie assistents sjukdomsperiod endast om faktisk merkostnad uppkommit. Kostnaderna ska redovisas och verifieras.
- Bilda gärna nätverk

Källa: Anita Andersson, omsorgsförvaltningen, Hudiksvalls kommun

HSAB - HANNU & SCHÖN

FAMILJEHEMSVÅRD OCH SOCIALA TJÄNSTER AB

FAMILJEHEMSVÅRD
& SOCIALA TJÄNSTER

- Konsulentstöd familjehemsvård med dygnetruntstöd
- A.R.T, Återfallsprevention, Föräldrarutbildning och Motiverande samtal
- Barn- och ungdomsutredningar jml SoL (BBIC)
- Familjehemsvård
- Hög servicenivå och fortlöpande kontakt med socialtjänsten
- Vi arbetar utifrån kognitiva behandlingsmetoder

FÖRFRÅGNINGAR OCH ANSÖKNINGAR

Anita Schön
Socionom
070-2998990
anita@hsab.eu

Ulla Hannu
Socionom
070-2998991
ulla@hsab.eu

www.hsab.eu

BEHANDLINGSHEMMET KÄLLTORP

Ett litet HVB-hem med stora möjligheter.

Källtorp startade 1989 och har med tiden jobbat fram en egen modell av behandlingsarbete, byggt på kognitivt förändringsarbete och en stark tro på nätverket som resurs. Vi arbetar med en evidensbaserad pedagogik som bygger på tre faser. Efter en omfattande utredning upprättas en individuell behandlingsplan som innefattar alla berörda livsområden och engagerar alla instanser som är viktiga i klientens utveckling. Redan från början tittar vi på slutet vilket möjliggör en effektiv behandling och en förkortad behandlingstid.

Vår målgrupp är pojkar och flickor i åldern 13 – 18, placerade enligt SOL eller LVU, med psykosociala och/eller neuropsykiatriska problem.

Vi har också extern utbildning i ADAD och ART.

Läs mer på vår hemsida www.kalltorp.nu

Aktuellt

Svenska ADAD styrelsemöte i Örebro den 13 oktober

ADAD konferens i Örebro 14-15 oktober.
Anmälan görs på www.algeredskollektivet.se

ADAD utbildning 10-11 november.
Anmälan görs på www.kalltorp.nu

Euromet konferens i London 1-3 oktober.
läs mer på www.euromet.nu

Behandlingshemmet Källtorp
Källtorp Box 89, 548 22 Hova .Tel: 0506-351 90

Vi har goda språk- och kulturkunskaper

Välkommen till..

Louise Bo

Det familjära HVB-hemmet
Landsv. 25, 240 40 Tjörnarps
0451-690 68, 0703-64 09 58
info@louisebo.se www.louisebo.se

BRIZAD
BEHANDLINGS KONSULT AB

www.brizad.se

Kraftigt förstärkt familjehemsvård

- Konsultstöd med 24-timmars jour
- Egen psykiatriker
- Tillgång till psykolog, terapeut
- En familjehemsförälder hemma på heltid
- Undviker dubbelplaceringar
- Akutplaceringar
- Utredningar

Vår verksamhet finns i följande län:
Skåne, Dalarna, Jämtland, Västerbotten, Västerås, Örebro, Uppsala, och Gävleborg

Kontakta oss så berättar vi mer!
Christina Kråke
070-837 19 01
christina.krake@brizad.se

Lena Maria Grandin
070-837 21 78
lenamaria.grandin@brizad.se

Finjagården

Finjagården ger behandling till människor med personlighetsproblematik och självskadeproblematik samt till människor med psykos.

ALMA (att leva med andra) syftar till att ge harmoni och trygghet i relationer mellan människor.

DBT
Vi erbjuder fullvärdig Dialektisk Beteendeterapi (DBT) till personer med självskadeproblematik.

ESL
Vi erbjuder Ett Självständigt Liv (ESL), "Steg för steg" till personer med psykos.

Grönterapi
Vi använder oss även av grönterapi. Detta stimulerar alla sinnen. Och den emotionella förmågan stärks.

"Att vilja, kunna, våga gå vidare"

Aktivitetshus

Här finns många valmöjligheter av olika aktiviteter bl.a. bild och form, allt utifrån eget intresse, men även att bara gå upp för att ta en fika, titta på tv, spela spel etc.

Välkommen att besöka oss!

Finjagården, Finja 9062, 281 93 Finja.
Tel: 0451-451 40, fax: 0451-451 49

info@finjagarden.se
www.finjagarden.se

SS-EN ISO 9001

LSS-PLATSERNA ÖKAR

En branschöversikt visar att antalet heldygnsplatser för barn, ungdomar och familjer minskat till förmån för öppenvårds- och hemmaplansinsatser. LSS-platserna däremot ökar och det gör även antalet förfrågningar via SiL's placeringsservice.

Text: Christer Jönsson

STATISTIK. En branschöversikt över tillståndspliktiga enskilda verksamheter enligt SoL och LSS visar att det finns totalt 1 950 i landet.

Från år 2002 fram till idag har antalet heldygnsplatser framför allt när det gäller barn, ungdomar och familjer samt missbruk minskat till förmån för öppenvårds- och hemmaplansinsatser.

Inom LSS har antalet platser ökat både på grund av att fler verksamheter lagts ut på entreprenad samt som följd av en ökad efterfrågan eftersom fler personer blivit berättigade till insatser enligt LSS.

Från SiL's Placeringsservice kan man konstatera att antalet förfrågningar med insatser enligt SoL ökar när det gäller ungdomar och unga vuxna med neuropsykiatriska funktionshinder. Även antalet förfrågningar när det gäller boende enligt LSS ökar.

Inom socialtjänstlagen (SoL) finns fyra punkter eller kategorier av enskilda verksamheter som är tillståndspliktiga. Undantagna när det gäller tillståndsplikt är särskilda boenden som drivs på entrepre-

nad samt konsulentstödda familjehemsorganisationer.

Av de 1 950 verksamheterna är det 440 verksamheter med tillstånd när det gäller insatser för barn, ungdomar och familjer enligt SoL, hem för vård eller boende samt öppen verksamhet för vård under en begränsad del av dygnet. Totalt har dessa verksamheter ungefär 4 370 platser. 16 procent av platserna avser öppen verksamhet för vård under en begränsad del av dygnet. (Se diagram 1,2 och 3).

När det gäller målgruppen vuxna med missbruk finns sammanlagt 250 verksamheter med tillstånd. Dessa har tillsammans ungefär 6 000 platser.

Andelen platser som avser öppenvård eller vård under begränsad del av dygnet utgör 25 procent (Se diagram 1,2 och 4).

För målgruppen vuxna med psykiska funktionshinder finns totalt 240 enskilda tillståndspliktiga verksamheter med tillsammans 4 650 platser. Antalet tillståndspliktiga verksamheter för äldre uppgår till 155, med totalt 5 250 platser.

När det gäller lagen om stöd och ser-

vice till vissa funktionshindrade, LSS, är det fem insatser som är tillståndspliktiga. Till skillnad mot socialtjänstlagen är inom LSS-området verksamheter som drivs på entreprenad tillståndspliktiga. Totalt finns det 865 enskilda tillståndspliktiga verksamheter med nästan 8 400 platser inom LSS.

I diagram 5 redovisas andelen platser av respektive tillståndspliktiga insatser inom LSS-området. Den största andelen platser avser insatsen daglig verksamhet, 45 procent. Boenden med särskild service för vuxna omfattar 33 procent av antalet platser. Boende för barn och ungdomar fem procent, korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år sju procent. Slutligen står korttidsvistelse utanför det egna hemmet för 10 procent.

(Källa till artikeln: NATILOS samt aktuella förteckningar över tillståndspliktiga verksamheter från respektive länsstyrelse) ■

Diagram 1: Antalet tillståndspliktiga verksamheter för insatser enligt SoL

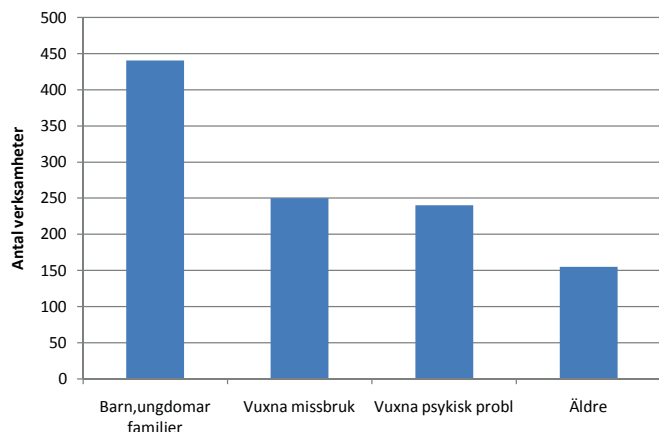

Diagram 2: Antalet platser i tillståndspliktiga verksamheter med insatser enligt SoL

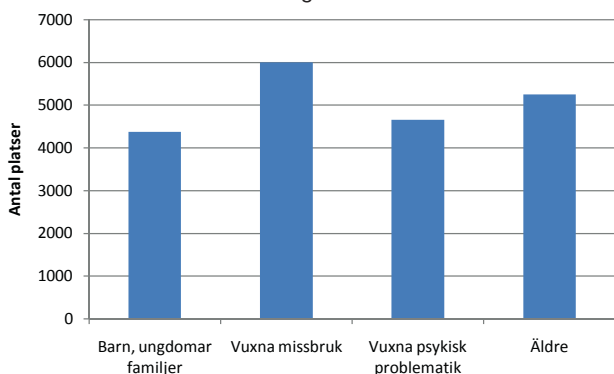

Diagram 3: Andel av platserna som utgörs av öppenvård, vård under en begränsad del av dygnet för barn, ungdomar och familjer

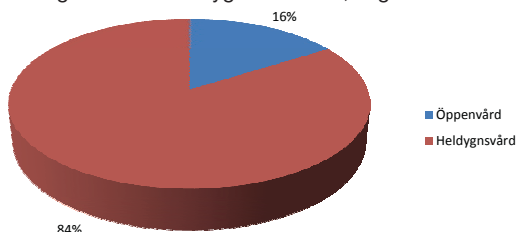

Diagram 4: Andel av platserna som utgörs av öppenvård, vård under en begränsad del av dygnet för vuxna med missbruksproblem

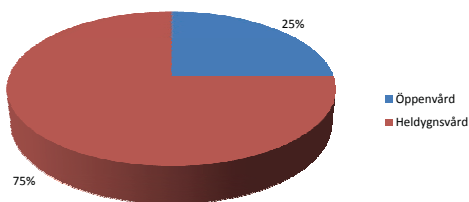
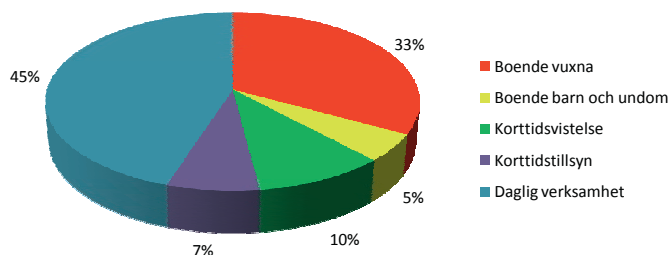

Diagram 5: Andel platser för respektive tillståndspliktig insats inom LSS

Älgeredskollektivet 2009

Älgereds främsta styrka är medlevarskapet. Vi väljer att solidariskt dela vår och våra familjers fritid med de ca 10 ungdomarna som placeras här. Älgered ligger i Nordanstig, ca 30 mil norr om Stockholm. Vill du veta mer så titta gärna på vår hemsida.

10/2 Lösningsfokuserad Boosterdag för dig som har gått minst en grundutbildning.

11-12/2 ADADutbildning för dig som vill ha ett bra screening och utrednings-instrument

13/3 ADADutbildarmöte i Falköping med ADAD-nätverket med bl.a. Västgötakollektivet

24/3 ADADbooster, Uppföljningsdag med skattningsträning.

11-15/5 UGL2008-kurs Ledarutbildning, personlig utveckling och gruppdynamik. För mer info om UGL www.fhs.se

18-19/5 ADADutbildning För mer information om ADAD se www.stat-inst.se

25/8 ADADbooster/uppföljning se ovan

28/9-3/10 Eurometkonferens om behandling i Frankrike, med bl.a. SiS, se www.euromet.nu

11-12/11 ADADnätverkets årliga konferens och utbildarmöte i Stockholm med bl.a. Forum

Dessutom har vi en ledig ungdomsplats samt söker en ny medlevare.

För mer information och anmälan
www.algeredskollektivet.se eller 0652-50059

Älgeredskollektivet är ett litet kvalificerat, familjeinriktat medlevarskapskollektiv som jobbar socialpedagogiskt med långtidsplacerade ungdomar. Vi erbjuder utbildningar och handledning inom ADAD, MAPS, LiP/SFBT, Reteaming, BASS, SDI, teambuilding och UGL.

STADIG BYGGLUNK PÅ RIKSNIVÅ

Stora skillnader på kommunal nivå

I Sverige byggs det vård- och omsorgslokaler för cirka 3 miljarder kronor per år. Flera små kommuner satsar mycket medan Stockholm och Malmö ligger långt under den genomsnittliga investeringstakten.

Text: Peter Axling, bygganalytiker
Illustration: Isak Andersson

OMSORGSBYGGEN. Vård- och omsorgslokaler drar varje år åt sig investeringar i storleksordningen tre miljarder kronor. Med hänsyn till att befolkningen blir allt äldre borde det vara bäddat för en ganska kraftig ökning av kapaciteten i "vårdhemsbranschen". Men så är det inte. Åtminstone gäller det inte än på ett antal år. Tvärtom är det en marknad utan några större årliga fluktuationer totalt sett; kommunerna bygger på i ett jämnt tempo och tillför marknaden varje år ungefär samma investeringsvolym. Projektreserven är inte heller nämnvärt stor.

Så ser det ut på riksnivå men på den lokala nivån finns inget kvar av den jämna lunk. Då utmärks marknaden snarast av mycket tvära kast mellan olika år. Och insatserna per invånare varierar kraftig mellan olika kommuner. Sämst i klassen

är två storstadskommuner; Stockholm och Malmö.

Högkonjunktur och en stark kommunal ekonomi har ökat tempot i investeringarna något jämfört med tidigare. Utan att det har funnits något stort underliggande demografiskt tryck. Kapacitetsutbyggnaden inom vård- och omsorg dimensioneras i första hand av antalet personer över 80 år. Det är först då som pensionärerna börjar kosta kommunen ordentligt med pengar. Och den åldersgruppen är relativt stabil på knappt 500 tusen personer ytterligare ett tiotal år.

2020 KOMMER ÖKNINGEN

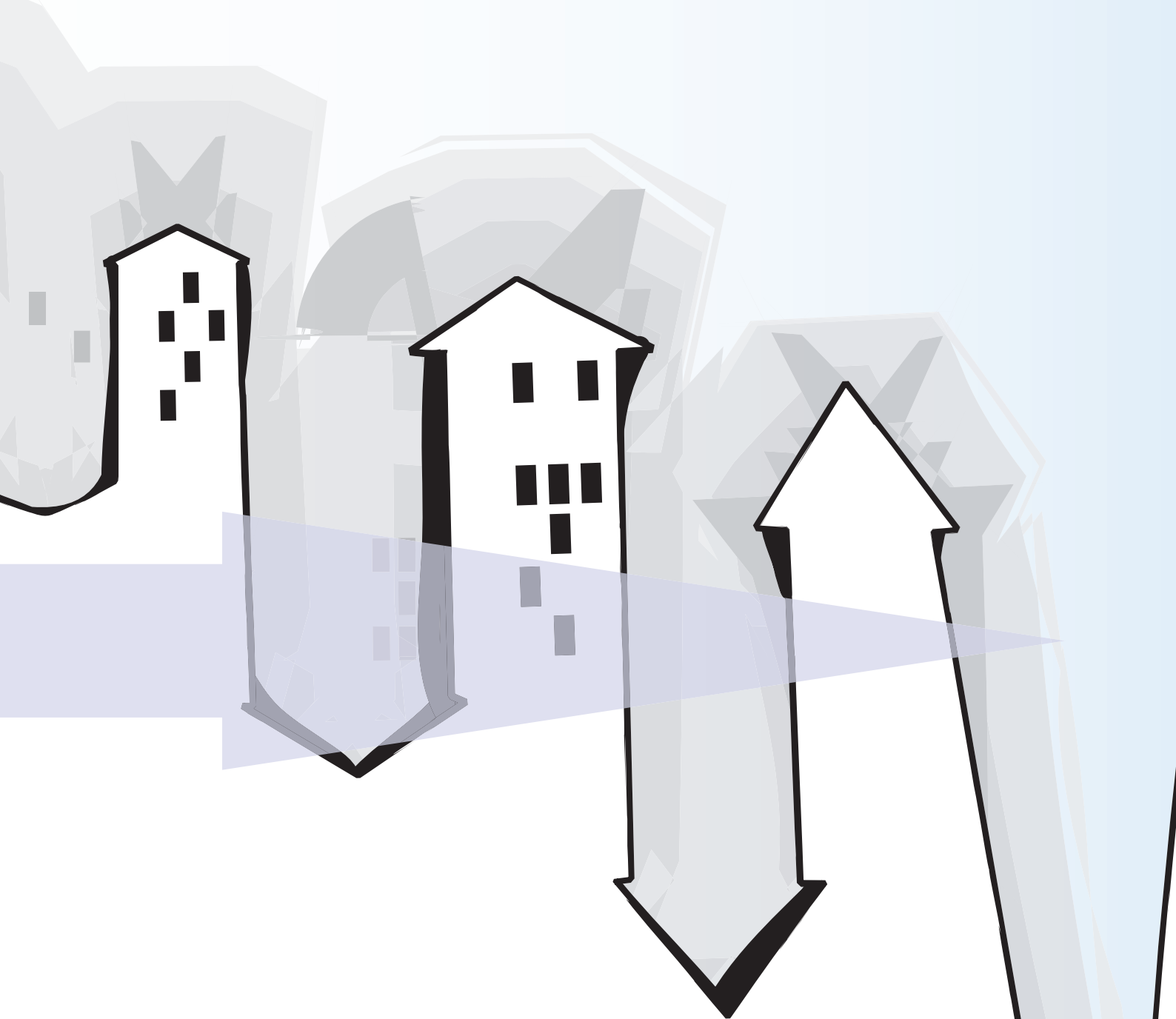
Det är först efter 2020 som det börjar hända något. Då kommer en kraftig ökning av antalet personer över 80 år. Det är fyrtiotalisterna som för sannolikt sista

gången påverkar byggmarknaden. Trycket på kapaciteten i vård- och omsorgslokaler kommer att öka markant. Men innan dess finns det inget ökat kvantitativt tryck på utbyggnaden av vård- och omsorgslokaler.

LÅGT MARKNADSTRYCK

Marknadstrycket verkar inte heller vara alltför stort när antalet personer som bor i särskilda boendeformer enligt Socialstyrelsen minskat från 118 000 till 98 000 personer mellan 2001 och 2006. Och det är klart, med de kostnadsskillnader som finns mellan särskilt boende och att bo kvar hemma är det kanske inte så märkligt. Kommunernas vårdkostnad för särskilt boende är gott och väl dubbelt så hög som omvårdnad i hemmet.

Det hindrar inte att det finns utbygg-

nads- eller ombyggnadsbehov av andra skäl är de rent kvantitativa. Skillnaderna i investeringstempo mellan olika kommuner de senaste tio åren har varit minst sagt betydande. I genomsnitt startades projekt för omkring 2,6 miljoner kronor per 1 000 invånare de senaste tio åren.

ÄLVDALEN SATSADE MEST

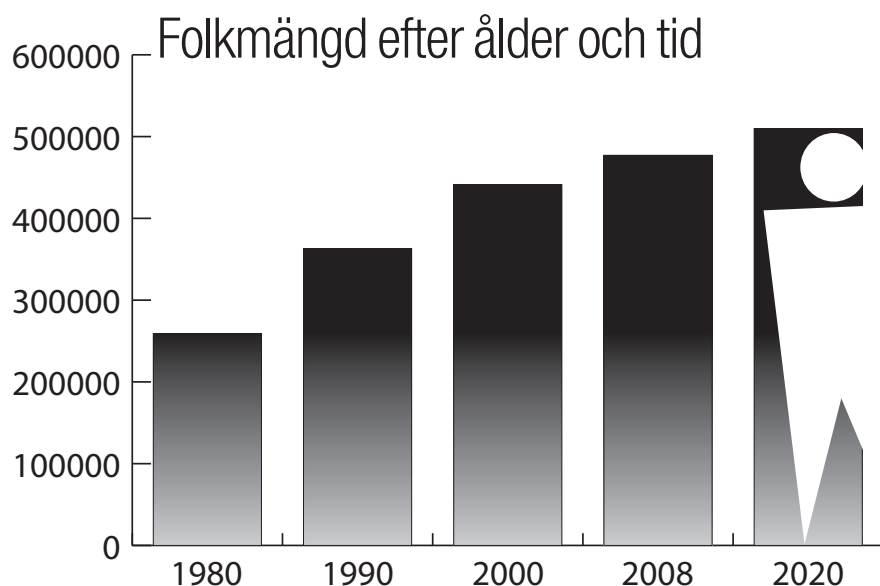
Genomsnittet överträffas ordentligt av ett trettio-tal kommuner som de senaste tio åren investerade mer än fem miljoner kronor per 1 000 invånare. Mest av alla satsade Älvdalens kommun med omkring 15 miljoner kronor per 1 000 invånare. I den klassen finns också Ockelbo och Götene kommuner. Gemensamt för de kommuner som haft en hög investeringstakt är att de ofta genomfört ett eller ett par riktigt stora projekt i förhållande

till kommunens storlek.

Men inom gruppen av intensiva investerare finns också ett par större städer som kan visa på en hög genomsnittlig investeringsnivå. Dit hör Norrköpings kommun som med 5,6 miljoner kronor per 1 000 invånare ligger i den absoluta toppen. Och det är framför allt under de senaste fem åren som investeringarna i kommunen legat på en hög nivå. Hit hör också Halmstads kommun med en byggintensitet på sex miljoner kronor per 1 000 invånare.

STORSTÄDER UNDER GENOMSNITTET

Storstäderna hamnar något under genomsnittet på lite drygt två miljoner kronor per 1 000 invånare. Även här är det stor skillnad på insatserna framför allt de senaste åren. Stockholms och Malmö ►

► kommuner ser ut att sitta helt nöjda med mycket begränsade insatser de senaste åren. Stockholms kommun ligger på plats 130 av totalt omkring 250 kommuner och Malmö intar plats 140 på rankinglistan.

I Stockholm påbörjades projekt för knappt 100 miljoner kronor 2007/2008 och i Malmö var det ännu sämre sammanlagda byggstarter på omkring 30 miljoner kronor per år. Det är verkligen långt under den genomsnittliga investeringstakten i de två kommunerna. Göteborgs kommun investerade däremot hårt med byggstarter på närmare 200 miljoner kronor och mer än vad kommunen brukar lägga ned på lokaler av den här typen.

I botten på ligan återfinns ett antal stora städer, till exempel Örebro, Linköping och Karlstad med investeringar i vård- och omsorgslokaler på en miljon kronor eller mindre per 1 000 invånare. I Karlstads kommun med drygt 80 000 invånare uppgick de totala byggstarterna under perioden inte till mer än 20 miljoner kronor om man får tro Bygghälsan.

STARK INVESTERINGSPLAN

Hur ser det ut de närmaste åren? Den totala projektreserven för de närmaste fem åren innehåller projekt för närmare sex miljarder kronor. Det motsvarar ungefär två års investeringar och det är inte en överväldigande stark investeringsplan. Stockholms kommun fortsätter att ligga lågt med investeringar i vård- och omsorgslokaler av någon anledning. Visserligen har Stockholms kommun den

största projektreserven men här svarar ett enda projekt – ombyggnaden av Farsta Sjukhem – för mer än hälften av den totala planvolymen. Malmö utmärker sig också med en rejält liten planvolym på totalt omkring 40 miljoner kronor i planerade projekt.

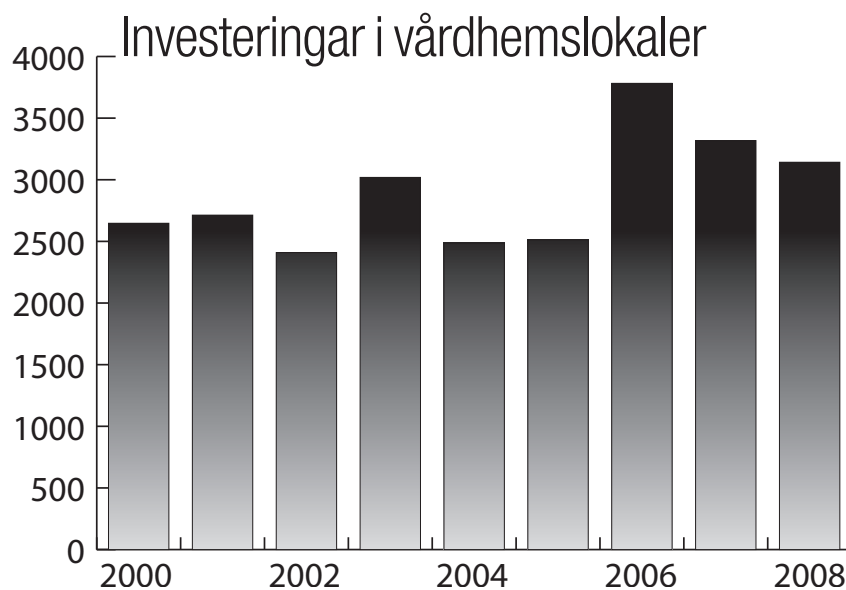
Framförhållningen när det gäller investeringarna i vård- och omsorgslokaler är mycket liten. Det handlar till övervägande del om projekt med byggstarter inom de närmaste två åren. Och det förefaller naturligt när det inte finns något kvantitativt tryck i marknaden på bra många år. Men det kanske finns ett kvalitativt tryck som inte uppmärksammas?

Den korta framförhållningen avspeglas

också i att mängden helt nya investeringsprojekt som dyker upp på marknaden inte varierar nämnvärt mellan åren. Men genomförandetakten är hög; inom loppet av två år från det att ett projekt för första gången dyker upp på marknaden har det byggstartats.

Artikeln är baserad på uppgifter från Bygghälsans databas (Reed Business Information AB).

Förteckning över olika kommuners byggprojekt inom vård- och omsorgslokaler finns som pdf på www.sjukvardsinformation.com/www1/arkiv_siltidning.asp

Tallbackens särskilda boende är Älvdalens största byggprojekt.

HÄR INVESTERADES MEST I NYA LOKALER

Älvdalens kommun ligger i topp när det gäller satsningar på vård- och omsorgslokaler. Det senaste projektet kostade 90 miljoner.

Text: Jenny Marcuson Foto: Tallbacken

ÄLVDALEN. I somras nyinvigdes Älvdalens största byggprojekt inom vårdhemslokaler. Tallbackens särskilda boende i centrala Älvdalen hade då genomgått en omfattande om- och tillbyggnad under en treårsperiod.

– Vi har satsat 90 miljoner kronor i äldreboendet som har fått toppmodern standard för såväl boende som personal. Nu finns det plats för 60 brukare med olika behov, säger Sune Estenberg på Fastighetskontoret, Älvdalens kommun.

Lokalerna, med 45 år på nacken, var i stort behov av en uppfräschning. Kommunen har nu hög standard på samtliga vård- och omsorgslokaler efter flera genomförda ombyggnadsprojekt.

Senaste ombyggnaden på Furuvägens demensboende, där kommunen hyr lokalerna av Svenskt Fastighetskapital, gjordes år 2002.

Solängsgårdens äldreboende i Idre har också genomgått en om- och tillbyggnad. Det rör sig om 2 000 kvadratmeter lokaler och en investering på 20 miljoner kronor. Totalt 30 vårdplatser, byggår 2004–2005.

– Det här har varit viktiga investeringar, både ur arbetsmiljösynpunkt och för brukarnas trivsel. Vi har lånat största delen av pengar till satsningarna och har inga fler projekt på gång de närmaste åren inom vård och omsorg, säger Sune Estenberg. ■

Lövstagen

HVB-hem för vuxna psykiskt funktionshindrade

Lövstagen består av 8 st lägenheter samt 3 st utslussningslägenheter.

Tel: 0294-311 03, Fax: 0294-311 51
Mobil: 070-60 58 064, kontakt@strukturen.se
Adress: Gläntan 7, 819 66 LÖVSTABRUK

Pema Hvb

Belägen i lugn och naturskön miljö i Småland. Miljö-terapeutisk och individuell behandling av välutbildad personal, behandlingen är inriktad på kvinnor i åldern 18 år och äldre med missbruk och psykosociala problem. Vi har erfarenhet av Asperger och ADHD

www.pema-hvb.se pemahvb@telia.com

EGEHM

Psykosocial och psykiatrisk ungdomsvård i Västervik & Falla med mycket hög kvalitet och kompetens. Vi har egen specialistläkare i barn och ungdom samt vuxen psykiatri. 20 platser delat i mindre enheter för flickor som har suicidtankar och gör sig illa.

Boka gärna föreläsningar och utbildningsdagar med vår specialistläkare
För placerare och övriga samarbetspartners är det helt kostnadsfritt!

SKOL- OCH BEHANDLINGSHEM

kvalitetscertifierade enligt ISO 9001:2000

- Vi erbjuder 25 platser i skola och behandling för pojkar i grundskolans årskurs 4–9.
- Sociala problem och/eller relationssvårigheter. Neuropsykiatriska funktionshinder såsom ADHD, Asperger m.m.
- Behandlingspersonalen och lärarna arbetar aktivt med genomförandeplaner och IUP.
- Läs- och skrivstudio med individuell stödundervisning.
- Den sociala kompetensen tränas genom vardagliga sysslor och fritidsaktiviteter med hög grad av struktur och gränssättning.
- ART-grupper för eleverna och Föräldrakrafts program är viktiga arbetsredskap.
- Helårsöppet finns att tillgå för elever med utökad vårdbehov.

Vill du veta mer så hör av dig till:
Verksamhetschef Hans Nilsson eller Behandlingsansvarig Leif Öberg Tfn: 08-560 428 20 / 08-560 430 93
E-post: sundsgarden@fralsningsarmen.se Hemsida: www.fralsningsarmen.se/sundsgarden

Västkustfamiljen håller på med dykning året runt.

DYKNING OCH DISCIPLIN

– Väst kustfamiljen har en egen väg

På Väst kustfamiljens anläggningar i Marstrand stärks individens självförtroende med hjälp av dykning och ishockey.

Text och Foto: Kerstin Karell

MARSTRAND. Inom Väst kustfamiljen är dykningen en röd tråd i behandlingen.

– Man måste inte vilja lära sig att dyka för att komma hit men man måste vilja komma just hit, säger Lars Källgren, behandlingsansvarig som varit med i verksamheten sedan 1994.

Vi träffas i en av de två lokalerna på Marstrand. Väst kustfamiljen har ytterligare två enheter, i Lindesberg och Kungshamn. Det var på Marstrand verksamheten började. Det fanns ett dykcenter och behandlingshemmet Skede klockaregård var en av många som hade dykning som en aktivitet.

– De klienterna var här och dök. Det fungerade bra. Dykningen följer givna strukturer och gav killarna självförtroende.

Ägaren till dykcentret fick 1993 en frågan om att ta hand om två klienter för utbildning. Det gick över förväntan för killarna och den tänkta placeringen utökades till åtta månader. De blev till slut dykledare.

År 1994 blev Dykcentret Väst kustfamiljen ett familjehem som sedan 1995 är det ett hvb-hem.

Målgruppen för Väst kustfamiljen är män från 18 år och uppåt. Verksamheten

tar emot placeringar enligt LVU och LVM, LRV, Kontraktsvård samt Vårdvisstelse från kriminalvården. De har även ramavtal med ett antal kommuner samt kriminalvården.

– De som kommer till oss har ett socialt handikapp som yttrar sig i en historik av missbruk och kriminalitet. Vi nekar ingen att komma hit för att de är för svåra men vi tar inte emot sexbrottsdömda och pedofiler. De som kommer är inte alltid avgiftade.

VIKTIGT ATT SLUTFÖRA

Många som kommer har hört talas om Väst kustfamiljen och femtio procent av dem vill lära sig att dyka redan från start.

– Det är 99 procent som lär sig dyka. Om de inte dyker är de ändå en del i den verksamheten. De tar ansvar för båten, logistiken och kan bli dykledare, säger Lars.

Att dykningen fungerar så bra har många förklaringar.

– Dykningen har tydliga steg. Den är sektionerad och strukturerad och visualiserar förändringsprocessen. Efter varje avslutad del får killarna certifikat som visar att de klarat steget.

Jämsides med stegen inom dykningen följer utvecklingen i övrigt för personen.

Väst kustfamiljen arbetar miljöterapeutiskt och killarna förväntas följa vardagen på hemmet på samma sätt som med reglerna inom dykning.

– Vi kan lätt visa förändringsprocessen med dykningen; det här kunde du när du kom, nu kan du det här. Det går hand i hand med att gå upp på morgnarna, klara sin hygien, hjälpa till i köket och så vidare.

Inom dykning är det viktigt att slutföra stegen och personalen stöttar när klienterna kommer ner i svackor.

– Missbrukare har miljoner projekt, de spretar åt alla håll. Här får de möjlighet att fullfölja. Det gör dem stolta och de får självförtroende.

NYA SAMTALSÄMNER

En annan viktig del med dykningen är att man måste ta hänsyn till dem man dyker med likväl som man måste lita på dem. Reglerna för vad som gäller under ett dyk är givna och måste följas för allas säkerhet.

– För många är deras identitet att de är knarkare. Vi ger dem en ny identitet och gemensam nämnare; de är dykare och del i den gemenskapen och i vår familj; Väst kustfamiljen. De får tillhörighet, säger ►

► Lars.

Killarna får naturligt något annat att prata om istället för det gemensamma de har i sin bakgrund.

– Vi kan prata om vad som hände på dyket och bygga en ny värld med nya möjligheter.

RESURSER OCH DRIVKRAFT

Genom dykningen har Väst kustfamiljen skaffat sig ett stort kontaktnät runt om i världen. De har samarbete med dykcentra i Egypten och Thailand.

– Att det finns en möjlighet för killarna att faktiskt åka till de här platserna och arbeta på dykcentra ger dem en målbild och därmed ny motivation. Det nya livet kostar men har också ett högt värde. De väljer att ta striden för de kan visualisera livet efter tiden här. Det är en mognadsprocess. De siktar mot himlen men når trädktopparna. Men huvudsaken är att de siktar, säger Lars.

När killarna har varit och arbetet på ett dykcentra kommer de tillbaka och avslutar sin tid på Väst kustfamiljen. Det betyder mycket för de nya killarna att träffa de som lyckats nå dit de själva vill.

– Vi vill visa att det finns alternativ och få dem att tänka. Så länge de inte själva tänker så blir det ingen förändring, säger Lasse.

Han konstaterar att deras klienter har hamnat snett i livet men att de har oerhörda resurser och en stor drivkraft.

– De har ju jagat dygnet runt som missbrukare. De har ett högt stimulansbehov och vi har alltid mycket sysselsättning här. Vi vill att de ska vara så trötta på kvällarna att de bara somnar.

ISHOCKEY

En annan del av dykningen är att klienterna själva, när de nått en viss nivå, på egen hand driver en dykshop. Det innebär inköp, schemaläggning och kontakt med kunder på Marstrand. Pengarna de tjänar går tillbaka till klientgruppen, nu senast en dykresa till Egypten.

Förutom dykningen finns ishockey på schemat.

– Det började med fotboll mot sjöfarts-

verket men har nu även blivit ishockey. Lagsport är bra. Missbrukare är egofixerade. Inom ishockey behövs samarbete, teknik, strategi och taktik för att vinna.

Ishockeyn innebär att klienterna får tänka till och lära sig utnyttja varandras styrkor. Man måste hjälpa åt för att lyckas. En annan del är att ishockey naturligt är en fysisk sport, tacklingar hör till.

– Det är en del av spelet men tas ofta personligt. I början kan killarna inte hantera att tacklingen inte är ämnad mot dem som person, men de lär sig.

TA KONSEKVENSERNA

Förutom dykning och ishockey är disciplin och medlemskap en viktig del på Väst kustfamiljen. Flera av medlemmarna är före detta klienter.

– De vet hur det är att komma hit och de vet vad som förväntas.

Medlemmarna, behandlingsassistenter, lever i symbios med klienterna, är styrande och ställer oerhört hårda krav. Hand i hand med kraven går disciplinen.

– Vi skiljer oss från många andra för vi har rätt hård disciplin här. Det är lite som gamla sortens militärtjänstgöring. Om man gör något dumt eller inte kommer i tid så får man ta konsekvensen av sitt handlande.

Konsekvensen kan vara att plikta genom att simma en sträcka i vattnet.

– Vi har millimeter-rättvisa. Du ska kunna passa tider och göra det som förväntas av dig. Om du inte gör rätt för dig är du i skuld och alla vill göra rätt för sig. Genom att plikta känner de att de tog sitt straff,

Lars Källgren är behandlingsansvarig på Väst kustfamiljen och Toni Larsson är ny vd.

har sonat felsteget och kan gå vidare.

STADIG GRUND ATT STÅ PÅ

Medlevarna får sina jobb på personlig lämplighet. De är naturliga ledare och finns i vardagen. Enskilda samtal har klienterna med handläggare och psykolog som finns på konsultbasis. Väst kustfamiljen arbetar även med killar 12-stegsintegrerat och samarbetar med Skyddsvärnet och Anonyma narkomaner dit killarna går på möten.

– De ska jobba med sin sponsor och för oss är det viktigt att killarna inte bara sitter av sin tid här. Vi ska ha aktiviteter, skapa frågeställningar och ge dem de tre benen att stå på: sysselsättning, boende och fritid.

Anders Kohlström och Nino Ganibegovic är före detta klienter som nu är behandlingsassistenter.

Kommunens tillsyn

Kungälv kommun genomförde 2007-12-10 en tillsyn på Väst kustfamiljen Marstrand. Länsstyrelsen beslutade 2007-03-08 att avsluta tillsynsärendet, då det inte föranledde någon åtgärd från länsstyrelsens sida.

Nedan följer ett utdrag från den bedömningen utifrån tillsynen.

Bedömning

Väst kustfamiljen AB består numera av 5 behandlingsenheter och ett centralt huvudkontor. En av behandlingsenheterna är direkt riktad till enbart kvinnor. Behandlingshemmet i Marstrand har tillstånd att ta emot totalt 25 vårdtagare, både kvinnor och män över 18 år med narkotikaproblem- dock ej vårdtagare enligt LVU. Vår bedömning är att genomförandet av behandlingsmodellen på behandlingshemmet i Marstrand, mer vänder sig till en manlig målgrupp.

Väst kustfamiljen har en egen utvecklad behandlingsmodell "Väst kustmodellen". Behandlingen är utformad utifrån aktiviteter med fokus på dykning och ishockey parallellt med en gruppdynamisk process där betoningen ligger på egenansvar, ansvar för andra. Det finns stora krav på vårdtagarna i form av disciplin och delaktighet, det vill säga att samtliga följer uppsatta regler och överenskommelser. Vid någon vårdtagares försummelser eller överträ-

dande av regler, används en form av konsekvenspedagogik vilket innebär att individen eller samtliga i gruppen tilldelas en reprimand/sanktion som t ex att simma eller baka bullar. Vid aktuell tillsyn framkommer att det under år 2007 förekommit 5-6 gånger och omfattat individen som brutit regeln/överenskommelsen. Enligt verksamhetsansvarig har inslaget av reprimander/sanktioner minskat under de senaste åren med anledning av att målgruppen är något annorlunda än tidigare, vilket medfört att man ändrat förhållningssätt. Man upplever att fler vårdtagare är mer i behov av stöd och motivation, vilket medför att man behöver möta upp på ett mer traditionellt behandlingssätt, det vill säga mer med samtal.

Vi anser dock att denna typ av konsekvenspedagogik bör användas med stor försiktighet då gränsdragningen mellan positiv disciplin och kränkning/bestrafning kan vara mycket subtilt. Det är tveksamt om denna konsekvenspedagogik är förenlig med de grundläggande värderingar i Socialtjänstlagen.

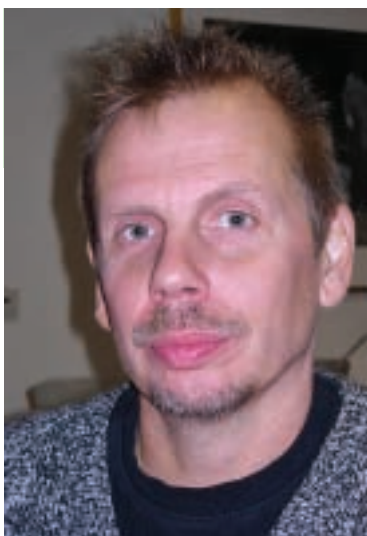
Enligt vår bedömning bedrivs verksamheten i enlighet med det tillstånd som utfärdats.

Det är positivt att man, med beaktande av den allvariga händelse som inträffade i februari 2007 (Den 24 februari dödades en

vårdtagare på behandlingsenheten. En annan vårdtagare som var placerad på behandlingshemmet har sedan dess suttit som misstänkt för gärningen. I samband med denna händelse startade länsstyrelsen själv ett tillsynsärende. Enligt det beslut som länsstyrelsen fattade 3 maj 2007, framkommer att länsstyrelsen inte funnit anledning till kritik mot verksamheten vid behandlingshemmet Väst kustfamiljen med anledning av den allvariga händelsen.) arbetar aktivt med att säkerställa att man tar emot den målgrupp av vårdtagare som man har kompetens att hjälpa och som behandlingsmodellen kan passa samt att man följer upp den enskilda vårdtagarens utveckling, eventuella problematik och behandlingsbehov under behandlingens gång.

Vårdtagarna har möjlighet att erbjuda sina barn att komma på besök och vistas på behandlingshemmet.

Väst kustfamiljens behandlingsmodell är mycket speciell. Det är mycket viktigt att den presumtive vårdtagaren är välinformerad om behandlingsmodellens pedagogik. Det som återigen framkommer vid årets tillsyn är att Väst kustfamiljens behandlingsmodell är mycket bra för "rätt person" såväl som mycket dålig för "fel person". Matchning av vårdtagare kontra behandlingsmodell är av största vikt.

Kent W. Nilsson
Sociolog, Med. dr.

UNGDOMAR, MISSBRUK OCH PSYKIATRI

KRÖNIKA. Jag har under de senaste åren arbetat på Centrum för klinisk forskning (CKF) i Västmanland med ett forskningsprojekt vilket handlar om ungdomar, deras levnadsvanor och riskbeteenden som drogmissbruk, egendoms- och våldsbrottslighet, men även psykiatrisk sjuklighet. Syftet med forskningen var först och främst att studera hur genetiska, psykologiska och sociala faktorer samverkar i uppkomsten av missbruk, antisociala beteenden, samt psykiska eller personlighetsmässiga problem. Vidare studerar jag validiteten gällande ungdomars svar angående tobak-, alkohol- och narkotikabruk i formulärundersökningar stämmer med deras svar i intervjuer och resultaten i håranalyser.

I korthet kan jag utifrån mina studier, säga att genmiljöinteraktion är en påtaglig bakgrundsfaktor till uppkomsten av avvikande beteende hos ungdomar. Vidare visar resultaten att ungdomarna i Västmanland dricker betydligt mer alkohol och har provat narkotika i mycket större utsträckning än vad tidigare formulärundersökningar redovisar. Studien visar en dramatisk ökning av den psykiska ohälsan bland ungdomarna, men även alkohol-, narkotika- och tobaksbruk

(ANT) har ökat.

Vad beror detta på? Ur ett biologiskt perspektiv har med all sannolikhet inget hänt. Generna, som till betydande del styr våra beteenden, är de samma nu som förr. Men ur ett sociologiskt perspektiv vet vi att social utsatthet, arbetslöshet, ekonomisk otrygghet samt tillgänglighet påverkar den psykiska hälsan och alkoholkonsumtionen. De främsta orsakerna till ökningen av den psykiska ohälsan samt av ANT-bruk, tror jag, man kan finna i 1990-talets radikala nedskärningar inom den offentliga sektorns områden, som påverkar barn och ungdomar. Under samma period blev barnfamiljernas ekonomiska utrymme dessutom kraftigt reducerat. Vidare uppstod en katastrofal arbetsmarknadssituation för ej stadigt etablerade unga föräldrar. Mellan 1989 och 1998 ökade skillnaderna i disponibel inkomst mellan de fattigaste och de rikaste till att vara den största sedan Statistiska Centralbyrån påbörjade sina mätningar. Vi vet sedan länge att i de fattigaste skikten av det svenska samhället är barnfamiljerna kraftigt överrepresenterade. De ungdomar som växt upp under detta sociologiska experiment är nu på väg ut ur tonåren. Dessutom genomförde Sver-

ige en harmonisering till EU politik och lagstiftning vilket fått konsekvensen att innevånarna i Sverige 2004-2005 drack mer alkohol än de gjort under de senaste hundra åren. Även om vi ser en viss nedgång de senaste åren ligger nivåerna ändå högre än i början av 1990-talet.

Jag har under de senaste åren därför med spänning följt "sjukvårdstatistiken" när det gäller skador till följd av alkohol- och narkotikabruk bland ungdomar. Vad tror ni statistiken säger? Fler (läs även större andel) ungdomar intoxikerar sig och omhändertas, fler får fysiska skador till följd av användandet av alkohol och narkotika. Dessutom ser man en tydlig stegring av andelen ungdomar som får olika former av psykiska störningar till följd av skadligt drogbruk.

Jag ställer därför frågan; –vad skall vi göra åt detta? Att gå ur EU, inrätta en tullverksamhet som är värd namnet samt att införa motbok kanske inte är de mest politiskt gångbara eller praktiskt genomförbara alternativen. Politiskt gångbart eller genomförbart är kanske inte heller att tillföra kraftigt ökade resurser till barn- och ungdomspsykiatrien eller till de kommunala verksamheterna som har skyldighet att "behandla" ungdomar med

SOM JAG SER DET...

drogrelaterad problematik. Däremot kan man samarbeta och utvärdera sin verksamhet. I landstingen förutsätts det enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) att de olika professionerna arbetar evidensbaserat, vilket innebär att man utgår från vetenskap och beprövad erfarenhet, samtidigt som man håller sig ständigt ajour med vilka metoder som har de bästa och mest kostnadseffektiva behandlingsresultaten. Vad har då detta med samarbete att göra? Jo, en allt större forsknings- och kliniskt erfarenhetsmässig samförståelse finns när det gäller behandling av ungdomar med psykosociala-, psykiatriska- och drogrelaterade problem. Det finns starka bevis för att integrerad social, och psykiatrisk multiprofessionell verksamhet är den behandlingsmetod som har störst utsikter att nå positiva behandlingsresultat. Vid en genomgång av den vetenskapliga litteraturen på området finner man att ungdomar med alkohol- eller drogmissbruk har en samsjuklighet på 60-80 procent när det gäller uppförandestörningar, 30-50 procent när det gäller ADHD, 15-25 procent när det gäller depressioner, 15-25 procent när det gäller ångestsyndrom inkl. PTSD och 10-15 procent när det gäller bipolära sjukdomar. Vi får med andra ord

svårt att hitta missbrukande ungdomar som inte har en psykiatrisk samsjuklighet. Forskningen antyder även att vissa psykiatriska tillstånd kan vara drogutlösta, i andra fall är det grundläggande tillståndet som leder till drogmissbruk. Dessutom är det även i det enskilda patientfallet nästan omöjligt att ge en korrekt bild av orsaksförhållandena. Vi vet helt enkelt för lite om de många bakomliggande orsakerna till både psykiatrisk sjuklighet och drogmissbruk.

Min erfarenhet från både vuxen- och barn och ungdomspsykiatri är att om patienten har en samsjuklighet så "bollas" han/hon mellan olika vårdgivare. Man måste vara fri från drogmissbruk för att kunna behandlas för sin psykiatriska grundsjukdom eller vice versa. Med ett integrerat arbetssätt har man i kontrollerade studier klart kunnat visa att det går att reducera drogmissbruk och förbättrar relaterade beteendemässiga, familjemässiga och psykosociala problem. Vi skall inte heller glömma att de senaste åren har det tagits fram en allt större arsenal av farmakologiska behandlingsmetoder vilka enligt den vetenskapliga litteraturen borde användas i större utsträckning. Därför önskar jag se en ökad samverkan mellan

landsting och kommuner, när det gäller barn- och ungdomspsykiatri i allmänhet och missbruksproblematik i synnerhet, bli en realitet i form av integrerade verksamheter som kontinuerligt utvärderar sina insatser och inte bara något som står i verksamhetsplanerna. Problemet med samverkan är ofta att det tar mycket tid i anspråk för professionerna att arrangera. Koordination och logistik mellan olika huvudmän ser jag därför som ett prioriterat kvalitetsutvecklingsområde.

Klinisk forskning, kvalitetssäkring och metodutveckling är för mig, att utifrån sina behandlingsmetoder (gamla och nya) mäta sin produktion, men främst resultaten av det man producerar. En högspecialiserad verksamhet som landstingens och kommunernas, skall naturligtvis först och främst mäta resultatet av sina insatser. Först då kan man ha en uppfattning om man håller en god vårdkvalitet. Därefter kan man sätta resultaten i relation till kostnaderna, något som ligger i både patienters, verksamheternas och företrädarnas intresse.

Tack för ordet!

Kent W. Nilsson
Sociolog, Med. dr. ■

SAMARBETE

– lättare sagt än gjort

Att samverka kräver mycket av de organisationer som är delaktiga. I Statens institutionsstyrelses projekt Motverka våld och gäng hade samordnaren en viktig roll som länk mellan klienten och myndighetsvärlden.

Text och Foto: Kerstin Karell

SAMVERKAN. Att samverka ligger i tiden och är någonting som alla tycker är bra men är många gånger svårt att förverkliga. Ämnet har under hösten varit det centrala i Statens institutionsstyrelses regionala konferenser, Vårdkejdor.

Therese Reitan, forskningsledare vid SiS, uppmärksammade åhörarna på det motstånd, som trots goda intentioner, finns i organisationer mot att just samarbete. Först och främst söker inte organisationer samarbete i onödan.

– Det finns en motvillighet att gå in i relationer med andra, säger Therese Reitan.

En organisation vill ha kontroll inom sina egna gränser och vill definiera vad som är utanför och innanför dess ansvarsområde. Organisationerna har uppkommit för att vara specialister inom sitt eget område och svarar mot samhällets behov av specialisering, vilket har många fördelar. Krävande uppgifter kräver kunnskap och erfarenhet och det innebär en större effektivitet när inte alla gör allt. Ansvarsfördelningen är tydlig och rättssäkerheten är en viktig aspekt.

Att etablera och underhålla relationer med andra organisationer kan ge vinster

men innebär alltid kostnader.

– Kostnaderna är inte nödvändigtvis i pengar utan mycket i tid. Det blir många möten och resor. De som är på mötet känner att de här andra förstår inte hur vi tänker. Man kompromissar och sedan ska man hem till de egna och försvara det man kommit fram till och de förstår inte hur man kunde komma fram till det man gjorde.

FRAMGÅNGSRIKT PROJEKT

En viktig aspekt är att samverkan mellan människovårdande organisationer har särskilda egenskaper som gör samarbetet både mer angeläget men också svårare.

– Det handlar om relationer, i stort och smått, människor med människor. Klienten har en vilja och ett agerande som vi inte kan styra helt, vilket också är bra, säger Therese Reitan.

Många gånger är problemen komplexa och svåra att avgränsa. Det finns ett stort utrymme för ideologi- och professionsmotsättningar och det är svårt att mäta insatser och utfall.

Ett dilemma är att organisationernas finansiering varken är direkt leverantör eller an-

vändare. Organisationerna måste svara för hur de använder medlen de tilldelats och utvärderings- och redovisningsstrukturen fokuserar på den enskilda verksamheten, inte på vad ett eventuellt samarbete innebär.

– Många organisationer inom vårt område är ständigt utsatta för ifrågasättande. De måste bevisa att de gör nytta, var och en för sig. Vid årets slut måste de redovisa vad de har åstadkommit, varför de ska finnas kvar. Alla måste se om sitt eget hus och det gynnar inte samarbete.

Trots ett mer eller mindre inbyggt motstånd mot samarbete i samhällets struktur så uppstår det, mer eller mindre frivilligt.

– Vi måste helt enkelt gå samman för att få till det. Nyttan upplevs som större än kostnaden.

Ett samarbete som varit framgångsrikt är SiS projekt Motverka våld och gäng (MVG). Av de 500 ungdomar som varit med i projektet är sju av tio fria från alkohol och droger sex månader efter utskrivning. En slutgiltig rapport över MVG kommer första april.

Grunden till projektet var de många återfall i kriminalitet och missbruk efter plac-

ering på SiS institutioner. Före sommaren 2006 kom ett regeringsbeslut om projektet där syftet var att med ökade vårdkedjor minska återfallen. Projektet drog igång i det närmaste omedelbart.

De femton kommuner som ingick i MVG fick rejäla subventioner vid placeringar på SiS institutioner, närmare bestämt 40 procent av avgiften. De allra flesta av kommunerna gjorde väsentligt mer placeringar än de gjort tidigare, några upp till 50 procent fler.

– Men ingenting tyder på att de “extra” ungdomar som skrivits in hade någon annan problematik än övriga. Det visar utvärderingen av användandet av ADAD vid inskrivning. Det dök med andra upp fler ungdomar som hade samma problematik, säger Jan-Erik Häljebo, projektledare för MVG.

Projektet hade en riksövergripande referensgrupp och tre regionala referensgrupper som styrte över detaljer. De som var länken mellan SiS institutionerna, socialtjänst och skola var de 24 MVG-samordnarna.

– Deras grunduppgift var att följa ungdomarna hela vägen, från inskrivning till

långt efter utskrivning från institutionen. Sammanbrottet för personerna har innan projektet varit vid utskrivningen så fokus har legat där, säger Jan-Erik Häljebo.

Samordnarnas roll har varit att säkra att de olika parterna har gjort sitt och att ha fokus på några saker; rätt ungdom på rätt institution, rätt evidensbehandling och att de varit inskrivna lagom länge.

– De har planlagt genomförandet tiden efter att personen lämnat institutionen. De har involverat föräldrar och nätverk redan på institutionen. De har lagt mycket krut på att få skolan att fungera. De har även fungerat som ett smörjmedel både på och utanför institutionen.

POSITIVT OCH NEGATIVT

Samordnare har ansträngt sig för att inte ta ställning, vare sig gentemot SiS eller socialtjänsten.

– De har absolut inte haft någon myndighetutövning, ingen formell makt, men de har haft frågans makt, sa Jan-Erik Häljebo.

Malin Åkerström, professor vid Lunds universitet är en av de forskare som har följt MVG-projektet. Hon och hennes

medarbetar har följt samordnare i Skåne, Göteborg, Södertälje, Stockholm och Gävle.

– Vi har intervjuat klienter, föräldrar och socialtjänst. Det har varit väldigt mycket jobb och intensivt, säger Malin Åkerström.

Att det kommit in samordnare har inneburit en del gnissel från en del, framförallt från gruppen enhetschefer inom socialförvaltningen och även från socialtjänsten.

– Samordnarna har till viss del setts som en kritik av den egna verksamheten och man har ifrågasatt varför det ska behöva komma in någon annan.

Men bilden av samordnaren kunde ändras över tid och Malin Åkerström konstaterar att vinna tveksamma hjärtan tar tid. Bilden av samordnaren kunde vara både positiv och negativ.

– Man kunde vara positiv till idén men i mötet med verkligheten blev man mer kritisk. Man kunde även vara skeptisk till idén men när man sedan mötte den konkreta samordnaren, kände dess engagemang och såg den som en person, blev man mer positiv. Det var någon man ►

- kunde ringa till som engagerade sig lite extra, säger Malin Åkerström. Att samordnarens personlighet blinkade till under arbetes gång sågs av en del som positivt och av andra som negativt.

GÅ I SKOLAN

– Ungdomarna älskar att samordnaren lägger sig i, men socialtjänsten tycker att personen lägger sig i för mycket.

Ungdomarna och även föräldrarna såg samordnaren som ett neutralt språkrör, någon som var på deras sida.

Samordnarna har enligt Malin Åker-

ström försökt uppmärksamma och belysa vissa saker. Något som varit väldigt tydligt är ungdomarnas och föräldrars vilja att ungdomarna ska gå i skolan.

– Är det något man ska ta med sig från det här så är det att ha med sig ett skolbe-tyg. Det har varit väldigt lite skola på en del av de här SiS-hemmen. Man ska inte sitta länge på utredningshem men gör det ändå. Här har samordnarna försökt knacka på så att ungdomarna ska få skola.

Malin Åkerström berättade om ett illus-trativt exempel där varken skola, SiS eller socialtjänst efter avslutad placering lyck-

ats placera ungdomen på en skola.

– Då är det en liten samordnare som försöker puffa på de här stora instanserna.

Frågan om rollen som samordnare bör permanentas diskuterades och Mal-in Åkerström ansåg att det är svårt att se att en samordnare skulle kunna få ett ty-dligt mandat samtidigt som myndighets-världen är väldigt svår att hantera på egen hand.

– Det vore jättebra om klienterna hade en människa som var deras egen under en tid och att den hade pondus, men hur, det vet jag inte, avslutade Malin Åkerström. ■

GYNNAR SAMARBETE

Sådant som gynnar samarbete:

- Kännedom om varandras resurser och förmågor
- Ömsesidigt förtroende och ansvarstagande
- God tillgång till mötesarenor på flera nivåer

- Långsiktighet
- Vilja till anpassning och samlarbetsinvesteringar
- Öppenhet och tydlighet (minimera osäkerhet)
- Professionsgemenskap i de olika organisationerna

- Låg personalomsättning och rimlig arbetsbelastning
- Adekvata resurser
- Att parterna vårdar sig själv liksom samlarbetsrelationen.

Ett HVB-hem för pojkar 12-18 år

S.M.A.R.T.
BEHANDLINGSHEM
Sport Musik ART

S.M.A.R.T. Behandlingshem AB
Ludvika vägen 1
771 90 Ludvika
Tel. 0240-30041
www.smartbehandlingshem.se

KULTURCHOCK.SE

Vi bryr oss mera

VoB arbetar med skydd
och stöd, utredningar
och behandling för barn,
ungdomar och familjer.

www.vob.se

Impius är en verksamhet som vänder sig till ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder. Verksamhet finns i Helsingborg och i Örnsköldsvik. Kunskaps och erfarenhetsgrunden vilar på en lång erfarenhet och en djup kunskap inom neuropsykiatri, tydliggörande pedagogik och KBT.

I Helsingborg finns korttidsavlastning enl. SoL och LSS, HVB- hem, grundskola år 4-9 och gymnasieskola (SP/NV/Restaurangprogram & Energiprogram med inriktning fastighet) med tillhörande internatboende.

I Örnsköldsvik finns grundskola år 4-9 samt HVB- hem.

www.impius.se

Först kläcktes idén att dokumentera över internet

sedan föddes vår nya produktidé:
**kvalitetssäkring av journal,
dokument och uppföljning**

Redan nu är 45 behandlingshem nöjda kunder

info@isoxhvb.se

www.isoxhvb.se

Nectar Systems AB, 0451-89300

**"När en familjemedlem mår psykiskt dåligt,
behöver oftast hela familjen hjälp och stöd."**

Sofiaängen är en psykoterapeutisk dagverksamhet på Södermalm i Stockholm. Vi vänder oss till ungdomar mellan fjorton och tjugo år med psykiska och sociala problem, psykiatriska och neuropsykiatriska diagnoser. Ungdomen får individuell psykoterapi två gånger per vecka, familjeterapi en gång per vecka.

Skola och boende

Vi har integrerad skola med individuellt anpassad undervisning på grundskole- och gymnasienivå. I samarbete med Boa Mellanvård kan vi dessutom erbjuda tonåringen boende – antingen i kollektiv på Södermalm eller också i egen träningslägenhet.

Sofiaängen är en HVB-enhet med tillstånd av Länsstyrelsen. Alla våra behandlare har steg 1-utbildning. Flera är legitimerade psykoterapeuter.

För mer information, besök www.sofiaangen.se eller ring 08-428 86 50 och prata med Henrik Lennartsson, verksamhetschef, eller Monica Jonsson, som är rektor.

Sofiaängen
BEHANDLING & SKOLA

Familjebehandling och sega enbuskar

Arabo Familjebehandling arbetar med människor som vill växa. Växa inför sig själva men framförallt inför sina barn. Det handlar om hårt arbete. Men också om små vardagliga glädjestunder på vägen mot ett nytt positivt sätt att hantera tillvaron. Vi utgår ifrån att alla har förmågan att förändra sina liv. I varje människa bor en enbuske.

Vill du veta mer om Arabo och vår enkla enbusksfilosofi? Besök då vår webbplats www.arabo.se eller ring till Föreståndare Pär Gunnar Jäghagen på tel. 0470-808 40 alt. 070-595 76 22.

Arabo Familjebehandling

Plogvägen 103

352 23 Vängö

Telefon 0470-808 40

Telefax: 0470-831 24

E-post: info@arabo.se

<http://www.arabo.se>

FÄRINGESKOLAN

- det familjehemsliknande alternativet

Elevhem med egen friskola

För ungdomar mellan 13 och 18 år
med social problematik

Färingeskolan, Sörgården-Kungsberga, Box 60
179 04 FÄRENTUNA, tel: 08-56043710

info@faringeskolan.se

www.faringeskolan.se

Gryning
vård ab

STRANDGÅRDEN

Verksamhet på västkusten som coachar kvinnor till ett drogfritt liv

Vi erbjuder:

- Motivationsarbete
- CRA program
- Dagbehandling/öppenvård
- Återfallsbehandling
- Stabiliseringsveckor
- Eftervård
- Omvårdnadsplatser
- Samtalsterapi
- Anhörigstöd
- Samarbete inom Gryning för familjearbete

Strandgården

Ärödsvägen 1

459 30 Ljungskile

Tel. 0522-290 96

www.gryning.se

PRENUMERERA NU!

8 NUMMER

280 KRONOR

Företag:

Namn:

Adress:

Postnr:

Ort:

Tel:

E-post:

Tar din kommun emot ensamkommande flyktingbarn?

Barn på flykt är per definition ett barn i kris. De kommer hit för att söka en fristad och med en förhoppning om ett bättre liv. Idag vågar och vill fler och fler kommuner ta emot denna grupp unga ensamkommande flyktingbarn utan vårdnadshavare. De vet att det finns lösningar om mottagandet inte skulle fungera.

För de kommuner som ännu inte hunnit bygga upp ett mottagande kan vi vara ett övergångsalternativ.

- På Ängbacken tar vi emot de unga ensamkommande flyktingungdomarna som har större behov än många kommuner klarar av.
- Våra ungdomar tas emot med all den värdighet, omtanke och kompetens vi blivit kända för under många år inom detta område av socialt arbete.
- Vi har en egen psykologienhet och en skolverksamhet som skapar

den trygghet och struktur många av dessa ungdomar behöver.

- Vi arbetar också med ensamkommande ungdomar i utslussningsfasen.
- I Skåne arbetar vi även med flickor som har "särskilda behov."

Vård- och behandlingschef Marie Gülich

Placeringsansvarig: Pojkar och Flickor 13-18 SoL, LVU (även svenska pojkar i utslussningsfasen)

Marie Gülich Vård- och behandlingschef 031-795 38 78 Mob 0706-11 38 78

Placeringsansvarig: Flickor 13-18 SoL, LVU (även svenska flickor)

Lena Hyllén-Cavallius Institutionschef VillaMea, Villa Svanholmen, Villa Björkängen 040-37 81 90 Mob 070-896 90 88

Verksamheten startade 1992. Baggium AB har ramavtal med 70 kommuner. Enligt tillgänglig statistik har vi lägst andel sammanbrott i Sverige

www.baggium.se

- UVF - UPPLANDS VÅRDGIVARFÖRENING

info@uvf.se

Upplands Vårdgivarförening är en intresseförening för HVB-hem med verksamhet lokaliserad i Uppland. Föreningen bildades 1940 och har idag fjorton medlemmar;

Björntorp HVB-hem - Edebohemmet AB - Ekgården - Elmstahemmet AB
Gökans gård HVB-hem - HVB Dammen - Karbyhemmet - Lilla Hemmet
Texte HVB-hem - Trädgårdslunds HVB-hem - Vallbyhemmet HVB
Villa-Marma - Widbo HVB AB - Ängbyvägens HVB AB

Föreningens medlemmar bedriver HVB-verksamhet för män och kvinnor från 19 år och uppåt med olika typer av psykiska funktionshinder, vissa av HVB-hemmen arbetar även med dubbeldiagnoser.

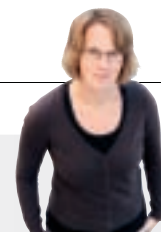
Vi har inom föreningen totalt 140 vårdplatser.

På vår hemsida www.uvf.se, finns en uppdaterad information om lediga platser på de olika hemmen för att förenkla placeringsproceduren för uppdragsgivare.

Vi inom föreningen arbetar bl.a. med att öka och förbättra möjligheterna till en meningsfull och aktiv sysselsättning för de boende. Vi arbetar med utveckling och fördjupning av personalens arbetsmetoder genom erfarenhetsutbyte, metodutveckling samt gemensam utbildning. Vi vill verka för god miljö inom vårt intresseområde.

För mer information och kontakt, besök vår hemsida; www.uvf.se.

Upplands Vårdgivarförening

Kerstin Karell
kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Välkommen att höra av dig med synpunkter på tidningen.
Är det något speciellt ämne du vill att vi ska ta upp?

Vinn böcker!

Böckerna som du kan vinna genom att delta i annons pusslet i det här numret är Skydda ditt barn på internet av Dag Öhrlund och Per Hellqvist (sidan 14), Barnavårdutredningar - en kunskapsöversikt utgiven av IMS (skriven av Knut Sundell, Tine Egelund, Cecilia André Löffholm och Catrine Kaunitz), Metaforer som verktyg - en handbok för samtal av Jakob Carlander, Arbetsboken - en handbok när man anställer människor som har Aspergers syndrom av Gunnel Norrö samt Leva med barn av Lars H Gustafsson och Marie Köhler.

Lugn och ro

Av julkänslningarna innan jul att döma var det många som önskade varandra en lugn och skön ledighet. Det var även vad jag önskade mig själv och mina närmaste.

Frågan är hur många som faktiskt fick en sådan jul- och nyårshelg. Då mina barn hittade på nya sätt att reta gallfeber på varandra (och sina föräldrar) i den lilla fjällstugan tänkte jag att vi trots utbrotten ändå har det mycket bra tillsammans. Jag skickade många tankar till de barn och ungdomar som på grund av problem i familjen snarare längtar till skolan än att vara lediga med familjen. Det ökade antalet samtal till BRIS under lov talar sitt tydliga språk, tyvärr.

Att det inte bara är jag utan även ni läsare som söker lugn och ro visar att det var flest önskemål om att vinna boken: Minska din oro, öka ditt lugn. (Just den boken har mina kollegor även varit och sneplat på.)

Jag hoppas att behovet av boken minskat under julleddigheten men säger ändå grattis till Lennart Hasseltg som faktiskt vann lottdragningen om den boken.

Så kramas vi på jobbet

Stockholmare och smålänningar kramas mest på jobbet och i Norrland är det mindre vanligt att man kramar sina arbetskamrater. **Yngre kollegor kan krama den högste chefen, men bland medelålders är det uteslutet.**

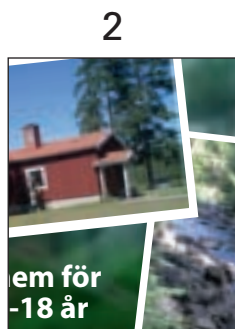
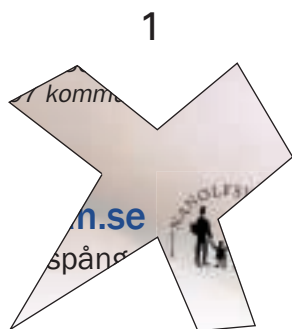
Undersökningen visar att de som kramas mest på jobbet vill kramas ännu mer och **det är främst av personliga skäl som man kramas**. Unga, välutbildade medarbetare kramas mest i arbetslivet och **kvinnor kramas dubbelt så ofta som män**. Kramundersökningen har genomförts av Arne Modig på Novus Opinion på uppdrag av Röda Korset och mätningen omfattar 1000 intervjuer av förvärvsarbete runt om i landet.

Ett stort grattis till vinnarna av förra numrets annonspussel! Ni får en önskad bok med posten.

Eva-Lis Andersson, Överkalix, Gunilla Hansson, Skärholmen, Gabriella Mattsson, Täby, Anna Raae Csikos, Fjällkinge, Lennart Hasseltg, Alingsås.

ANNONSPUSSEL

Vilka annonsörer döljer sig i figurerna?

* Fyll i talongen här nedan och skicka eller faxa den senast 31 december till: "Tävling 1/09" Tidningen SiL, Tingsgatan 2, 827 32 Ljusdal. Fax: 0651-133 33. Det går även bra att mejla svaren och nedan begärda uppgifter till kerstin.karell@sjukvardsinformation.com.

Fyll i rätt sidnummer till rätt annons. Fig 1: sid..... Fig 2: sid..... Fig 3: sid..... Fig 4: sid..... Fig 5: sid.....

Namn:

Adress:

Postadress/ort:

Tel:

Bokönskemål:

1:a-5:e pris
Periodens
utvalda böcker

"Det är med en helhetssyn, behandlingsmetoder och i medlevarskap vi kan förändra invanda mönster och skapa tillit till vuxna."

Målgrupp

Pojkar och flickor i åldern 13-20 år. Relationsstörningar, psykosociala problem, ADHD/DAMP, Asperger, skolproblem samt familjeproblematik.

Behandlingsinnehåll

- Helhetssyn
- Medlevarskap
- DBT
- Familjesamtal
- Mellanvårdsboende

Hemsida: www.skogsbrynet.org

Mail: info@skogsbrynet.org

Telefon: 0301 42844

BROMSTENSGÅRDEN UTREDNINGS- OCH AKUTHEM

Huvudman Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Målgrupp

Ca 8 – 18 platser
Familjer med små och stora barn
Ensamma ungdomar från 13 år

UPPTAGNINGSSOMRÅDE

Storstockholm samt övriga kommuner i Sverige. Bromstengården ligger i villaområdet Bromsten som är beläget i Spånga. Goda kommunikationer med buss och pendeltåg. 15 minuters resa från Stockholm C.

UTREDNINGAR MED MOTIVATIONS- OCH FÖRÄNDRINGSARBETE

Bromstengårdens specialitet är utrednings-, motivations- och förändringsarbete av den psykosociala problematiken hos familjer. Vår strävan är att belysa familjens eller ungdomens problem och resurser samt att tillsammans med föräldrar och barn initiera en förändringsprocess. Vi tillämpar ett socialt nätverksperspektiv. Vi arbetar utifrån BBIC:s "triangel" (Barnets behov – Föräldrarnas förmåga – Familj och miljö). Vid behov erbjuds såväl barn som vuxna psykologutredningar av psykologer som arbetar på konsultbasis. Varje barn erbjuds också läkarundersökning av barnläkare knutna till verksamheten. Vid behov erbjuds skolgång i samarbete med barnens hemskola. Personalgruppen består av utbildade socionomer/socialpedagoger och utbildade behandlingsassistenter. Den skriftliga utredningen är omfattande och huvudansvaret för den har utredare/behandlare som arbetar dagtid.

VI GÖR ÄVEN HEMTAGNINGSPATENTUTREDNINGAR.

AKUTA PLACERINGAR

I mån av plats tar Bromstengården också emot familjer och ungdomar i akut kris. De akuta placeringarna kan pågå under två – fyra veckor. Under den tiden arbetar vi aktivt tillsammans med beställaren för att stödja familjen/ungdomen och förbereda deras/dennes flyttning till nästa boende. Vi åtar oss att ge en skriftlig rapport om vad som hänt under den akuta placeringstiden.

Bromstengården, Cervins väg 84, 163 41 Spånga,
Telefon: 08/508 03 327 .08/508 03 330, mobil: 076/120 33 27, 076/120 33 30.
e-mail: marianne.wandahl-leander@spanga-tensta.stockholm.se
www.bromstengarden.stockholm.se

Journal Digital

VÅRT VERKSAMHETSSTÖD ÄR TILL FÖR DIG SOM VILL ARBETA MÅLINRIKTAT OCH EVIDENSBASERAT MED BARN, UNGA OCH DERAS FAMILJER

Systemet är utvecklat för att tillgodose privata och offentliga HVB- och öppenvårdsverksamheters behov av dokumentation, kunskapsutveckling, kvalitet och utvärdering

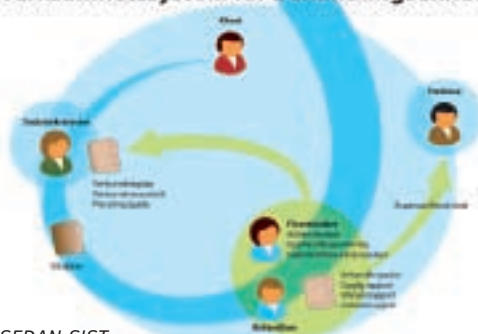
Journal Digital är ett webbaserat system som innehåller

- Självsvarsformulär
- Tester
- Journalföring
- Behandlingsplanering enligt BBIC's livsområden
- Verksamhetsstatistik
- Adherencematerial för manualbaserade metoder.

VI VÄXER SNABBT!

Journal Digital används nu på 150-tal behandlingsenheter i Sverige, England och Danmark.

Verksamhetssystem för behandlingsenheter

NYTT SEDAN SIST:

- Journal Digital har fått pris från AAEBP (Association for Advancing Evidence based Practice), New York USA.
- Två kommuner testkör nu kopplingen mellan TietoEnators Procapita IFO
- Dansk version av JD klar
- Vi har börjat arbetet med en Norsk version av Journal Digital

**Kontakta oss för en visning eller beställ vår broschyr på www.journaldigital.se
Journal Digital AB, Köpenhamnsvägen 4B, 217 43 Malmö, Tfn. 040-678 80 88**

Psykisk störning och missbruk

Stockholm 26 januari.

Arrangör: CKU.

Öppen psykiatrisk tvångsvård och öppen rättspsykiatrisk vård

Stockholm 27-28 januari.

Arrangör: Conductive.

Psykisk hälsa

Stockholm 28-29 januari.

Arrangör: Nidab networking.

Mer vård - hur?

Stockholm 29 januari.

Arrangör: Conductive

Bättre nytta av ASI-intervjun

Stockholm 30 januari.

Arrangör: IMS.

Inspektions- och tillsynsforum 2009

Stockholm 2-4 februari.

Arrangör: IQPC.

Utredarforum 2009 - Framgångsfaktorer och utmaningar för utredningsuppdraget

Stockholm 3-4 februari.

Arrangör: Conductive.

Framtidens demensvård

Stockholm 3-4 februari.

Arrangör: Conductive.

Äldrepsykiatri 2009

Utredning och behandling av depression, ångest och BPSD bland äldre

Stockholm 3-5 februari.

Arrangör: IQPC.

Kriminalvårdens utslussningsåtgärder

Stockholm 4 februari.

Arrangör: Skyddsvärnet Stockholm.

Folkrätt för barn! Att vilja väl eller göra rätt?

Eskilstuna 4-5 februari.

Arrangör: Barnrättsakademin, Landstinget Sörmland, Stiftelsen Allmänna Barnhuset, SKL.

Arbetstidslagen och effektiv verksamhet

Stockholm 4-5 februari

Arrangör: Metodicum

Unga Lagöverträdare 2009

Effektiv samverkan och samarbete mellan socialtjänst, polis och åklagare kring unga lagöverträdare

Stockholm 4-6 februari.

Arrangör: IQPC.

PTSD och traumaskadade flyktingar

Stockholm 10 februari.

Arrangör: CKU.

Ledare men inte chef

Stockholm 3 mars.

Arrangör: IBC Euroforum.

Laval-domen

Stockholm 17 februari.

Arrangör: Metodicum.

Äldredagarna

Stockholm 10-11 mars

Arrangör: IBC Euroforum.

Förbättrad tillgänglighet inom barn- och ungdomspsykiatri

Stockholm 11-12 mars.

Arrangör: IQPC.

Nya insatser får fler funktionsnedsatta i arbete

Stockholm 11-12 mars.

Arrangör: Conductive.

Barnforum- kunskapsfronten för barn i riskzon

Stockholm 12-13 mars.

Arrangör: SKL, Socialstyrelsen.

Temautbildning - "KBT vid neuropsykiatriska funktionshinder" och regionträff för behandlingshem

Borås 13 mars

Arrangör: Sveriges Behandlingshem

Om ensamkommande flyktingungdomar

Stockholm 18 mars.

Arrangör: Skyddsvärnet Stockholm.

Gemensamt språk för säkrare vård och omsorg

Jönköping, Elmia, 18-19 mars.

Arrangör: SKL, Socialstyrelsen med flera.

Multisjuka äldre

Stockholm 18-19 mars.

Arrangör: Conductive.

Barnforum - kunskapsfronten för barn i riskzonen

Stockholm 12-13 mars.

Arrangör: SKL, Socialstyrelsen, IMS, UPP.

Att hantera och undervisa barn med ADHD

Stockholm 24-25 mars.

Arrangör: Conductive.
Forum för Biståndshandläggare
Stockholm 20-21 april.
Arrangör: Conductive.

Vård och omsorg utan vinstintresse

Stockholm 22 april.

Arrangör: Skyddsvärnet Stockholm.

Psykiatridagarna 2009

Stockholm 11-13 maj.

Arrangör: IQPC.

Bättre beskrivning av vården bidrar till en effektivare sjukvård

Umeå 14-15 maj.

Arrangör: Socialstyrelsen, SKL, Norrbottens läns landsting.

Sverige mot narkotika

Örebro 13-14 maj

Arrangör: Statens Folkhälsoinstitut, CAN, ECAD, Kriminalvården, Polisen, SKL, Socialstyrelsen, SiS, Tullverket, Åklagarmyndigheten.

Familjehemskonferens

Göteborg 9-11 september

Arrangör: Familjehemsprojektet i Göteborg, Dalheimers hus.

FSS-dagarna

Västerås 30 sept- 2 okt

Arrangör: Föreningen Sveriges Socialchefer.

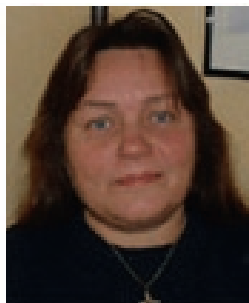
SKANDINAVISK
SJUKVÅRDSINFORMATION

KOMMER DEN 9 MARS
WWW.SJUKVARDSINFORMATION.COM

Behandlingshem för kvinnor

www.munin.info

Gunilla Sandén, Föreståndare

Munin bedriver behandling för kvinnor med kemiskt beroende. Behandlingen bedrivs utifrån tolvstegsprogrammet verktyg och principer. Vår modell är utvecklad ur evidensbaserade verktyg, framförallt MI och "stages of change". Vårt behandlingsprogram är dessutom baserat på kvinnors problematik och deras könsspecifika behov.

MÅLGRUPP: 18 - 25 år

PROBLEMATIK:

- Alkohol- och drogmissbruk
- Ätstörningar
- Sex- och relationsproblematik
- Självskadebeteende
- Kriminalitet

METODER:

- Tolvstegsprogrammet
- MI
- Licensierade grupp- och individutvecklingsverktyg
- ADDIS/ ADDIS Ung
- ASI/ ADAD
- ART
- KBT

BEHANDLINGSSINNEHÅLL:

- Fas I 3-6 mån: Här bedrivs pedagogisk behandling efter ett omfattande veckoschema.
- Fas II 3-6 mån: Består av skola, praktik eller arbete. Klienten kanske dessutom behöver skuldsanera eller träna på ett socialt liv samtidigt som hon fördjupar sig i 12-stegsprogrammet.
- Fas III individuell tidsram: Efter fördjupad behandling bedrivs utslussvård, vi strukturerar klientens vardag utifrån dennes behov. Schemat består av sysselsättning, boende, eftervård och socialt nätverk.

KONTAKT

Kvinnobehandlingshemmet
Munin
Björkgränd 1
872 34 Kramfors

Tel: 0612 - 103 23
Fax: 0612 - 138 38
Epost: gunilla@munin.info

www.hugin.se.com

Lars Sandén Warg, Föreståndare

Hugin är en vårdkedja som innehåller primärbehandling, fördjupad behandling, utslussvård och eftervård för alkohol- och drogberoende. Vi arbetar med evidensbaserade metoder genom 12-stegsmodellen, MI, ART och "stages of change". Som diagnosverktyg använder vi ADDIS/ ADDIS Ung och som dokumentationsredskap ASI.

Primärbehandlingen är 3 - 6 månader lång och i denna fas arbetar klienten med steg 1 - 3 i tolvstegsprogrammet och veckovisa teman utifrån ett roterande schema.

Den fördjupade behandlingen pågår också i 3 - 6 månader. Här erbjuds klienterna att gå vidare i sitt tolvstegsarbete med särskild handledning i s.k. fjärdestegsarbete. Denna fas genomsyras av större individuell frihet och ansvar. Här integreras praktik eller studier i behandlingen.

Utslussboende erbjuds i samråd med klienten och placerande myndighet. Lösningarna är individuella.

Eftervård kan ofta erbjudas i den kommun klienten väljer att bosätta sig i, i Hugins egna regi eller i samarbete med annan institution. Här arbetar vi utifrån ett holistiskt perspektiv.

KONTAKT

Hugin Mansbehandling
Björkgränd 1
872 34 Kramfors

Tel: 0612 - 103 24
Fax: 0612 - 103 45
Epost: hugin@hugin.se.com

www.jaresta.se

Stenica Jovetic, Behandlingsansvarig

Höga Kusten Utbildning och Behandlingscenter AB är ett nystartat företag som bedriver verksamhet på Järesta Gård i Nordingrå i natursköna vårdarvet Höga kusten. I Nordingrå finns grundläggande samhällsservice som vårdcentral, ica, kyrka m.m.

På Järesta Gård finns unika möjligheter till individanpassad behandling utifrån ASI. Vi arbetar med evidensbaserad metod genom 12-stegsprogrammet, MI och "stages of change" och kompletterar detta med bland annat arbetsträning med arbetsledare, krimprogram, processveckor, återfallsinventering och återfallsprevention.

Ett tätt samarbete med Hugin Mansbehandling är grunden för behandlingen i Nordingrå. Det finns möjlighet för klienterna till växelvis vård på Hugin respektive Järesta Gård. Målgruppen för våra tjänster berör främst klienter med längre behandlingstid, upp till 12 månader.

KONTAKT

Järesta Gård
Järesta 110
870 30 Nordingrå

Tel: 0613 - 203 29
Fax: 0613 - 203 29
Epost: stevo@jaresta.se

Attendo

Vi löser de uppdrag andra går bet på

I vår verksamhet Speciallösningar åtar vi oss de allra svåraste uppdragen. Vi arbetar med flexibla och ibland okonventionella lösningar och arbetssätt, allt utifrån individens specifika behov

Uppdragen utförs ofta i form av helhetslösningar som omfattar både boende, omsorg och behandling.

Vi har mycket goda erfarenheter av vårt koncept att jobba med klienter i kontakt en till en. Klienten får inga negativa influenser från andra klienter som ofta kan ha en annan problematik. Klienter med svårigheter att hantera grupper och relationer till andra mår ofta mycket bra i den lugna och trygga miljö vi kan erbjuda. Vi tar emot akuta ärenden dygnet runt årets alla dagar i hela landet.

Attendo Individ och Familj är det privata vårdföretaget som har Sveriges största utbud inom sociala tjänster. Därför vågar vi med fog påstå att ett samtal räcker – vi tar hand om resten.

Ring 020-403 700. Dygnet runt.